

23/20.1.2014

TUTKIMUS

OSK ROTUNDA

MARMORIPALATSI
VÄRITYSTUTKIMUS

15.02.2013

OSK Rotunda

Kirsi Karpio, konservaattori (AMK)

Elina Järvelä, konservaattori (AMK)

Taitto: Katja Luoma, konservaattori (YAMK)

PERUSTIEDOT

KOHDE
Marmoripalatsi
Itäinen Puistotie 1
Helsinki

OMISTAJA
Suomen Valtio

SUUNNITTELIJA
Arkkitehti Eliel Saarinen

RAKENNUSVUOSI
1916

MUUTOKSET
1937 Walden
1964 Maalaustyöselitys,
toteutunut/laajuus?
1966 Tarumaa,
korjaussuunnitelma
1984 Muuttoremontti

VÄRITYSTUTKIMUS
2012-2013
Kirsi Karpio, konservaattori
(AMK)
Elina Järvelä, konservaattori
(AMK)

TAITTO
Katja Luoma

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
TUTKIMUSVAIHE 1/ Edustustilat	
2 ETEISTILAT, HALLI JA PÄÄPORRAS (100/101/102/200)	6
2.1 Eteinen 100	6
2.2 Halli 102, Pääporras 200, Turkkilainen huone	8
2.2.1 Tapetti suuressa salissa ja turkkilaisessa huoneessa	11
3 EDUSTUSHUONEET	12
3.1 Kirjasto 103	12
3.2 Salonki 104	16
3.3 Ruokasali 105	20
3.4 Ylähalli 201 ja halliin johtava portaikko	24
3.5 Työhuone 205	30
3.6 Tornihuone 400	34
4 NAULAKKO JA WC:T 112-114	40
4.1 Naulakko 112	40
4.2 WC-tilat 113-114	42
TUTKIMUSVAIHE 2/ Muut tilat	
5 MUIDEN TILOJEN TUTKIMINEN	44
5.1 Porrashuone 214 ja kaide	44
5.2 Tarjoiluhuone 110	50
5.3 Ovet	54
5.4 Buduaari 206	56
5.5 Makuuhuoneet 207 ja 208	60
5.6 Kylpyhuone 209	64
6 ALAKERRAN ULKOTERASSI	66
7 YHTEENVETO	68-70
8 Näytteet	70
9 Liitteet	71-75

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, CD-tiedostot

[2 Kuva: Katja Luoma

Elina Järvelä tutkimassa rappukäytävän smyggin värejä joulukuussa 2012. [2

Kirsi Karpio tutkimassa huoneen 104 smyggin värejä tammikuussa 2013. [2

1 JOHDANTO

Elie Saarin teki piirustukset Marmoripalatsia varten vuonna 1916. Alun perin rakennus tunnettiin nimellä Villa Keirkner ja se valmistui vuonna 1918. Ensimmäinen omistajavaihdos oli vuonna 1937, kun Rudolf Walden osti villan. Waldenit asuivat rakennuksessa vuoteen 1946 saakka.

Rakennuksessa on myöhemmin toiminut Hovioikeus vuosina 1952-1984, sekä Työtuomioistuin 1985-2009. Nyt rakennus on tulossa myyntiin.

Väritutkimuksen pääpaino oli seinien kerrostumien tutkimisessa ja erityisesti alimmassa kerrostumassa. Värisävyjen ohella haluttiin määrittää maalityyppi, pintastrukturi, kerrospaksuus ja maalaustekniikka. Muita olennaisia pintoja oli maalausperiaate ikkuna- ja ovismyygeissä sekä maalattujen puupintojen käsittelytapa.

Lähteet ja referenssi kohteet

Saarin työselityksiä ei talosta tunneta toisin kuin mm. hänen kaupungintalokohteistaan. Myöskään maalaus- ja materiaalilaskuja, joista voisi päätellä työtapoja, ei ole saatavilla. Paras historiallinen lähde on Eric Sundströmin korkeatasoinen valokuvasarja 1920-luvun alkupuolelta, jota pystyttiin käyttämään apuna tutkimustuloksia arvioitaessa. Siinä näkyy eri huoneiden sisustusten ominaispiirteet taideteoksineen, jotka ovat yhdessä seinien värityksen kanssa muodostaneet harkitun kokonaisuuden. Waldenien aikainen valokuva-aineisto on auttanut myöhempien vaaleampien väri vaiheiden ajoittamisessa.

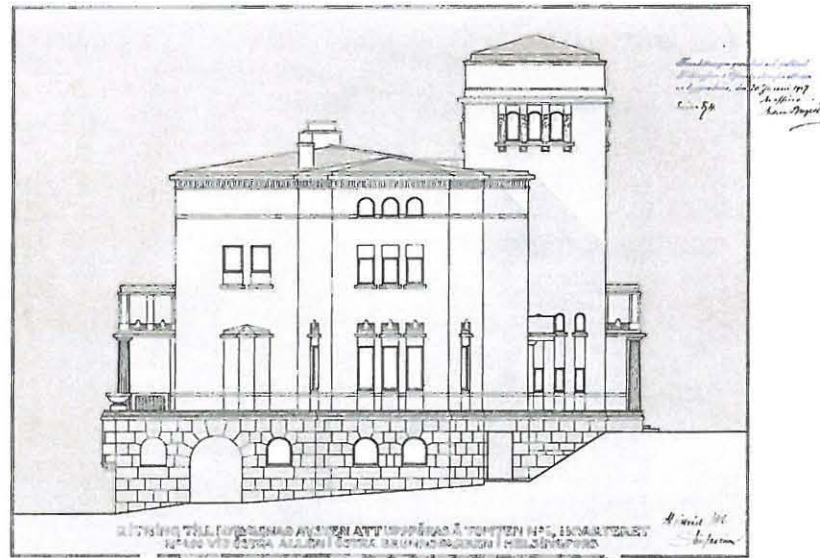
Löydettyjä pintakäsittelyjä on voitu verrata myös niihin tietoihin, joita tunnetaan 1980-luvulla restauroidusta Lahden kaupungintalosta ja 1990-luvulla restauroidusta Joensuun kaupungintalosta. Nämä molemmat on rakennettu samoihin aikoihin Villa Keirknerin kanssa, ja niissä on käytetty samantyyppisiä väri valintoja. Erona on hieman värikkäämmät sävyt ja koristemaalaukset kummassakin kaupungintalossa erotuksena Villa Keirknerin pääosin yksivärisille seinille ja murretuille väreille. Muutamia taideteoksia löydettiin Valtion taidemuseon verkkoarkistosta, ja niiden avulla eri seinäpinnoilta löytyneiden erilaisten umbraan vivahtavien sävyjen hillitty värimaailma sai selityksensä; sävy maailma on muodostanut taidekokoelmalle tyylikkään taustan ns. tummilla neutraalisävyillä.

Myöhemmistä korjauksista säilyneitä dokumentteja ovat vuoden 1952 korjaussuunnitelma ja maalaustyöselitys sekä erillinen maalaustyöselitys ja Sirkka Tarumaan suunnitelmat vv. 1964-66. Vuonna 1984-85 toteutunut muuttoremontti on dokumentoitu. Tärkeä lähde on myös ollut Sirkka Kopiston kirjoittama sisätilojen inventointi v. 1985.

Väritutkimus tehtiin erillisenä lisäselvityksenä liittyen arkkitehtitoimisto Sari Schulmanin rakennushistorialliseen tutkimukseen. Väritutkimuksen tekijöinä ovat olleet konservaatit Elina Järvelä, Kirsi Karpio ja Katja Luoma OSK Rotundasta.

Helsingissä 15.2.2013

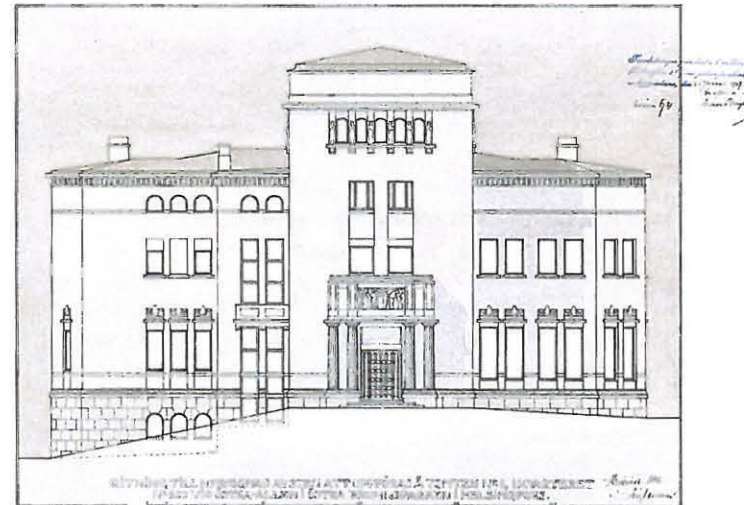
Tekijät

Eliel Saarisen julkisivupiirros vuodelta 1916.
Kuva RakH II. [1]

Marmoripalatsi joulukuussa 2012 [2].

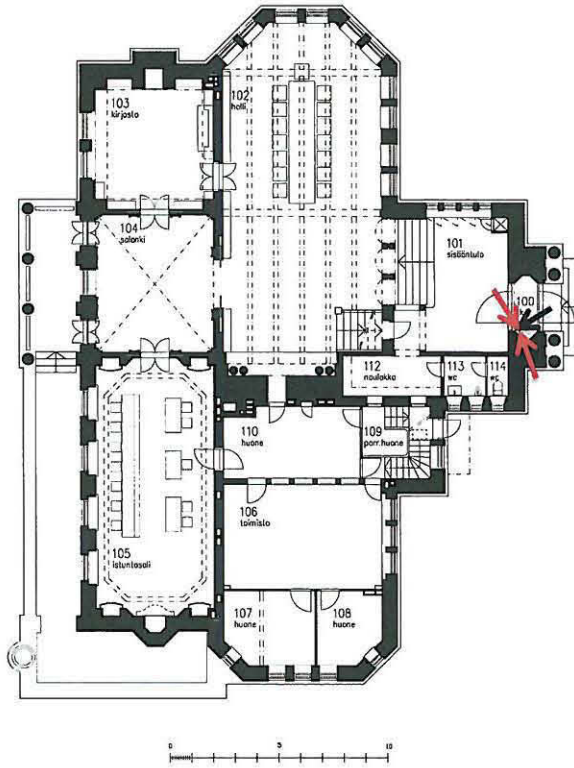
Eliel Saarisen julkisivupiirros vuodelta 1916.
Kuva RakH II. [1]

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirrokset

[2 Katja Luoma

(* Työselitys vuodelta 1952

Marmoripalatsin 1. kerros
Pohjapiirustus 1:150
27.11.2012
Arkkitehtitoimisto Schulman Oy

Eteisen ja hallin tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa [1. Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

2 ETEISTILAT, HALLI JA PÄÄPORRAS (100/101/102/200)

Sisäntuloaula 101, Halli 102 ja Turkkilainen huone 200 käsitellään yhtenäisenä kokonaisuutena. Eteistiloista tuulikaappi on erillisenä selvityksenä.

2.1 Eteinen 100

Kahdeksankulmaisen tuulikaapin porrastetussa katossa toistuvat seinäpinnan värikerrokset kaikissa väritysvaiheissa. Kattopinnalla kerrostumat tutkittiin pienillä kraateriavauksilla.

Tuulikaapissa seinät sekä kattopinta ovat olleet ensimmäisessä väritysvaiheessa (1918) vihreänruskealla öljymaalilla maalatut. Seinien alin, vihreänruskea kerrostuma on rikkonainen ja kulunut. Sitä on erittäin vaikea saada esiin ehjänä pintana. Pintoja on mahdollisesti soodapesty/kaavittu (* pois myöhemmän korjaustyön yhteydessä. Myös jalkalistat ovat olleet vihreänruskeat.

Patterista löytyy pienessä avauksessa hyvin ohut ruskea värikerros.

SEINÄ JA KATTOPINTA

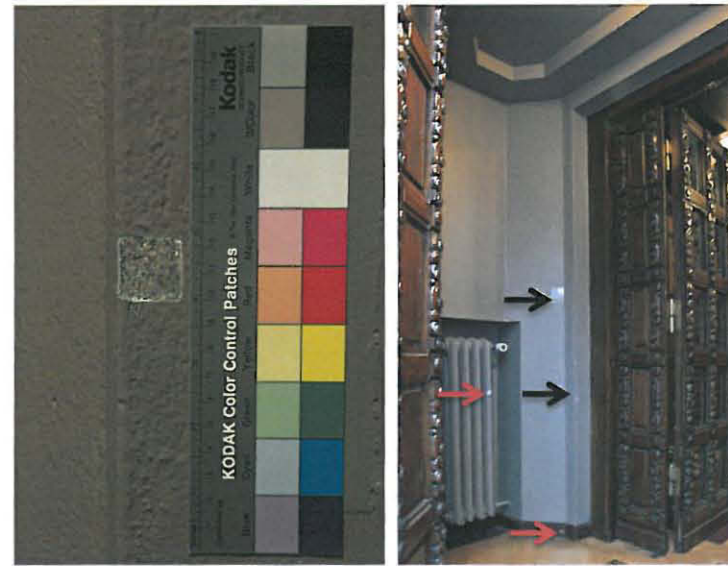
1	VIHREÄN RUSKEA OHUT ÖLJYMAALI. EHJÄÄ PINTAA EI SAATU ESILLE JA SIKSI MAALAUSTEKNIikka ON EPÄSELVÄ.
2	SININEN, PUOLIHIMMEÄ ÖLJYMAALI. EI SELKEÄÄ SIVELLINJÄLKEÄ EROTETTAVISSA. VRT. PATTERN MAALIKERROKSIIN.
3	VALKOINEN, PUOLIHIMMEÄ ÖLJY-/ALKYDIÖLJYMAALI?
4	NYKYINEN RUSKEA LATEKSIMAALI.

JALKALISTA

P	PUU
1	TUMMAN RUSKEA ÖLJYMAALI (RUSKEAN/POLTETTUN UMBRAN SÄVYINEN)?
2	OKRAN SÄVYINEN ÖLJYMAALI LASUURIN POHJAMAALI?/ OMA KERROSTUMA?
3	RUSKEA ÖLJYLASUURI

PATTERI

P	VALURAUTA
1	HYVIN OHUT VIHREÄN RUSKEA ÖLJYMAALI.
2	SININEN, PUOLIHIMMEÄ ÖLJYMAALI. MAALAUSTEKNIikka EI EROTU SELKEÄSTI FRAGMENTISTA.
3	VALKOINEN, PUOLIHIMMEÄ ÖLJY-/ALKYDIÖLJYMAALI?
4	RUSKEA PUOLIHIMMEÄ ALKYDIMAALI.

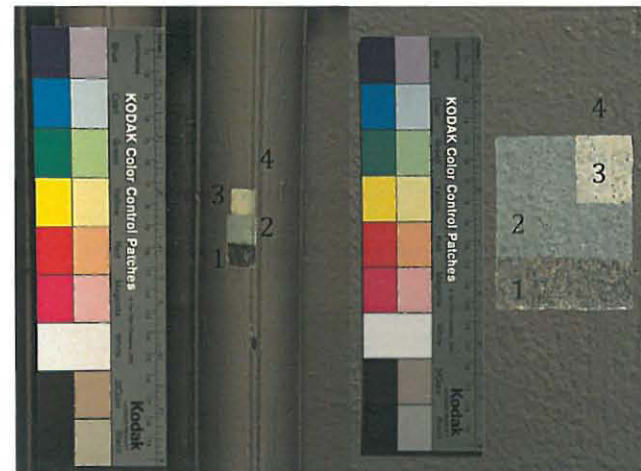
Vasemmalla ovenpielen värikerrokset. Oikealla yleiskuva ja esiinotetut pinnat. [2]

Jalkalistan värikerrokset. [2]

Kuvat yllä: Halli ja eteistilat Keirknerin aikana [1.

Vasemmalla eteisen ripapatterin värikerrokset. Oikealla eteisen seinän värikerrokset. [2]

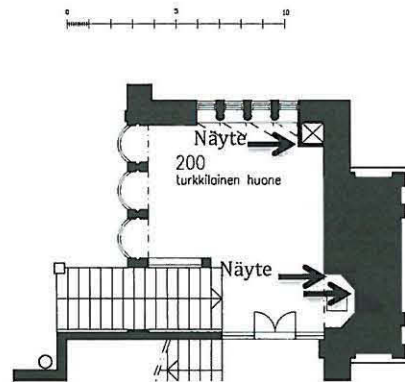
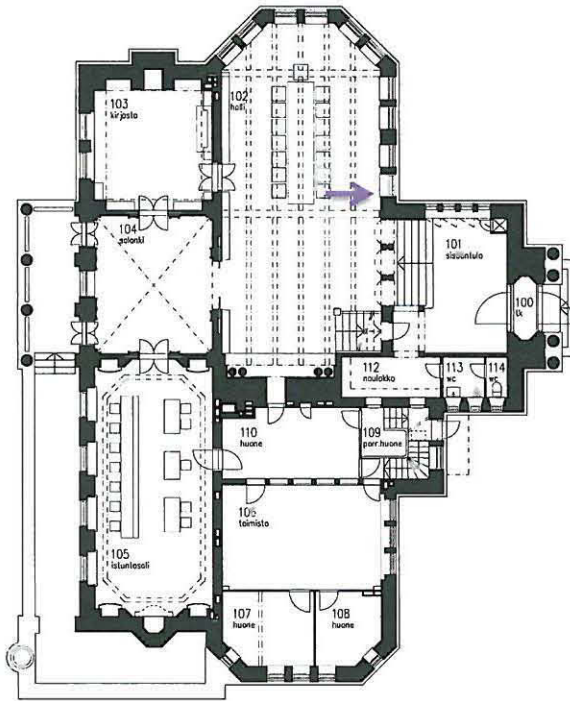

VIITTEET

[1] Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirroksiset

[2] Katja Luoma

[3] Elina Järvelä

Hallin tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa [1]. Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

2.2 Halli 102, Pääporras 200, Turkkilainen huone

Puupaneloidusta alahallista tutkittiin ainoastaan ikkunapenkit. Hallin kultanahkatapetti-imitaatio käsitellään Turkkilaisen huoneen yhteydessä.

Sisääntulo 101 ei sisälly tutkimukseen, sillä se on kauttaaltaan puulla verhoiltu. Patterisyvännöksissä, ikkunalasimaalausten alla on ritiläosissa ja pattereissa alkuperäinen väri. Patteripinnoissa maalaustekniikka on sively ja töppäys.

Alahalli

Ikkunapenkistä otettiin esiin vain alin kerros. Alimmaisena kerroksena erottuu vihertävän tummanruskeaa maalikerrosta. Maalityyppi lakkaöljymaalia, jossa erottuu siveltimen jälkeä.

Ikkunapenkin ritiläosassa alimmaisena erottuu metallin päällä musta kerros (ruosteenestomaalia?). Ritilän 1. maalikerros on samansävyistä ruskeaa kuin ikkunapenkissä. Maalipinta ritilässä on melkein pä hohtavapintaista ja näyttää siltä että maalausjälki olisi hakkurilla viimeistely. Lattianrajassa olevissa ritiläkehikoissa erottuu samaista ruskeaa maalia päälle maalaamattomana!

Turkkilainen huone

Turkkilaisen huoneen puolella puuleikkausikkunoiden edustalla olevissa ritilöissä erottuu alkuperäinen, tummanruskea maalipinta. Maalausjälki näyttää nypyläiseltä. Ikkuna-aukkojen ympäristön rappauspinnassa erottuu myös alimmaisena, ohuena kerroksen tumman ruskeaa maalia. Sävy on kuitenkin kylmempi kuin alasalin puolen ikkunapenkeissä ja ritilöissä. Maalityyppi vaikuttaa myös paksuudeltaan, kiiltoasteeltaan ja levitystekniikaltaan (selkeä sivellinjälki) erilaiselta kuin alasalin penkeissä. Maali on kuitenkin ohutta öljymaalia.

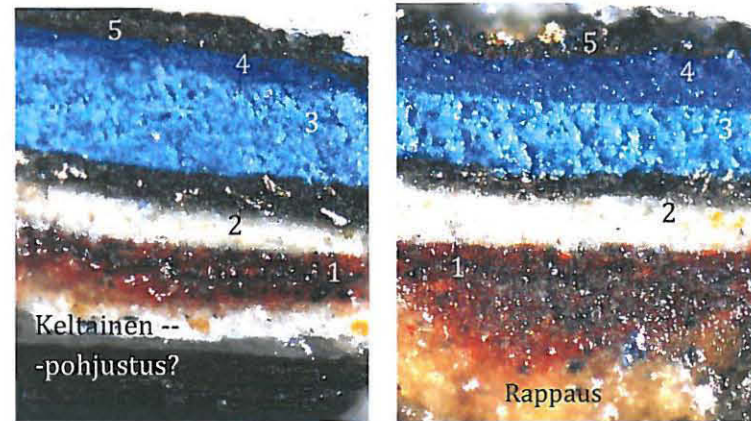
P	RAPPAUS
1	RUSKEAN PUNAINEN LASUURIMAINEN MAALI (TUMMUU VOIMAKKASTI VEDELLÄ KOSTUTTAESSA).
2	VAALEA KELTAINEN ÖLJYMAALI, JONKA PÄÄLLÄ NÄKY Y KULTAPRONSSIKERROS POIKKILEIKKAUSNÄYTTEESSÄ.
3	LEMMIKINSININEN LIIMAMAALI.
4	ULTRAMARIINIIN VIVAHTAVA SININEN LIIMAMAALI.
5	NYKYINEN KULTAPRONSSIMAALI, SIDEAINE LIUKENE E ALKOHOLIIN JA ASETONIIN?

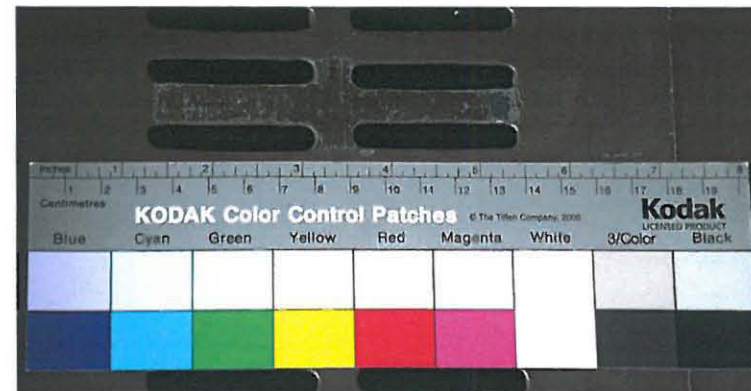
Ritilän ja ikkunapenkin alimmat kerrokset:
Alin maalipinta on tumma ruskea [3.

Turkkilaisen huoneen ikkunan pieessä vauriokohdassa erottuu ikkunapielen alinta ruskeaa värikerrosta [3.

Turkkilaisen huoneen nissin poikkileikkaukset 10X [2¹.

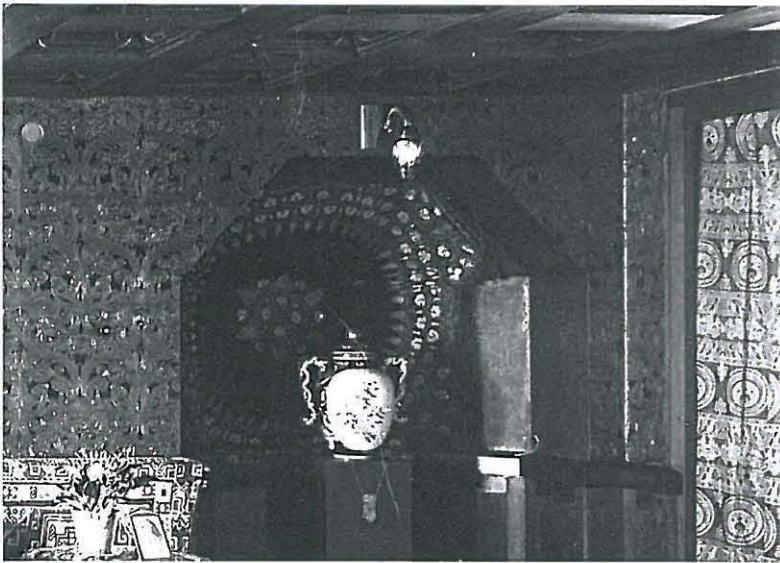
Ikkunapenkin ilmanvaihtoritilän värikerrokset [2.

¹ Turkkilaisen huoneen nissin poikkileikkauksessa näkyy useita värikerroksia. Molemmat poikkileikkaukset ovat noin sentin alueen sisältä, eli hyvin lähekkäin toisiaan. Toisessa poikkileikkauksessa näkyy punaisen kerroksen alla keltainen sävy, josta pigmentit erottuvat selkeästi. Poikkileikkaukseen merkityn kerroksen 2 päällä on selkeä kultapronssi (tai vastaava) kerros. Kahden sinisen maalipinnan välissä ei ole havaittavissa likarajaa tai muuta eri kerrostumiin viittaavaa todistetta. Näin ollen siniset pinnat saattavat kuulua samaan pintakäsittelykertaan.

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirrokset

[2 Katja Luoma

Turkkilaisen huoneen nissi Keirknerin ajalta. Nykyisin syvennös on maalattu kullan sävyillä [1.

Turkkilainen huone Keirknerin ajalta [1.

Nissin valokuvassa, vuodelta 1925, näkyy koristeaihe. Tätä haluttiin selvittää ja nissin seinään tehtiin pienet avaukset kahteen kohtaan. Pinnasta valettiin myös poikkileikkaus (kuvat edellisellä sivulla).

Valokuvien ja poikkileikkausnäytteiden tutkimuksen jälkeen tultiin siihen johtopäätökseen, että kuvissa näkyvä koriste nissin seinässä on erillinen koristetekstiili, joka on ilmeisesti naulattu kiinni kulumistaan.

Nissin sävyt toistuvat itämaisissa ikkunasäleiköissä. Tulkinta värikerrosten määrästä ja ajoituksesta on joko:

1. kerros tumman punainen n. 1918
2. koristetekstiili n. 1925 (valokuva)
3. vaalea pohja + kulta
4. vaalea sininen liimaväri (katso ikkuna)
5. ultramariinin sininen liimaväri (katso ikkuna)
6. nykyinen kultapronssi n. 1937-46 (Walden)

Tai

1. 1918 punainen
2. 1925 koristetekstiili
3. kultapronssi 1937-1946
4. ja 5. 1939-46 (Walden)
6. 1950 →

Nissin väritysvaiheiden ajoittaminen on ongelmallinen kysymys. Kerroksien määrä suhteessa yksityisomistajien aikaan on ollut suhteellisen suuri.

2.2.1 Tapetti suuressa salissa ja turkkilaisessa huoneessa

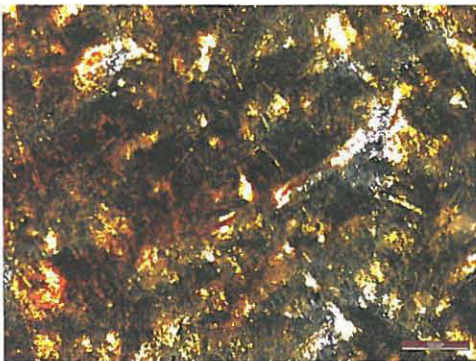
Kullanhohtoinen, reliefipintainen tapetti on ns. kultanahkatapetti-imitaatio, joka oli muodissa 1800-luvun puolivälin jälkeen, aina 1900-luvun alkupuolelle asti. Tapetista otettiin pieni näyte ja sen todettiin olevan paperipohjainen. Tämä ei kuitenkaan vielä ratkaise tapetin tyyppiä ja valmistajaa.

Kalleimmat kultanahkaa imitoivat tapetit valmisti pariisilainen Paul Balin 1860-luvun loppupuolelta lähtien (1866-1898). Balinin tapetteihin haettiin mallit historiallisista museokokoelmista, mm. kultanahkatapettien malleja haettiin 1500-luvun tapeteista. Englannissa kehitettiin valmistusmenetelmä kestäväälle ns. Lincrusta-Walton-tapetille ja vähän myöhemmin tuli markkinoille hieman huokeampi reliefitapetti, joka valmistettiin puuvillakuidusta, ns. Anaglypta. Molemmista mallistoista oli kultanahkatapetti-imitaatioita. Tähän aikaan patentoitiin myös muita valmistustapoja.

Sirkka Kopisto on v.1985 laatimassaan inventoinnissa arvioinut tapetin olevan japanilaisvalmisteinen. Tämä on mahdollista, Japanista tuotettiin reliefipintaisia kultakoristeisia tapetteja ensin itämaisissä piirteissä ja hieman myöhemmin myös länsimaisten suunnitelmien mukaan. Japanilaiset tapetit hallitsivat 1880-luvun puolivälissä brittiläisiä markkinoita. Toisaalta myös englantilainen tehdas Rottmann, Strove & Co. tuotti tapetteja Japanissa sijaitsevasta tehtaastaan Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin. Japanilaisen "Leather Paper"-tapetin valmistusprosessi oli monimutkainen ja kallis, kilpailevista menetelmistä poiketen se oli pitkälle käsityötä. Paperin prässäyksen jälkeen sen pinta peitettiin tinafolioilla, joka lakattiin useaan kertaan sopivan kullanhohtoisen vivahteen löytämiseksi. Värit lisättiin käsin sabloonan läpi.

Japanilaisvalmisteisia tapetteja tuotettiin Eurooppaan n. 1870-luvulta 1920-luvun alkuun asti.

Elisabeth Stawenov mainitsee myös Ruotsissa olleen joitakin kultanahkatapetti-imitaatioiden valmistajia.

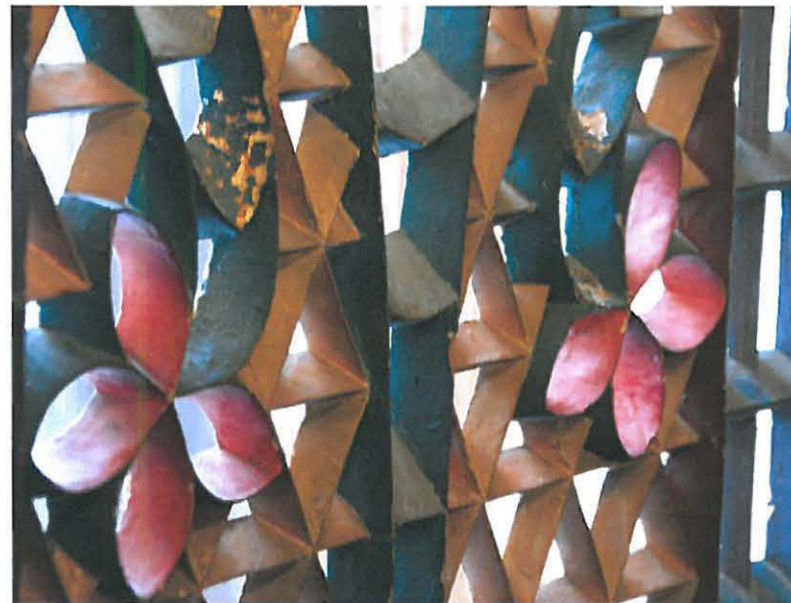
Tapetin pinta 10X suurennoksena [2]⁽¹⁾

Tapetin puhdistamattomat kuidut nopeassa tarkastelussa kertovat paperimassan sisältävän todennäköisesti pellavaa. Varsinaista analyysia ei ole tilattu [2]⁽²⁾.

Turkkilaisen huoneen ikkunasäleikköjen värimaailmaa [2]. Puuritiilissä on kymmenkunta eri väriä sävyä. Pinnat ovat likaiset. Samoja sävyjä esiintyy myös nississa.

Turkkilaisen huoneen ikkunasäleikköjen värimaailmaa [2].

HUOMIOT

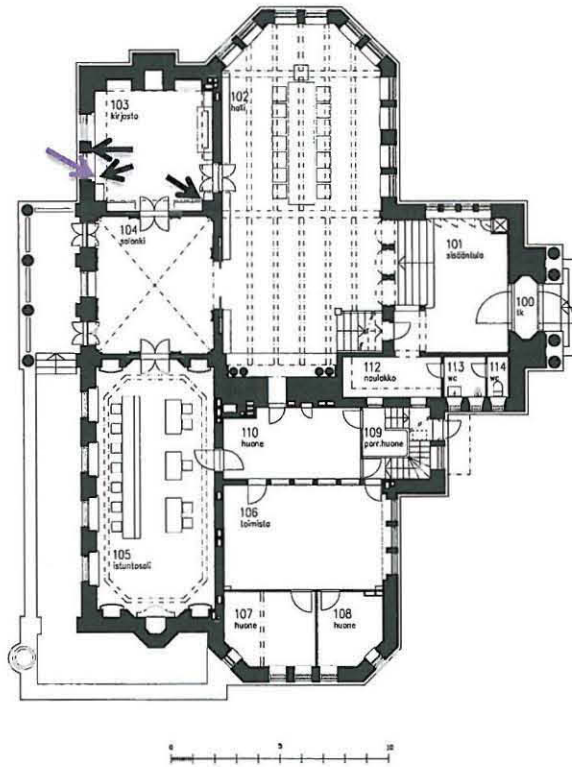
⁽¹⁾ Kuva tapetin pinnasta 10X suurennoksena. Pinnassa vaikuttaisi olevan hopealehti (?) jonka päällä on sävytetty lakka/vernissa. Tapetista tulisi tehdä poikkileikkausnäyte, jonka avulla rakennetta voitaisiin tarkistaa.

⁽²⁾ Kuituanalyysijä ei varsinaisesti ole tilattu, joten niitä tarkasteltiin nopeasti puhdistamatta liimoja pois. Kuitujen selvittäminen auttaisi tapettityypin tarkemmassa määrittelyssä.

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirroksset

[2 Katja Luoma

Marmoripalatsin 1. kerros
Pohjapiirros 1:150
27.11.2012
Arkkitehtitoimisto Schulman Oy

Kirjaston tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa [1].
Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

- Katto
- Kattolista
- Seinä
- Ovi/Ikkuna
- Listoitus
- Muu

3 EDUSTUSHUONEET

3.1 Kirjasto 103

Kirjaston pinnat avattiin neljästä pisteestä; ikkuna-aukon reunasta, pilarin/seinän juuresta kirjahyllyn päältä, kapiteelin yläreunasta sekä katon ja seinän kulmauksesta. Kirjaston nykyiset seinäpinnat ovat kaksiväriset, seinäosa on vaaleanruskea ja pilarit kellertävänvihreät. Pintastruktuuri on karkeaa, maalipinta puolikiiltävää lateksia. Nykyiset pinnat eivät vastaa maalityypeiltään v. 1985 työselitystä, joten on mahdollista, että tilassa on tehty erillinen maalausremontti 1990-2000-lukujen välillä. Huomiota kiinnittää se, että pilareissa on tavoiteltu alkuperäisen kerrostuman murrettua vihreää, kuitenkin hieman kellertävämpänä sävynä.

Uudemmat maalikerrokset vuodesta 1937eteenpäin ovat melko paksuja, alimman värisävyn paksuus vaihtelee jonkin verran tutkimusalueilla, mikä vaikuttaa värin intensiteettiin. Saattaa olla, että pinnoissa on käytetty soodapesua ennen uusia maalikerroksia, mikä voi paikoin ohentaa maalipintaa.

Alin maalikerros vastaa Eric Sundströmin kuvissa esiintyvää tilannetta; seinät ja pilarit yksiväriset harmaanvihreät, seinärajaus melko korkealla ja katto vaalea. Värisävy on Saarisen suosimaa murrettua vihreää, lähinnä vihreää umbraa, mutta onko se tehty yhdestä pigmentistä vai keltaokran ja mustan pigmenttisekoituksesta on toistaiseksi epäselvää. Sinänsä tummalta vaikuttava värisävy sitoo mahonkiset kirjakaapit ja seinät tasapainoiseksi kokonaisuudeksi, nykyinen vaalea seinäväri rajaa ne erilleen. Pintastruktuuri alimmassa kerroksessa on ollut nykyistä maltillisempi, ei kuitenkaan sileä; rappauspohja on ollut silottamaton ja öljymaali on hierretty siihen ilmeisesti muutamaan kertaan. Pintastruktuurissa näkyy paikoittain hakkausjälkeä.

Tila on ollut nykyistä hämärämpi, mikä johtuu ikkuna-aukkoja peittäneistä kahdesta suuresta lasimaalauksesta. Ikkunasmyygit on alun perin maalattu kiiltävällä vaalealla, ohuella maalilla aina uloimpaan ikkuna-aukon nurkkaan asti. Myöhemmin ikkunarajaus on muutettu siten, että seinäväri on ulotettu aina ikkunan sisimmän smyygin kulmaan ja ikkunan välipilariin asti.

Huonetila alkuperäisessä asussaan Keirknerin aikana [1].

Huonetila nykyisellään. Esiinottokohdat näkyvät nuolella [2].

Huonetila Waldenin aikana [1].

13 Keirknerin aikainen seinäsävy huonorekonstruktiossa [2].

VIITTEET

[1 Katja Luoma

Valokuva makkaralistan väriportaikosta [1.

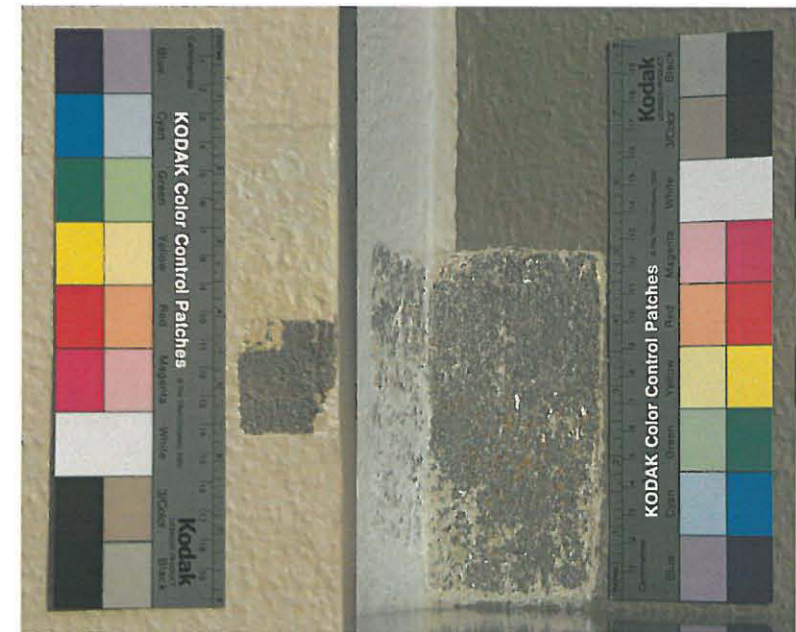
Seinän ja kattopinnan rajakohta [1. Portaikosta on nähtävissä katto- ja seinäpinnan maalausjaottelut.

KATTO

P	RAPPAUS
1	VAALEA KELLASTUNUT LIIMAMAALI
2	VAALEA ÖLJYMAALI
3	HARMAHTAVA ALKYDIÖLJYMAALI
4	VALKOINEN LATEKSI

SEINÄPINTA JA PILARI

P	RAPPAUS	
1	VIHREÄ UMBRA ÖLJYMAALI, TIUKKAAN HIERRETTY	
2	VAALEA ÖLJYMAALI, VOIMAKAS HAKKAUS*	
3	HARMAHTAVA ALKYDIÖLJYMAALI, TELAUS	
4	HARMAANRUSKEA LATEKSI (SEINÄ), TELAUS	TUMMA VIHERTÄVÄ LATEKSI, VÄRI MUKAILTU ALKUPERÄISESTÄ UMBRASTA, TELAUS

Vasemmassa valokuva seinän väriportaikosta ikkunaseinällä. Oikealla kuva seinän väriportaikosta [1.

IKKUNASMYYGIT

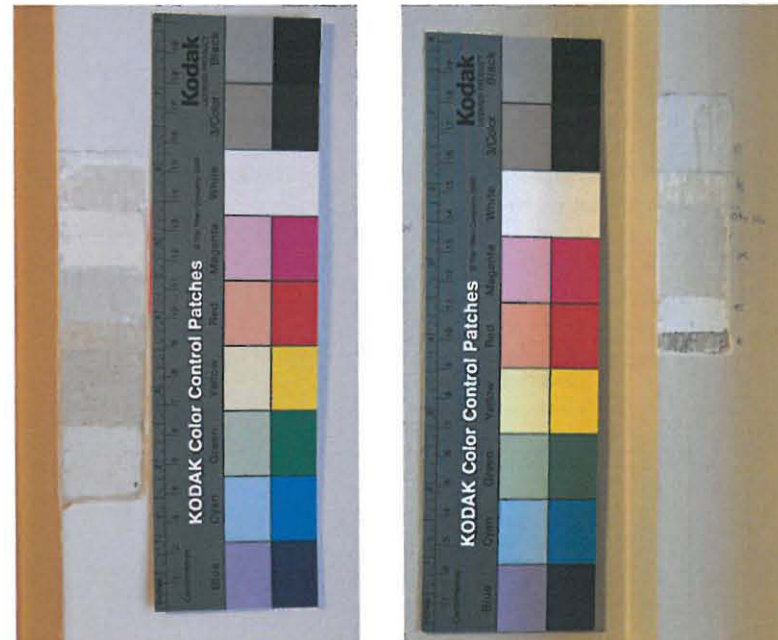
P	RAPPAUS
	RUSKEA KITTI
1	VALKOINEN EMALI 2 KERTAA KAIKISSA KOLMESSA SMYYGISSÄ
2	VIHREÄNHARMAA ÖLJYMAALI, HAKKAUS, KAIKISSA KOLMESSA SMYYGISSÄ***ONKO ALLA JOTAIN VIELÄ?
	ÖLJYKITTI KAHDessa SISIMÄSSÄ SMYYGISSÄ
	HIEKKATASOITE
3	VALKOINEN LAKKAMAALI KAHDessa SISIMÄSSÄ SMYYGISSÄ
	LASIKUITU
	ÖLJYKITTI
4	NYKYINEN LAKKAMAALI VAIN SISIMÄSSÄ SMYYGISSÄ

IKKUNAPENKKI (TARKISTUS KRAATERIAVAUKSELLE)

1-	VALKOISIA EMALI/LAKKAMAALIKERROKSIA JA ÖLJYKITTEJÄ. ILMEISESTI KAIKKEIN VANHIMPIA KERROKSIA EI ENÄÄ OLE TALLELLA
----	--

Ikkunasmyygin värikerroksia [1.

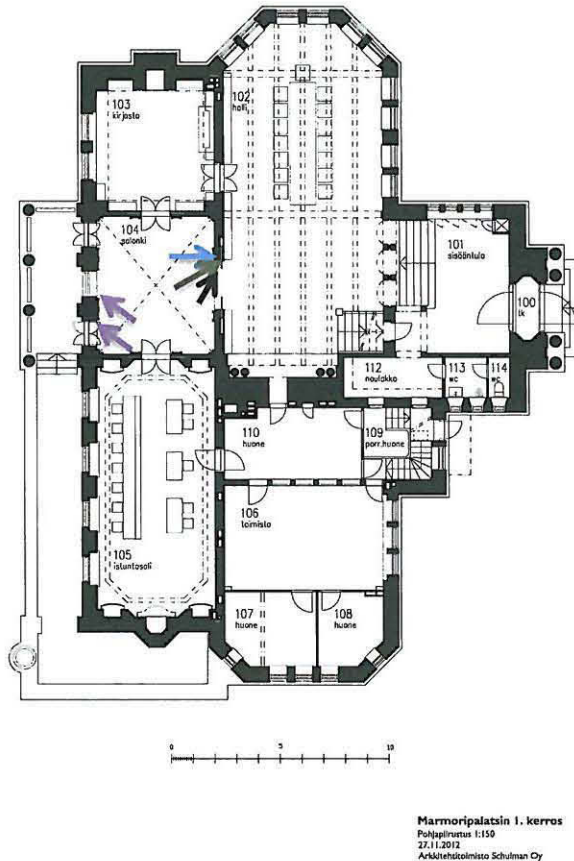

15 Ikkunasmyygin ja ikkunoiden välisen seinäalueen väriportait [1.

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirrokset

[2 Katja Luoma

Salongin tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa [1]. Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

3.2 Salonki 104

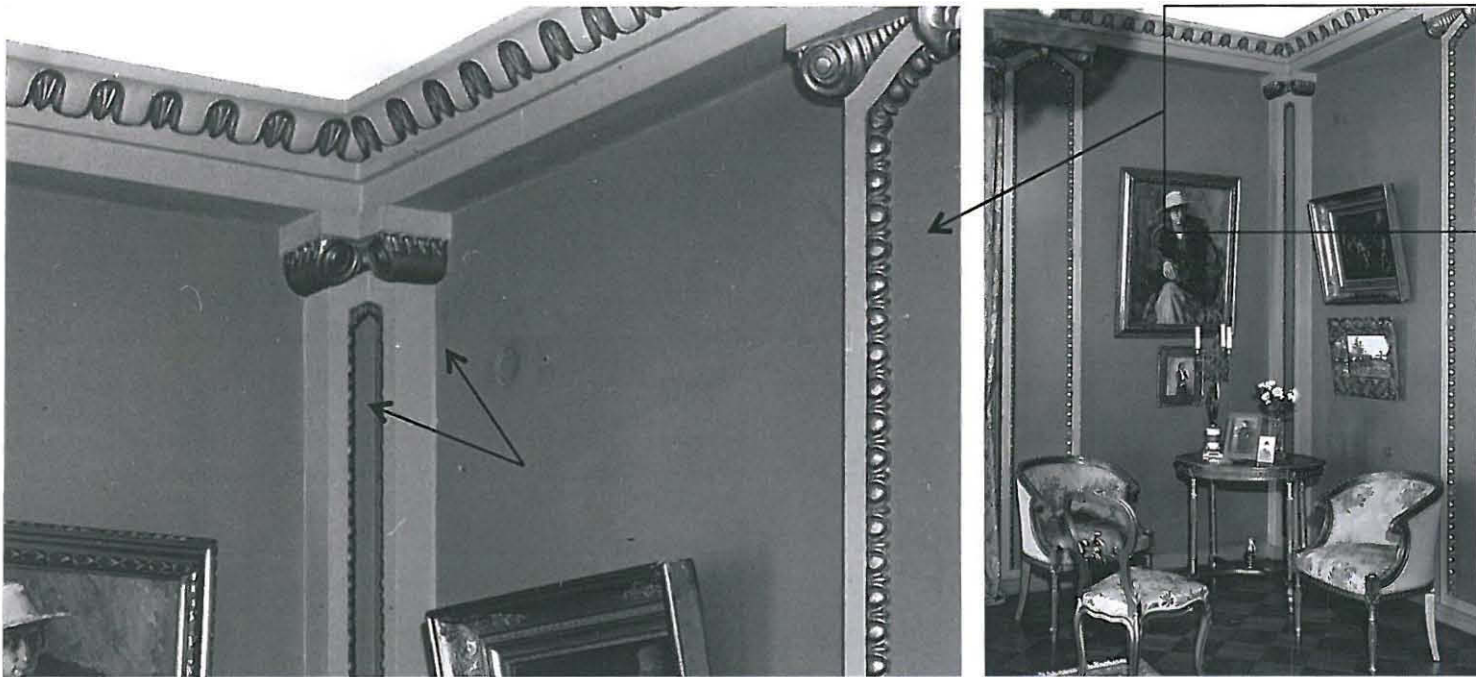
Salongin maalipinnat tutkittiin 11 kohdasta; katosta tehtiin vain yksi avaus, palkistosta, pilastereista, seinistä ja ovi- sekä ikkunasmyygeistä ja ikkunapenkistä tehtiin 10 avautusta. Nykyinen himmeällä lateksilla toteutettu väritys (1990-2000-luku?) on klassinen vaaleine palkistoinen, seinät ja katto on sitä vastoin kevyesti ruskeanharmaaksi sävytetty. Ensimmäisen maalauskerän jälkeen huone on maalattu yksiväriseksi kolme eri kertaa, ilmeisesti vuodesta 1937 lähtien. Sävyinä on ollut edelleen ruskea, kunnes sävy on vaalentunut kermanvaaleaksi.

Alkuperäistä väritystä hallitsee kahden ruskean sävyn ja kultapronssin vuorottelu. Kultapronssia on käytetty ainoastaan kipsikoristeissa. Pronssi on nyttemmin tummunut ja vaikea saada esille. Palkisto ja pilastereiden reunukset ovat keskiruskeat, seinät ja pilastereiden peilisyvennykset taas hieman tummemman ruskeat.

Ikkuna- ja ovismyygit sekä ikkunalauta ovat olleet ruskeat, samoin patterisyvennykset. Ikkuna- ja oviaukot ovat peittyneet pintaan asennettujen valoverhojen taakse. Kaikissa ruskeissa pinnoissa öljymaali on tasoitettu hienopiirteisellä hakkuritasoituksella lukuun ottamatta ikkunalautaa, joka on sivellintyötä.

Katon sävy on ilmeisesti ollut lämpimän vaalea, todennäköisesti liimaväri. Sitä on kuitenkin pesty, pohjustettu ja öljymaalattu, joten tarkkaa sävyä on vaikea löytää.

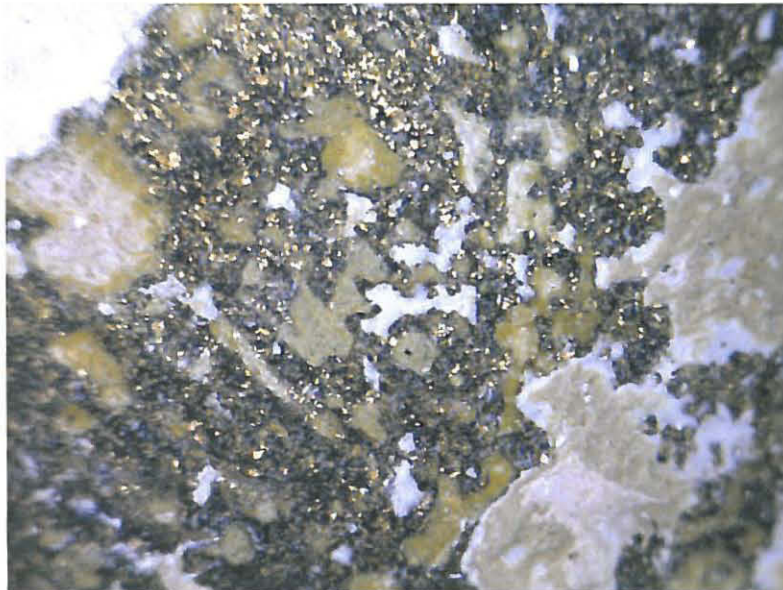
Salonki on klassinen palkistoinen ja pilastereinen. Väritykseltään se on kuitenkin poikkeava ruskeine pintoineen, vain kipsiosien kultapronssi nousee esiin. Saarinen on käyttänyt ruskeaa eri sävyissä sekä Joensuun että Lahden kaupungintaloissa. Marmoripalatsissa ruskea väri sulautuu suuren hallin ruskean ja kullan värimaailmaan.

Interiööri Villa Keirknerin ajalta [1.

Osasuurennos alla olevasta kuvasta [1. Kuva on Villa Keirknerin ajalta. Seinän ja pilarin seinäsävyissä on hienovarainen tummuusero.

Alla: Huonetilan seinien sävy maailma vuonna 2012 [2.

Suurennos munasauvan kultapronssauksista [2. Ohutta kerrosta on hankala ottaa esiin.

Osasuurennos Waldenin aikaisesta interiööristä [1.

VIITTEET

[1 Katja Luoma

[2 Elina Järvelä

Holkan väriportaikko [1.

Katon väriportaikko [1.

Holkkalistan väriportaikko. Alla lähikuvat kultapronssialueista voluutassa ja lehdykässä [1.

KATTO

P	RAPPAUS
1	LIIMAMAALI? TUMMUU VEDESTÄ
2	VAALEA KELLANPUNERVA ÖLJYMAALI X KAULAOSA VALKOINEN ÖLJYMAALI
3	VAALEA PUNERTAVA, MAHD. SILOTE
4	NYKYINEN HARMAA ALKYDI, MAHD. TIXOMATT

SEINÄPINTA

P	RAPPAUS
	VAALEA RUSKEHTAVA (POHJUSTUS)
1	RUSKEA ÖLJYMAALI, HAKATTU VALKOINEN POHJUSTUS KERROKSELLE 2
2	PUNERTAVAMPI RUSKEA ÖLJYMAALI, SIVELLINTYÖ
3	VAALEA PUNERTAVA ALKYDI? PUULISTAKEHYKSESSÄ OVIAUKON PÄÄLLÄ TÄMÄ ON ALIMMAINEN KERROS
4	KELLERTÄVÄN VAALEA ALKYDI
5	NYKYINEN HARMAANRUSKEA LATEKSI

PILASTERIT KEHYSLISTOINEEN JA KAPITEELEINEEN /KATTOLISTA/PALKISTO

P	KIPSI KORISTELISTOISSA, RAPPAUS KATTOLISTASSA JA PILASTERIN POHJASSA
1	PEILIKENTÄSSÄ SAMA RUSKEA KUIN SEINÄSSÄ, PILASTERIN KEHYSLISTA HIEMAN VAALEAMPI OKRANRUSKEA ÖLJYMAALI, HAKATTU, MUNALISTASSA TUMMA KULTAPRONSSI SAMOIN KAPITEELIN VOLUUTTIAIHEESSA JA KATTOLISTAN SIMPUKKA-AIHEISESSA KORISTEESSA VALKOINEN POHJUSTUS KERROKSELLE 2, SIVELLINTYÖ (MYÖS PRONSSAUSTEN PÄÄLLE)
2	PUNERTAVAMPI RUSKEA ÖLJYMAALI, SIVELLINTYÖ
3	VAALEA PUNERTAVA ALKYDI/ÖLJYMAALI HAKKAUS
4	KELLERTÄVÄN VAALEA ALKYDI, HAKKAUS/TELA?
5	NYKYINEN KERMANVAALEA LATEKSI, SIVELLINTYÖ

IKKUNAPENKKI/ETUREUNA

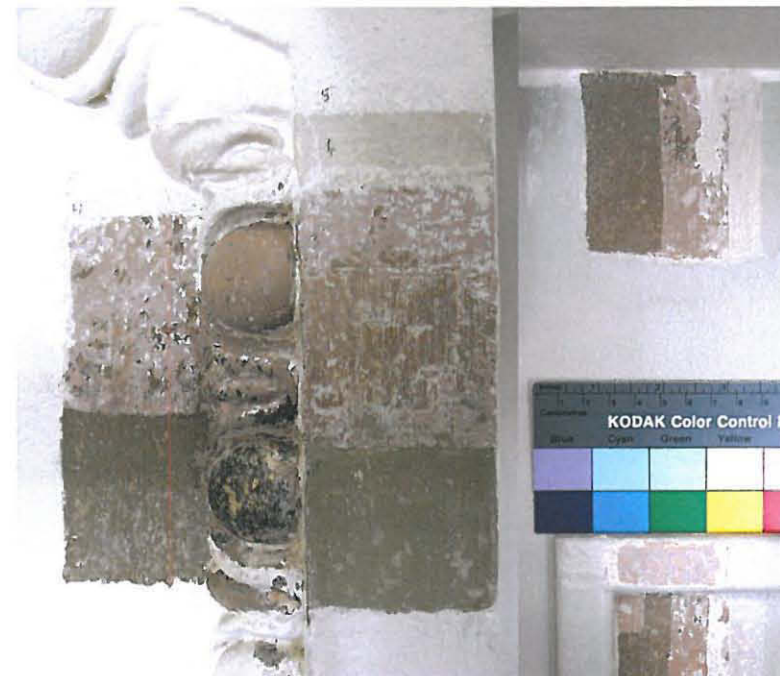
P	RAPPAUS
1	RUSKEITA ÖLJYMAALIKERROKSIA, SIVELY
2	PUNERTAVA MAALI, VRT KERROS 3, SIVELY
3-	VALKOISIA LAKKAMAALIKERROKSIA VÄLISILOTTEINEEN

IKKUNASMYYGI

P	RAPPAUS
	RUSKEA KITTI
1	RUSKEA ÖLJYMAALI, HAKKAUS (NIUKKA)
2-	PUNERTAVAAN ALKYDIMAALIIN(?) ASTI KUTEN
3	SEINÄ.
4-	SEN JÄLKEEN LASIKUITUKANGAS JA VALKOISIA LAKKAMAALIKERROKSIA

OVISMYYGIT/PILASTERIN REUNA

P	RAPPAUS	PUU (VERHOTANKOA VARTEN)
	RUSKEA KITTI	HARMAANRUSKEA KITTI
1	RUSKEA ÖLJYMAALI, USEAMPIA KERROKSIA, HAKKAUS	
	VALKOINEN ÖLJYMAALIPOHJUSTUS, SIVELLINTYÖ	
2	RUSKEHTAVA OHUT ÖLJYMAALI, SIVELLINTYÖ	
3	PUNERTAVA ALKYDI/ÖLJYMAALI? TELA TMS.	PUNERTAVA ALKYDI/ÖLJYMAALI? TELA TMS.
	SILOTE	SILOTE
4	KELLERTÄVÄN VAALEA ALKYDI, SIVELLINTYÖ	KELLERTÄVÄN VAALEA ??
	HIEKKATASOITE	
	LASIKUITUKANGAS	
	POHJAMAALI JA ÖLJYSILOITE	VAALEA POHJAMAALI
5	NYKYINEN LAKKAMAALI, SIVELLINTYÖ	NYKYINEN KELLANVAALEA LATEKSI

Oikealla pilasterien kenttäjaon
väriportaikat [2].
Munalistan sisäpuolella oleva kenttä on
tummempi kuin pilasterin muu pinta.

Seinän uuden
"peilikentän"
värikerrokset [1].

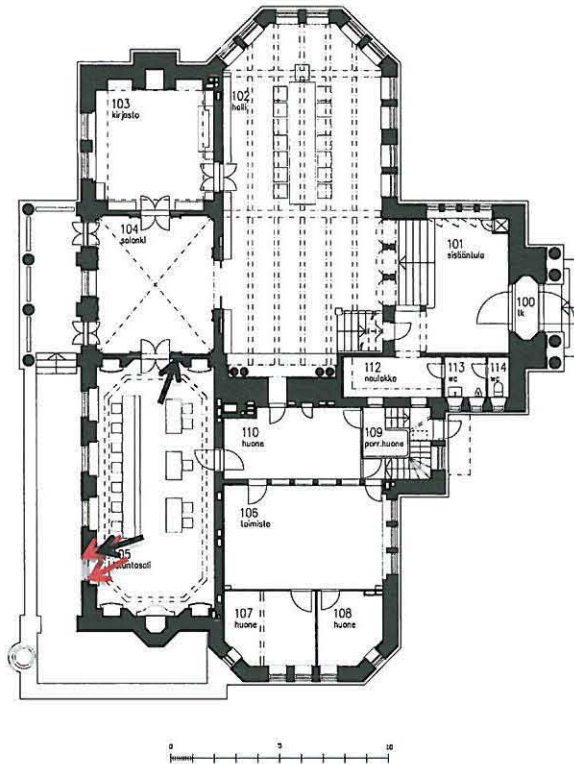
Yllä: ikkunapenkin
väriportaikko [1].

Oikealla: Smyygin ja
pilarirakenteen (puu)
väriportaikat [1].

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirrokset

[2 Katja Luoma

Marmoripalatsin 1. kerros
Pohjapiirustus 1:150
27.11.2012
Arkkitehtitoimisto Schulman Oy

Ruokasalin tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa
[1. Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

- Katto
- Kattolista
- Seinä
- Ovi/Ikkuna
- Listoitus
- Muu

3.3 Ruokasali 105

Ruokasali sisältää elementtejä Saarisen suunnittelemasta Keirknerin perheen edellisestä kodista. Ruokasalista tutkittiin seinäpinta, porrastettu nurkka, ikkunapenkki, ikkunasmyygi ja palkki.

Porrastetut nurkat

Vanhoissa kuvissa näkyvä aaltomainen kuvio löytyi vaaleiden kerrosten alta. Kuvio on samantyyppinen kuin Joensuun kaupungintalon aulatiloiissa, kuitenkin ilman reunaviivoja. Väriykseltään kuvio on vihreä umbra ja musta. Tapetti on ainakin tummuudeltaan ollut samaa tasoa. Saarinen on käyttänyt runsaasti vihreitä tapetteja Joensuun kaupungintalolla.

Tapettien reunassa ei ole reunanauhaa, vaan ne on reunustettu tapetin alle vedetyllä mustalla reunavärillä, joka on jätetty ylä- ja alareunasta näkyviin kehystämään tapettia. Musta reunamaalaus on saattanut olla hieman siniseen vivahtava, huoneen takkahan on musteen sininen.

Ikkunasmyygipinnoissa on vaalea pienipiirteinen öljymaalin hakkuritasoitus, joka on samankaltaista kuin salongin ikkunasmyygeissä. Verhotangon kiinnitys on ollut seinäpinnan puolella (löytynyt pyöreä rappauspaikka molemmista ikkunasivuilta). Käytössä tuolloin on ollut läpikuultava verhot. Waldenin aikaiset verhotangon kiinnityspisteet näkyvät ikkunanpäällispalkissa pyöreämuotoisina hiushalkeamina, verhot ovat siis tässä vaiheessa vedetty hieman syvemmälle ikkuna-aukossa.

Ruokasali Keirknerin ajalta. Päätyseinien pystykoristelu suurennettuna viereisellä sivulla [1.

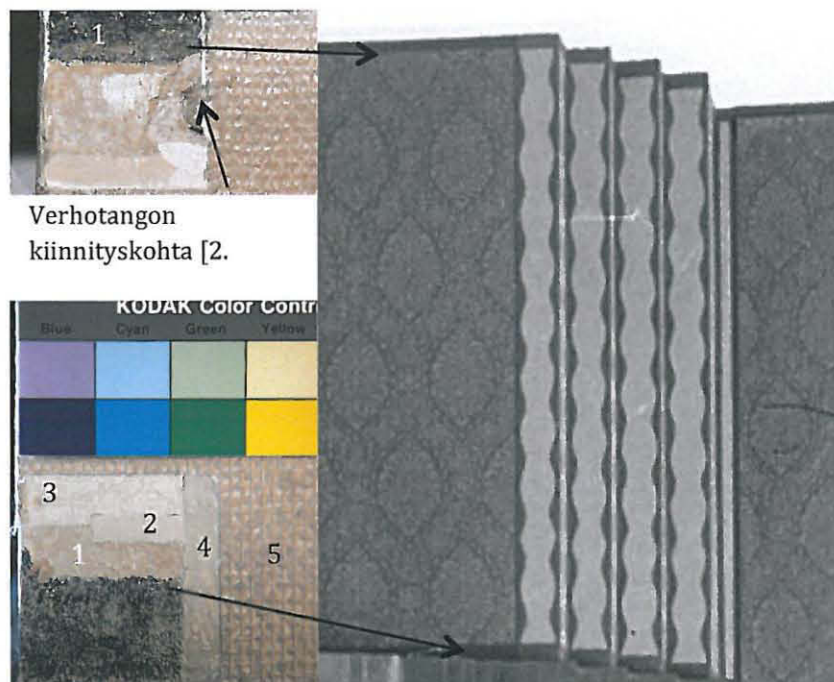
P	RAPPAUS
1	VANHAT MAALIPINNAT SEISSATTU RUSKEHTAVIKSI NYKYINEN PINTA VALKOINEN

SEINÄPINTA

P	RAPPAUS
1	TAPETTI POISTETTU (KS. VALOKUVA) NURKKAURASSA MUSTA PYSTYVIIVA, JOKA OLLUT NÄKYVISSÄ TAPETIN REUNASSA KS. MUUT SELVITYKSET. ÖLJYKITTI, 2X
2	KELLERTÄVÄ/VIHERTÄVÄ VALKOISELLA POHJALLA ÖM. 1930-L
3	VAALEA ALKYDIÖLJYMAALI HAKKAUS?
4	VAALEA ALKYDIMAALI TELA?
5	NYKYINEN LASIKUITUKANGASTAPETTI (PAPERIPOHJAINEN) 1984?

SEINÄN NURKKAVIISTEEN PYSTYVEKIT

P	RAPPAUS
1	TUMMA VIHERTÄVÄNHARMAA AALTOMAINEN SABLOONAKORISTE JOKAISEN VEKIN KESKELLÄ (HAKKURITYÖNÄ ÖLJYMAALILLA VAALEALLA POHJALLA) JA REUNUSVÄRINÄ TUMMA VIHERTÄVÄNMUSTA ERITTÄIN OHUT ÖLJYMAALI SIVELLINTYÖNÄ .
2	VAALEA ALKYDIÖLJYMAALI ?
3	VAALEA ALKYDIMAALI
4	NYKYINEN LASIKUITUKANGASTAPETTI (PAPERIPOHJAINEN) 1984?

Verhotangon
kiinnityskohta [2.]Tapetin maalattu
kehysväri. [2.]Päätuseinien pystykoristelu suurennettuna.
Kuvio on maalattu [1.]

Seinän värikerrokset oikealla ja pystyvekkikoristelu vasemmalla [2.]

VIITTEET

[1 Katja Luoma

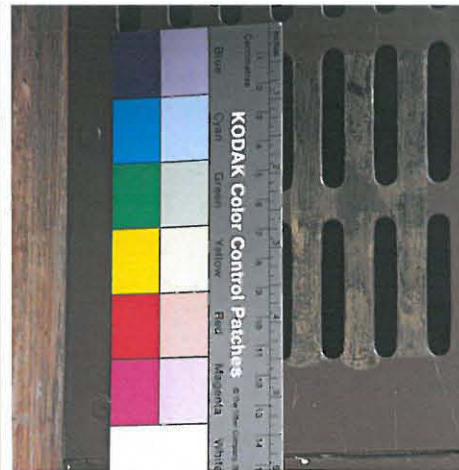
[2 Elina Järvelä

Ikkunapenkin väriportaikko [1.

Ikkunapenkin reunassa sijaitseva esiinotto [1.

Ikkunapenkin ilmanvaihtoritolän esiinotto [1.

Ritilä värikerrokset 10X suurennoksena [2¹.

IKKUNAPENKKI

P	KARKEA RAPPAUS.
	KITTIÄ (ÖLJY)
1	VAALEAN VIHERTÄVÄ ÖLJYMAALI + RUSKEA LASUURI (OOTRAUS?) JA LAKKAKERROS (LAKKAKERROS JA LASUURI LIUKENEVAT HERKÄSTI ETANOLIIN SELAKKA?).
	PAKSU KERROS (ÖLJY)KITTIÄ.
	KELLERTÄVÄ, OHUT ÖLJYMAALI?
2	VALKOINEN EMALIMAALI. EI SELKEÄÄ SIVELLIN-/HAKKURIJÄLKEÄ. HIMMEÄPINTAINEN (TAI HIOTTU/SOODAPESTY).
	HIMMEÄ VALKOINEN ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALIKERROS, POHJAMAALI?
	(ÖLJY)KITTIÄ JA RUSKEA HIMMEÄ ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALIKERROS = POHJAMAALI?
3	NYKYINEN TUMMANRUSKEA, PUOLIHIMMEÄ ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI.

ULKOSEINÄN ILMASTOINTILUUKKU

P	RAUTA
1	MUSTA RUOSTEENESTOMAALI? TÄMÄ KERROS ON OLLUT MAHDOLLISESTI ESILLÄ SEINIEN 1.KERROKSEN KANSSA TAI LUUKKU ON TAPETOITU? PUNERTAVAN KELLERTÄVÄ ÖLJYMAALI. POHJAMAALI KERROKSELLE 2? HYVIN SAMAN SÄVYINEN KUIN KERROS 2.
2	PUNERTAVAN KELLERTÄVÄ ÖLJYMAALI. HAKKURIJÄLKI.
3	HYVIN OHUT KELLERTÄVÄ ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALIKERROS. MAALAUSTEKNIikka EI EROTETTAVISSA.
4	VALKOINEN ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALIKERROS. LIKAINEN. SIVELLINJÄLKI.
5	MAALAMATON LASIKUITUKANGAS.

SEINÄPINTA IKKUNASMYYGIN VIERESSÄ

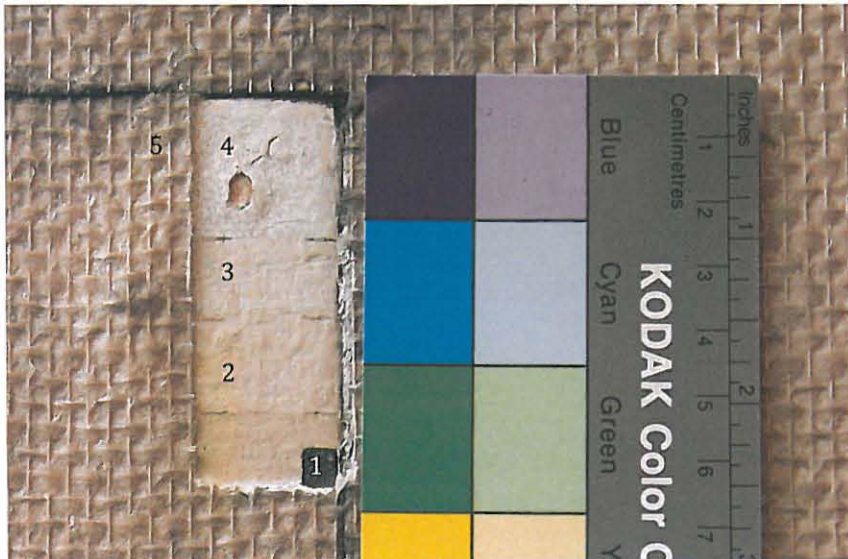
P	RAPPAUS
	KELLERTÄVÄÄ KITTIÄ(ÖLJY?).
1	TAPETTIKERROS, JOKA POISTETTU. MUSTAT LIIMA-/ÖLJYMAALIRAI DAT: KATONRAJASSA 2CM LEVEÄ JA PANEELIN YLÄPUOLELLA 3CM.
	VALKOINEN OHUT(ÖLJY?)POHJAMAALI.
2	VAALEAN PUNERTAVA ÖLJYMAALI? HAKKURIJÄLKI.
3	VALKOINEN ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI.
4	VAALEAN HARMAA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI. MAALAUSTELAJÄLKI.
5	NYKYINEN MAALAAMATON LASIKUITUKANGAS.

LKKIRAKENNE IKKUNAUKON YLÄOSASSA (2 erillistä fragmenttia).
MAT KERROKSET KUIN SEINÄPINNASSA?

P	RAPPAUS
	PUNAISENRUSKEAA KITTIIÄ? JÄÄMÄÄ OHUESTA PUNERTAVASTA KERROKSESTA? YLEMMÄSSÄ "NURKKAFRAGMENTISSA."
1	VAALEAN KELLERTÄVÄ ÖLJYMAALI? SIVELLINJÄLKI.
2	VAALEAN PUNERTAVA ÖLJYMAALI? HAKKURIJÄLKI
3	VALKOINEN ÖLJYMAALI?
4	VAALEA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI. MAALITELAJÄLKI EROTETTAVISSA.
5	NYKYINEN VAALEA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI (PESTO/TIXOMAT?).

KUNAUKON SMYYGIPINTA, PANEELIN YLÄPUOLELLA

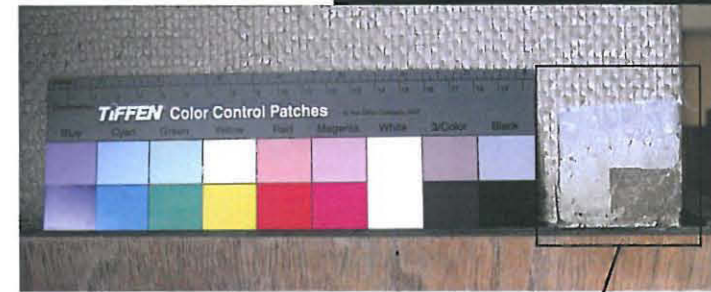
P	RAPPAUS
	KELLERTÄVÄÄ POHJUSTETTA
	PUNAISENRUSKEAA KITTIIÄ? JONKA PINTA EROTTUU RÖPÖLÄISENÄ.
1	VAALEAN HARMAHTAVA ÖLJYMAALI. HAKKURIMAINEN MAALAUSTYÖJÄLKI.
2	VAALEAN HARMAA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI. MAALAUSTELAJÄLKI.
3	NYKYINEN MAALAAMATON LASIKUITUKANGAS.

Ulkoseinän ilmanvaihtoluukun värikerrokset [2].

Ikkuna-aukon yläpalkin värikerrokset [2]. Oikeanpuoleisessa kuvassa erottuu vanhan verhotangon paikka, kuvassa punaisen nuolen osoittamassa kohdassa.

Ikkuna-smyygin värikerrokset [2].

23

HUOMIOT

Ikkunapenkin ritilässä alimmaisena kerroksena metallin päällä on musta käsittelykerros: ruosteestokerros? Mustan kerroksen päällä on ohut kultapronssikerros(1), jossa erottuvat sivellinjäljet. Lattianrajassa olevissa ritiläkehikoissa erottuvat kultapronssikerrokset selkeästi päälle maalaamattomina! Kultapronssikerroksesta ja sen päällä olevista kerroksista tehtiin poikkileikkauksinäyte.

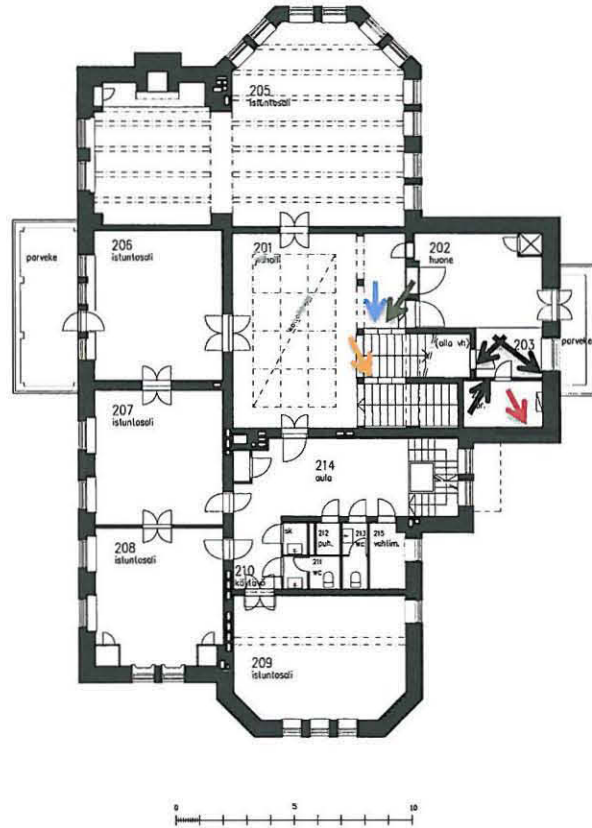
Ilmanvaihtoritilän poikkileikkauksessa näkyvät pinnat kultapronssista ja siitä ylöspäin. Kultapronssin alla ritilässä on musta ruosteestokäsittely. Maalissa ei ole näkyvissä erikseen havaittavaa kultapronssipartikkeliä. Myöskään eri sävyisinä erottuvien ruskeiden kerrosten välissä ei ole selkeää likarajaa tms. Nykyinen ruskea pinta vaikuttaa olevan ainoa pintakäsittely alkuperäisen päällä. Suurenno 10X

Penkin lasuurikäsittelyä (kerros 1) tuli parhaiten esiin penkin oikeassa sivukantissa. Penkin tasopinnalla kerrokset ovat rikkinäiset/osittain poistettu. Vaalea kellertävää kerrosta (kerrosten 1 ja 2 välissä) ei tullut esiin penkin tasopinnalla. Penkin sivukantissa kerrosta sai esiin vähän ja rikkonaisena. Sivukantin väriportaikko poistettiin sivukantista, jotta 1. kerrosta saataisiin isommalta alueelta esiin. Kellertävä ohut maalikerrostuma on joko oma värikerrostuma tai pohjamaali

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto,
Arkkitehtitoimisto Schulman
Oy, PDF-pohjapiirroksset

[2 Katja Luoma

Marmoripalatsin 2. kerros
Pohjapiirustus 1:150
27.11.2012
Arkkitehtitoimisto Schulman Oy

II kerroksen hallin ja rapun tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa [1. Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

- Katto
- Kattolista
- Seinä
- Ovi/Ikkuna
- Listoitus
- Muu

3.4 Ylähalli 201 ja halliin johtava portaikko

Pääportaikon ja ylähallin seinäpinnoissa on ollut harmaanruskea öljymaalipint. Sävy rajautuu tornihuoneen pystypuupintaan. Jalkalistoissa toistuu tornihuoneessakin esiintyvä sinertävän harmaa öljymaali.

Kattopinnot on oletettavasti maalattu vaaleiksi liimavärillä. Katto- ja kattolistapintaan tehtiin pienet avaukset ylähallin pieneen sivukattoon. Katossa toistuva tornihuoneen katossa esiin tulleet pinnot.

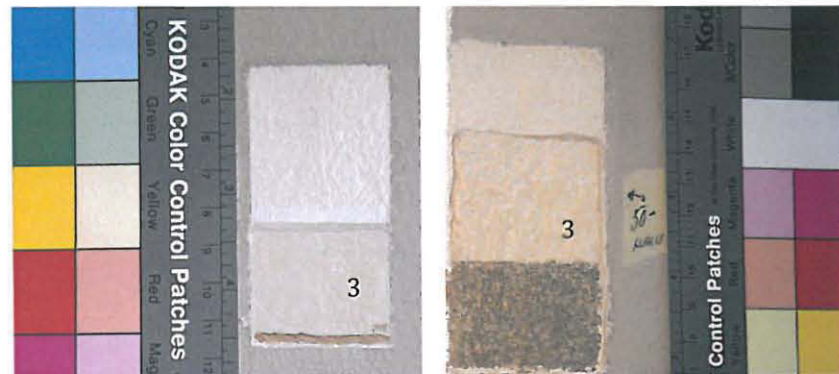
Ikkunasmyygipinnoissa sekä nykyisellä keittiötasanteella että turkkilaisen huoneen tasanteella, erottua 1. kerrostumana vaalea lakkaöljymaalipinta.

Huone 201 Villa Keirknerin aikana [1.

SEINÄPINTA (fragmentit tornihuoneen tasolla, keittiötasanteella, ylähallin ja turkkilaisen huoneen tasanteiden viereisissä syöksyssä)

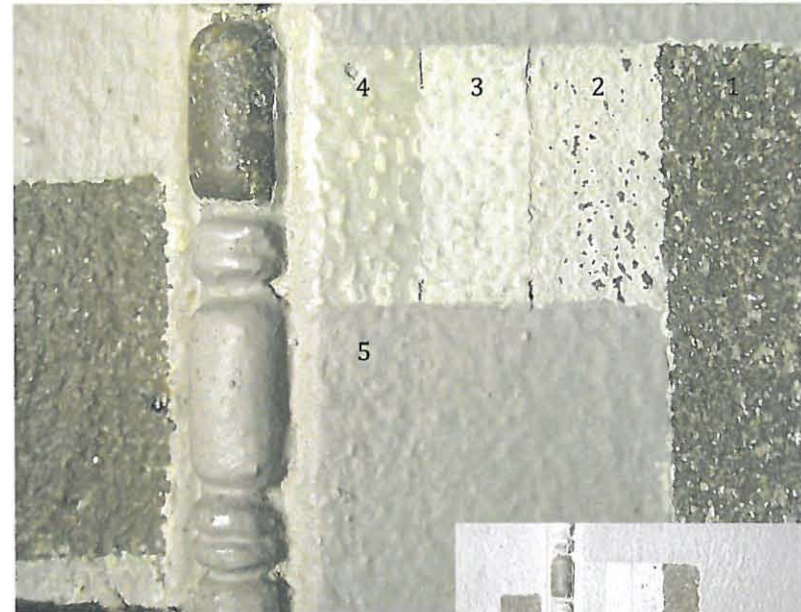
P	RAPPAUS
1	SAVENHARMAA (SINERTÄVÄ?/KYLmä?) ÖLJYMAALIPINTA. PUOLIHIMMEÄ JA HAKKURITEKNIikka. PARHAITEN KIILTOASTE ON SÄILYNYT YLÄHALLIN PUOLEISEN SYÖKSYN FRAGMENTISSA.
2	HIMMEÄ, HARMAAN Keltainen ÖLJYMAALIPINTA. VOIMAKAS HAKKURIJÄLKI. POHJAMAALI KERROKSELLE 3? KEITTIÖTASANTEELLA JA TORNIHUONEEN KORKEUDEN FRAGMENTEISSA EI EROTU TÄTÄ KERROSTA.
	PAKSULTI ÖLJYKITTÄÄ JA VALKOINEN POHJAMAALI. POHJATYÖTÄ KERROKSELLE 3. ALEMPANA PORTAIKOSSA, YLÄHALLIN JA TURKKILAISEN HUONEEN TASANNEFRAGMENTEISSA, EI EROTU PAKSUA KITTIKERROSTA.
3	VAALEA, RUSKEANHARMAA (LAKKA)ÖLJYMAALIKERROS? HAKKURIJÄLKI. PUOLIHIMMEÄ, EMALIMAINEN MAALIPINTA (HIMMENTYNYT?). KEITTIÖTASANTEELLA KERROS ON VOIMAKKAASTI KELLASTUNUT?
4	A. LÄHES VALKOINEN ALKYDI/-ALKYDIÖLJYMAALI, HIMMEÄ (HIMMENTYNYT?) PINTA. KEITTIÖTASANTEELLA PINTA ON VOIMAKKAASTI KELLASTUNUT. B. ALEMPANA PORTAIKOSSA, YLÄHALLIN JA TURKKILAISEN HUONEEN VIEREISSÄ SYÖKSYFRAGMENTEISSA EI OLE TÄTÄ VALKOISTA MAALIKERROSTA VAAN VAALEAN RUSKEANHARMAA, OHUT ALKYDIMAALIKERROS.
5	NYKYINEN, RUSKEANHARMAA LATEKSIPINTA.

Seinän väriportaikkoja huoneessa 203 (portaikko). 3krs on 1950-lukua [2].

Huonetila vuonna 2012. Tutkittu sekä oikeanpuoleinen rappu, että

Seinän väriportaikko eteishallissa [2].

25

Väriportaikko portaan jalkalistassa ja seinäpinnalla [2].

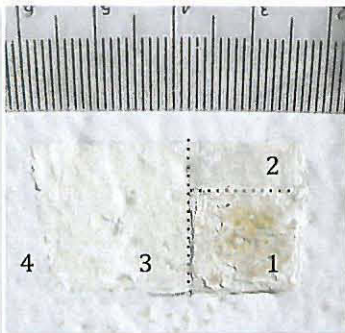
HUOMIOT

Pääportaikon jakaa nykyisen keittiötasanteen edustalla 1950-luvun muutostöissä asennettu kuitu(?)levyseinä. Levyseinässä alinna erottuu vaalea maalikerros (kerros 3).

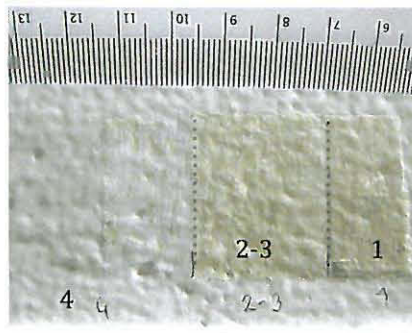
VIITTEET

[1 Katja Luoma

[2 Elina Järvelä

Rapatun kattolistan väriportaikko eteishallissa [2.

Katon väriportaikko eteishallissa [2.

Yleiskuvat rapatun katon ja kattolistan väriportaikoista [1.

Tornihuoneen tasanteen puiset pystypinnat ja niiden väriportaikko [1.

KATTO

P	RAPPAUS
1	VAALEA PUNERTAVAN KELTAINEN, RIKKONAINEN (OSITTAIN POISPESTY/- KAAVITTU) LIIMAMAALIKERROS? SÄVY JA MAALITYYPPI ON SAMANKALTAINEN KUIN TORNIHUONEEN KATON ENSIMMÄISESSÄ MAALIKERROSTUMASSA.
2	VALKOINEN MAITOMAINEN ÖLJYMAALI- JA TAI SEISSIKERROS. POHJAMAALI KERROKSELLE 3? MAALIKERROS ON KUULTAVA ELI SEN ALTA KUULTAA RIKKONAISTA KELTAISTA KERROSTA (KERROS 1).
3	OHUT, KELTAINEN ÖLJYMAALI TAI EMULSIOMAALIPINTA (VRT. MAALAUTYÖSELOSTUS V. 1952). MAALI EI TUMMU VEDELLÄ KOSTUTTAESSA EIKÄ SELKEÄSTI LIUKENE VETEEN.
4	NYKYINEN HIMMEÄPINTAINEN ALKYDIMAALI (TIXOMAT?)

TORNIHUONEEN TASANNE: PORTAIKON PUOLEN PUISET PYSTYPINNAT

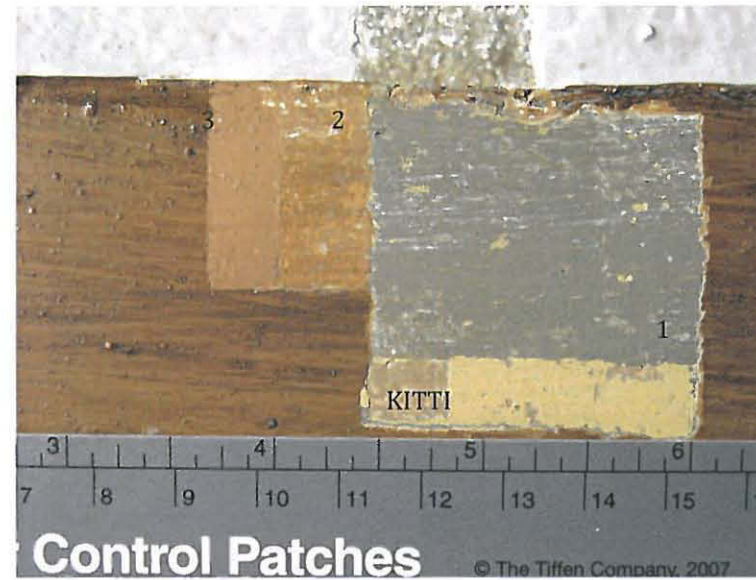
P	PUU
	VALKOINEN OHUT ÖLJYPOHJAMAALI JA ÖLJYKITTAUSTA?
1	SINIHARMAA ÖLJYMAALI. SELKEÄ SIVELLINJÄLKI EROTETTAVISSA. KERROKSEN 1 PINTAAN JÄÄ PAIKOITELLEN ESIIN OTOSSA OHUTTA VAALEAA KERROSTA =KITTIKERROS/POHJAMAALI ENNEN KERROSTA 3? ORANSSIKELTAINEN ÖLJYMAALI. KERROKSEN 2POHJASÄVY/-MAALI.
2	RUSKEA (ÖLJY?)LASUURIKERROS. ERILLINEN LAKKAKERROS LASUURIN PÄÄLLÄ ?
3	SÄVYTETTY ALKYDILAKKAKERROS.

PÄÄPORTAIKON JALKALISTAT (FRAGMENTIT
TORNihuoneen tasolla sekä YLÄHALLIN TASOLLA
PORRASSYÖKSYSSÄ)

P	PUU
	KELLANRUSKEAA ÖLJYKITTAUSTA.
	VAALEA (PAIKOITELLEN KELLERTÄVÄ= KELLASTUMAA?) ÖLJY(POHJA)MAALI? VERTAA HILSEILEVÄÄN VAURIOKOHTAAN KAITEEN PUOLELLA!
1	SINIHARMAA ÖLJYMAALI. SELKEÄ SIVELLINJALKI ON EROTETTAVISSA.
	KERROKSEN 2 PINTAAN JAA PAIKOITELLEN ESIIN OTOSSA OHUTTA VAALEAA KERROSTA =KITTIKERROS/ POHJAMAALI ENNEN KERROSTA 2? ORANSSIKELTAINEN ÖLJYMAALI. KERROKSEN 2 POHJASÄVY/-MAALI.
2	PUNARUSKEA (ÖLJY?)LASUURIKERROS. ERILLISTÄ LAKKAKERROSTA EI SELKEÄSTI EROTETTAVISSA. PUNARUSKEA ÖLJYMAALI. KERROKSEN 3 POHJASÄVY/-MAALI.
3	RUSKEA LASUURIKERROS JA LAKKAKERROS?
4	SÄVYTETTY? ALKYDILAKKAKERROS.

Keittiötasanteen patterisyyennöksen lattian värikerrokset yleiskuvassa [2.

Jalkalistan väriportaikko eteishallissa [2.

Keittiötasanteen patterisyyennöksen lattian värikerrokset läheltä [2.

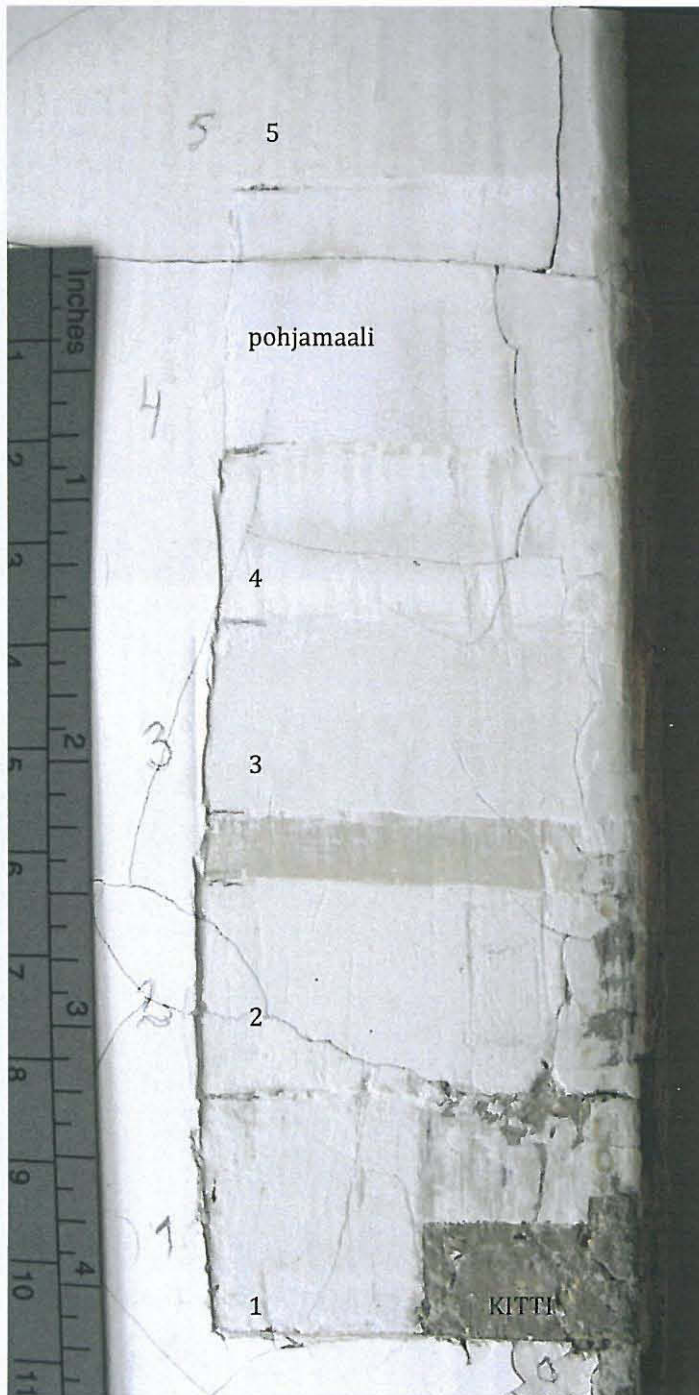
HUOMIOT

Huoneen 203 patterisyyennöksen lattiaosassa erottuu vain kaksi kerrostumaa. Nykyinen tumman ruskea lasuuri ja (lakkaus?) sen alla vihertävän kellertävää öljymaalilla (1). Kerros 1 on lasuurikerroksen pohjamaalia tai oma kerrostumaa? Samantapaista lasuurikäsittelyä esiintyy patterisyyennöyksissä 2. kerroksen huonetiloissa 206-208. Tornihuoneen tasolla patterisyyennöyksissä alinna erottuu kuitenkin siniharmaa öljymaalilla.

VIITTEET

[1 Katja Luoma

[2 Elina Järvelä

Smyygin värikerrokset tasanteelta, turkkilaisen huoneen vierestä [2.

IKKUNASMYYGIT, KEITTIÖTASANNE

P	RAPPAUS
	PAKSUSTI ÖLJYKITTÄÄ, JONKA PÄÄLLÄ PITÄISI OLLA 1. MAALIKERROS. KERROSTUMA PUUTTUU.
	PAKSUSTI ÖLJYKITTÄÄ.
1	VAALEAN HARMAHTAVA ÖLJYMAALIKERROS. HIMMEÄ (HIMMENTYNYT) PINTA.
2	VAALEA PUOLIHIMMEÄ (LAKKA)ÖLJYMAALI?
	OHUESTI ÖLJYSILOTETTA SEKÄ VALKOISTA POHJAMAALIA.
3	NYKYINEN VAALEA ALKYDI(ÖLJY)MAALI?

IKKUNASMYYGIT, TURKKILAISEN HUONEEN PUOLEINEN TASANNE

P	RAPPAUS
	RUSKEAA ÖLJYKITTÄÄ? PAKSUHKO KERROS.
	KELLERTÄVÄÄ ÖLJYKITTÄÄ.
1	VAALEA HARMAHTAVA ÖLJYMAALIKERROS. HIMMEÄ (HIMMENTYNYT) PINTA. KERROKSEN 3. POHJAMAALI TAI OMA KERROSTUMA? OLLUT SEINÄPINNAN ALIMMAN VÄRIKERROKSEN KANSSA?
2	VAALEAN HARMAHTAVA ÖLJYMAALIKERROS. PUOLIHIMMEÄ, LAKKAMAALIMAINEN KERROS.
	KELTAISTA (ÖLJY?)KITTÄÄ. POHJATYÖ KERROKSELLE 3.
3	"MAALARINVALKOINEN", PUOLIKIILTÄVÄ ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI.
4	HUOLIHIMMEÄ HYVIN OHUT ALKYDIMAAALIKERROS. KORJAUSMAALAUSTA TAI OMA KERROSTUMA.
	KERROKSEN 5 POHJATÖIHIN LIITTYVÄ VALKOINEN, HIMMEÄ JA OHUT POHJAMAALI.
5	NYKYINEN VAALEA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI.

Huone 204. Ikkunoiden välisen seinäpinnan väriportaikko [1. Viereisen sivun smyygipinta on kulman toisella puolen.

29

Huone 204 yleiskuva [1.

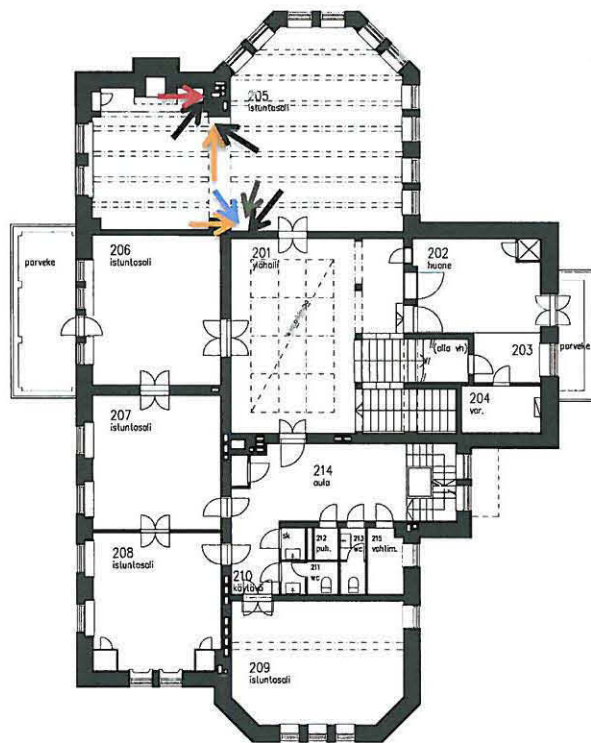

Huone 204. Seinäpinta [1.

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirroksset

[2 Katja Luoma

Marmoripalatsin 2. kerros
Pohjapiirustus 1:150
27.11.2012
Arkkitehtitoimisto Schulman Oy

Työhuoneen tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa
[1. Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

3.5 Työhuone 205

Seinäpinnat

Varhaisissa valokuviissa seinäpinnat vaikuttavat tapetoiduilta, mutta kuviota ei ole ja sävy on huomattavan tumma. Valokuviissa on nähtävissä myös ilmeisesti lakattu tapettilista. Vastaavia listoja löytyy rakennuksen ullakolta. Seinän yläosan tutkimuksessa löytyi alimpana pintana samassa tasossa punertavan ruskean lasuurin kanssa viininpunainen pinta, joka saattaa olla seinäpinnan väri. Väri on säilynyt hyvänä poistetun tapettilistan kohdalla. Alempana seinäpinoilla löytyy paperin päältä epämääräisiä ruskeita pintoja, ehkä pohjustuksia vaaleille tapeteille.

Jalkalistasta löytyy alimpana kerroksena tummahko harmaa öljymaali. Myöhemmissä vaiheissa jalkalistat ovat ruskeita. Punainen liukenee alkoholiin ja on todennäköisesti laseeraava kerros. Työhuoneessa seinäpinnat ovat olleet kaikissa myöhemmissä vaiheissa vaalealla tapetilla tapetoidut.

Katto

Alimmaisena yksi ohuehko kerros vaaleaa maalia (todennäköisesti pois pesty liimamaali). Sävy epämääräinen vihertävä vaalea. Pintamaalina valkoinen lateksi.

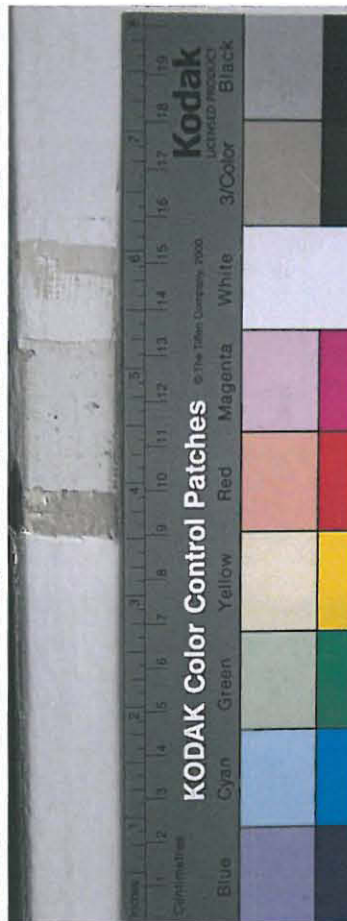
Ikkunasmyygeissä väri on ollut vaalea, kuten muissa tapetoiduissa huoneissa.

TAKKASYVENNÖKSEN KATTOPINNAT JA REUNA-ALUEEN PYSTYPALKKI

P	RAPPAUS
1	HARMAA ÖLJYMAALI? POHJA?
2	PUNAINEN MAHONGINSÄVYINEN LASUURIMAINEN KERROS. S 5030-Y90R/ S 5030-R
3	TUMMA LATEKSIMAINEN MAALIKERROS. S 8005-Y20R
4	TUMMA LATEKSIMAINEN MAALIKERROS. S 8010-Y70R/-Y90R
5	TUMMA LATEKSI HUOLTOMAALAUKSENA. S 8505-Y20R
6	HUOLTOMAALAUKSIA TUMMALLA LATEKSILLA

Alkuperäinen huonetila [1].

Smyygin värit [2].

Väriportaikko takkasyvennöksen sisäseinällä [2].

Huonetila nykyisellään [2. Esiinotetut alueet merkitty nuolella.

Kellarista löytynyttä mahonki-imitoitua listaa [2. On mahdollista että lista kuuluu huoneeseen 205.

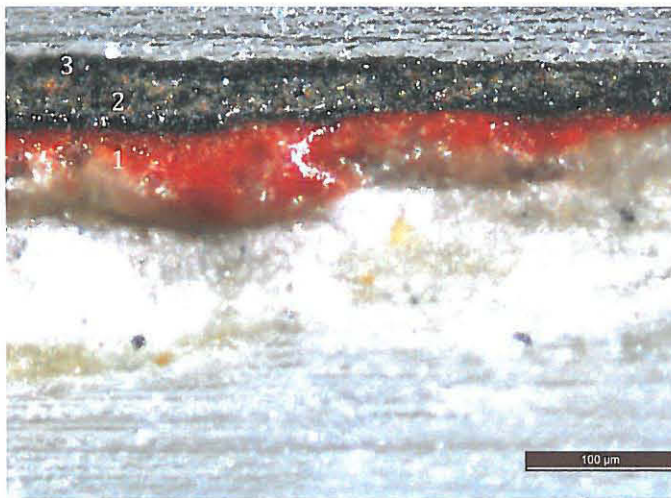
Oikealla:
Huone-
tila
Waldénin
aikana [1.

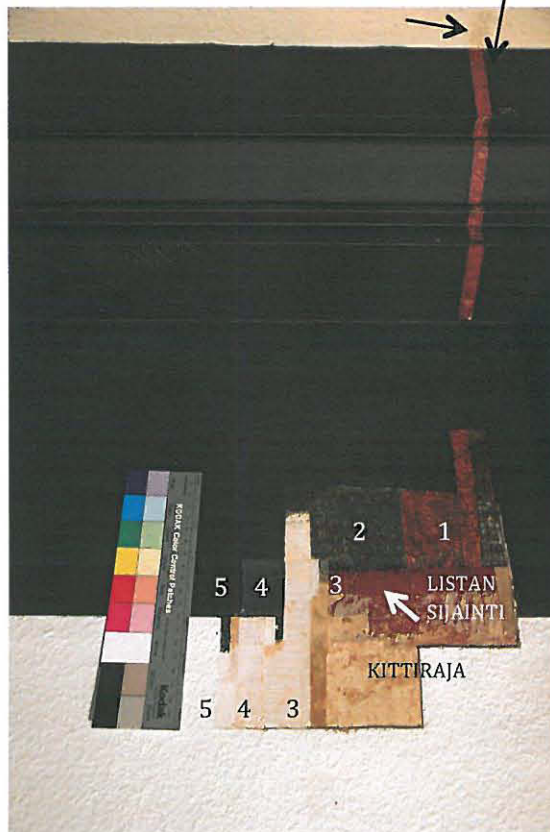
VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirrokset

[2 Katja Luoma

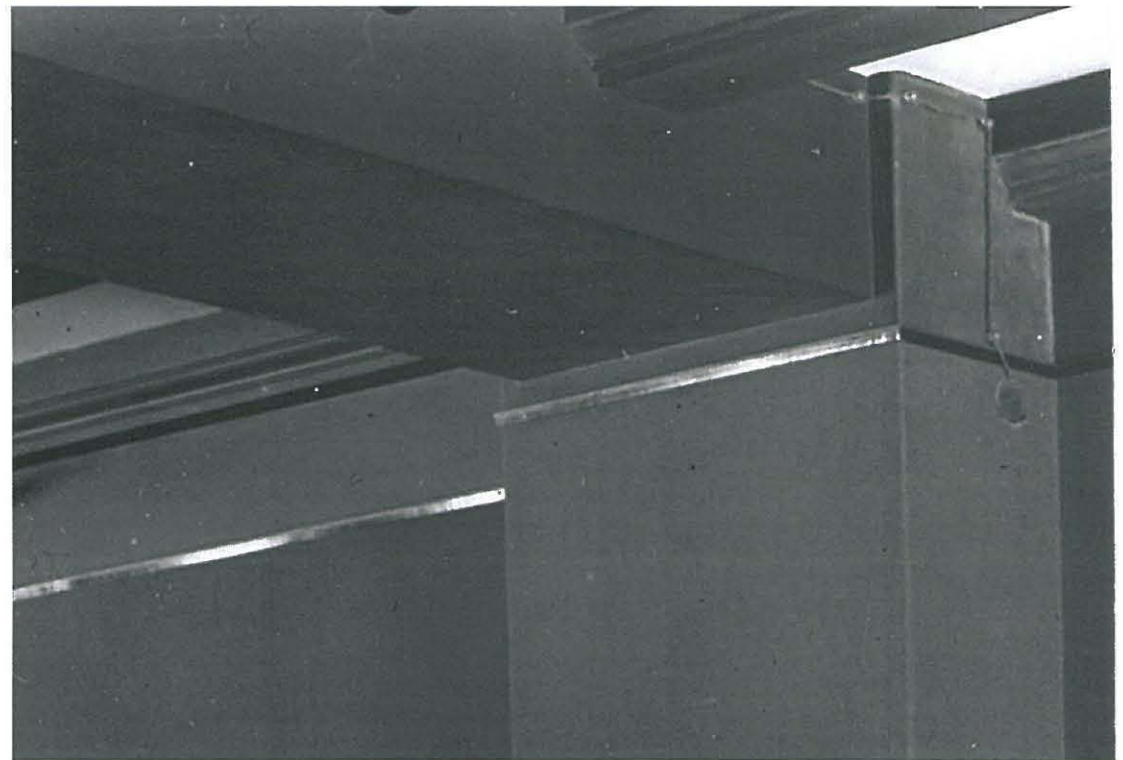
Poikkileikkaus kattopalkin värikerroksista 10X. Punaisen alla pohjamateriaali [2.

Väriportaikko seinän yläosassa ja katossa [2.

KATTOLISTA

P	PUU/RAPPAUS
1	PUNAINEN MAHONGINSÄVYINEN LASUURIMAINEN KERROS. S 5030-Y90R/ S 5030-R
2	TUMMA LATEKSIMAINEN MAALIKERROS. S 8005-Y20R
3	TUMMA LATEKSIMAINEN MAALIKERROS. S 8010-Y70R/-Y90R
4	TUMMA LATEKSI HUOLTOMAALAUKSENA. S 8505-Y20R

Osasuurennos edellisen aukeaman vanhasta valokuvasta. Alkuperäisessä huonetilassa on todennäköisesti ollut lakatut tai kullatut listat (kiilto) [1.

JALKALISTAT

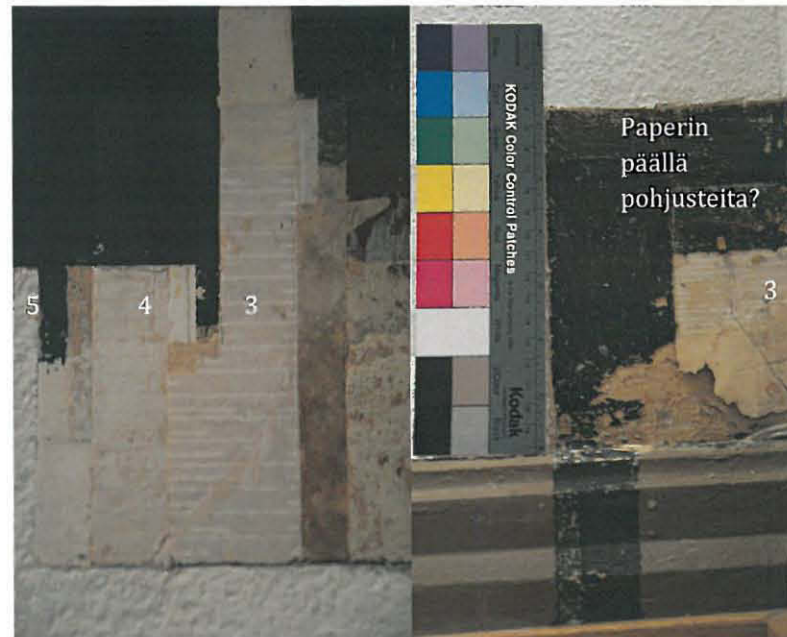
P	PUU
1	HARMAA ÖLJYMAALI? POHJA?
2	TUMMA LATEKSIMAINEN MAALIKERROS. S 8005-Y20R
3	TUMMA LATEKSIMAINEN MAALIKERROS. S 8010-Y70R/-Y90R
4	RUSKEA ALKYDIMAALI (NYKYINEN PINTA)

SEINÄPINNAN VÄRIKERROKSET pohjasta pintaa kohti:

P	RAPPAUS
1	PAPERI TAI TAPETTI
2	TUMMA RUSKEAN PUNAINEN PINTA, VAIKUTTAA YKSIVÄRISELTÄ. PINTAAN ON MAHDOLLISESTI IMEYTYNUT ÖLJYÄ YLEMMÄSTÄ SILOTEKERROKSESTA , JOKA SAATTAAN TUMMENTAA SÄVYÄ.
	SEINÄN ALAOSASSA TUTKILTULLA ALUEELLA SILOTEKERROS
3	TUMMA MAALIPINTA, ÖLJY (?)
	PAKSU MAKULATUURIPAHVI AINAKIN SEINÄN YLÄOSASSA
4	VAALEA POIKKIRAITAINEN HELMIÄISTAPETTI
5	VAALEA POIKKIRAITAINEN TAPETTI
6	VOIMAKASSTRUKTUURINEN PAPERI

Väriportaikko takan viereisellä seinällä. Pystypalkki on maalattu ja seinäpinta tapetoitu. Harmaa maalipinta punaisen alla [2].

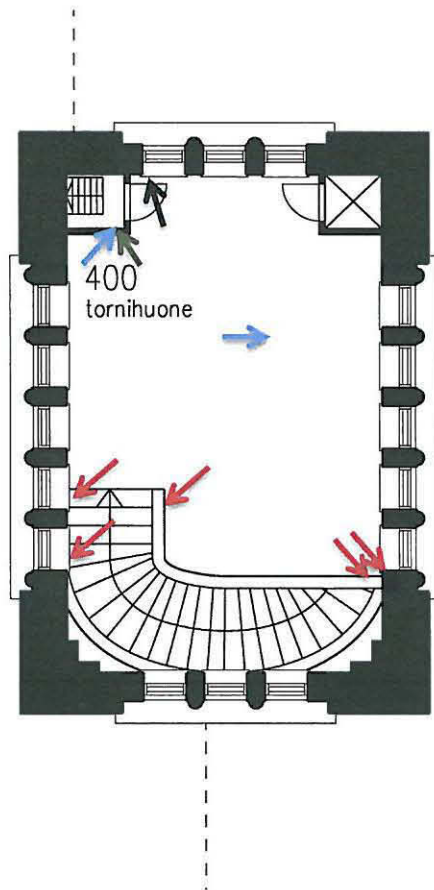
Vaaleat tapettikerrokset vasemmalla ja seinän alaosasta löytynyt tumma paperipinta oikealla [2].

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirrokset

[2 Katja Luoma

[3 Elina Järvelä

Takahallin tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa [1].
Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

3.6 Tornihuone 400

Yhteenveto alimmasta värityskerrostumasta (1918):

Tornihuoneen ensimmäisessä maalausvaiheessa katto- ja holkkalistapinnat on oletettavasti liimamaalilla vaaleaksi maalattu. Katon maalia ei ole välttämättä murrettu sävyttämällä sitä pigmenteillä? Katosta tehdyssä poikkileikkausnäytteessä ei ole erotettavissa pigmenttipartikkeleita.

Seinä- patterisyvennys- ja patteripinnoissa on ollut ruskean sävyinen (mahdollisesti ruskea umbra) öljymaalipinta. Sävy poikkeaa portaikon puolelle jatkuvan seinäpinnan alimman värikerroksen sävystä. Täsmällisempi määrittäminen sävyjen eroavaisuudesta voidaan tehdä vasta keväällä 2013.

Jalkalistat, puinen pystypinta portaikon puolella ja patterisyvennysten lattiaosat on maalattu sinertävään taittuvalla harmaalla öljymaalilla. Jalkalistojen fragmenteissa sinertävän harmaan kerrostuman alta paikoitellen selkeästi esiintuva vaalea maalikerros on todennäköisesti pohjamaalia.

KATTO JA KATTOLISTAPINNAT

P	RAPPAUS
1	VAALEA, KELLERTÄVÄ LIIMAMAALI(?). PINTA TUMMUU VOIMAKKAASTI VEDELLÄ KOSTUTTAESSA, MUTTA EI LIUKENE HELPOSTI VETEEN.
2	OHUT, VALKOINEN MAITOMAINEN KERROS. SEISSI JA /TAI OHUT KUULTAVA ÖLJYMAALIKERROS. ERISTEKERROS YLEMMÄLLE MAALIPINNALLE?
3	VIHERTÄVÄNKELTAINEN (OKRA) OHUT LIIMAMAALI/HIMMEÄ ÖLJYMAALIKERROS? KERROS ON OSITTAIN IRRONNUT/ PESTY POIS / KAAVITTU KATTO- JA LISTAPINNOISTA. LAMPPUSYVENNYKSEN FRAGMENTISSA KERROS EROTTUU SELKEÄMMIN. PINTA TUMMUU HIEMAN VEDELLÄ KOSTUTTAESSA, MUTTA EI LIUKENE SELKEÄSTI SIIHEN.
4	VIHERTÄVÄN HARMAA, (LIIMA?)MAALIKERROS. PINNASTA ESIINTYY VAIN JÄÄMIÄ SUUREMMISSA KATON JA LISTOJEN FRAGMENTTIAVAUKSISSA, MUTTA EI LAMPPUSYVENNYKSESSÄ. PINTA IRTOAA KOKKAREISESTI YLEMMÄN ALKYDIMAALIKERROKSEN MUKANA.
	OHUT, VALKOINEN HIEKKATASOITEKERROS/ ALKYDIPOHJAMAALI KATTOPINNAN PUOLELLA.
5	HIMMEÄ VAALEA ALKYDIMAALI (TIXOMAT? 1980-LUKU?).

Portaikon puoleisessa, päätyseinän kapeassa puutasossa ja kaiteen alatasossa alimmaisena kerrostumana erottuu kellertävän ruskean sävyinen öljymaali. Tasopinnat on maalattu 1. väritysvaiheessa yhdellä sävyllä tammiparkettiin sointuvaksi? Väriin päällä ei tullut esiin omaa lasuurikerrosta. Lasuurimaisia kerroksia tornihuoneen puupinnoilla on toteutettu myöhemmissä väritysvaiheissa. Kellanruskea kerros rajautuu tasopinnan profiilikanttiin.

Kaiteen käsijohteessa erottuu vaalea kylmä sävy kun taas pinnaosat ovat vaalean luunväriset. Onko erivärisyys ollut suunniteltua vai onko kaiteessa tehty maalipinna poistoa myöhemmissä korjaustöissä? Kaiteen käsijohteen sävy sopisi toisaalta myös turkoosista vanhemman (1950-luvun?) seinävärityksen kanssa?

Tornihuoneen ikkunasmyygipinnat on maalattu vaaleiksi lakkaöljymaalilla. Vaalea sävy taittuu lämpimään harmaaseen. Ikkunapenkeissä alimmat maalipinnat ovat rikkonaiset, mutta fragmentissa alimmaisena kerrostumana erottuu vaalean harmaa lakkamaali.

Tornihuoneen kattolistan ja seinäpinnan väriportaikko [2].

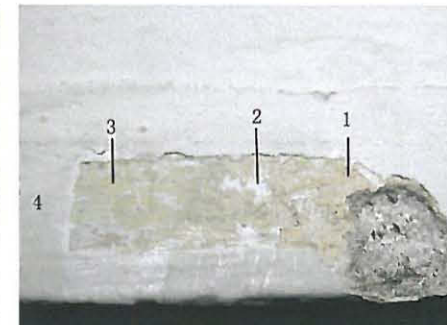
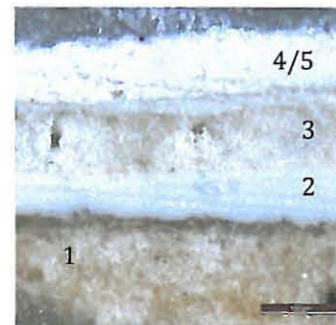
Vasemmalla poikkileikkaus⁽¹⁾ katon värikerroksista 10X [2. Oikealla katon värikerrokset lähikuvassa [3].

Waldenin aikainen tornihuone [1].

Tornihuone nykyisessä asussaan [2. Tutkimuskohdat nuolilla.

HUOMIOT

1. Kerrostumassa on poispestyä liimamaalikerrosta.
2. Valkoinen öljymaalikerros?. Kirkas kerrostuma kerroksen 2 alla on ilmeisesti seissi-/eristyskerros.
3. Kerrostuma on todennäköisesti liimamaalikerros. Nykyisen maalipinnan alla on ohut pohjamaali?.

Poikkileikkausnäytteessä ei esiinny liimamaalimaista kerrosta kerroksen 3 päällä.

Kattopinnasta otettiin näyte lamppusyvennyksestä, kolhuvauriopaikan kohdalta. Vaurion viereen tehtiin myös pieni maalikerroksien avaus (ks. valokuva).

Maalaustyöselostuksessa vuodelta 1952 kirjoitetaan: pinoista kaavitaan/ pestään pois vanha liimavärikerros ja pinnat maalataan kaiteen kertaa öljyvärillä. Kerrokset 2 ja/ tai 3 ovat 1950-lukua?

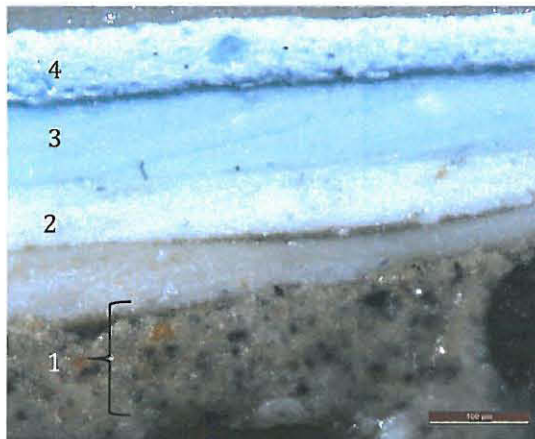
VIITTEET

[1 Katja Luoma

[2 Elina Järvelä

Seinän väriportaikko [1.

Seinän värikerrosten poikkileikkaus 10X
[1 (1.

Seinäpinnat, kaide ja patterit

Seinä- patterisyvennys- ja patteripinnoissa on ollut vihreänruskea (sävyssä on hieman punertavuutta mukana?) öljymaalipinta. Jalkalistat, puinen pystypinta portaikon puolella ja patterisyvennysten lattiaosat on maalattu sinertävään taittuvalla harmaalla öljymaalilla. Jalkalistojen fragmenteissa paikoitellen selkeä esiin tuleva sinertävän harmaan kerrostuman alla oleva vaalea maalikerros on oletettavasti pohjamaalia.

Portaikon puoleisessa, päätyseinän kapeassa puutasossa ja kaiteen alatasossa alimmaisena kerrostumana erottuu vihreän umbran sävyinen öljymaali. Tasopinnat on maalattu 1. väritysvaiheessa yhdellä sävyllä tammiparkettiin sointuvaksi? Väriin päällä ei tullut esiin omaa lasuurikerrosta. Lasuurimaisia kerroksia puupinnoilla on toteutettu myöhemmissä väritysvaiheissa. Umbran sävyinen kerros rajautuu tasopinnan profiilikanttiin.

Kaiteen käsijohteessa erottuu vaalea kylmä sävy kun taas pinnaosissa on lämpimämpi kellanruskea sävy. Onko erivärisyys ollut suunniteltua vai onko kaiteessa tehty maalipinna poistoa myöhemmissä korjaustöissä? Kaiteen käsijohteen sävy sopisi toisaalta myös vanhemman (1950-luvun?) turkoosin seinäväriytyksen kanssa?

Tornihuoneen ikkunasmyygipinnat on maalattu vaaleiksi lakkaöljymaalilla. Vaale sävy taittuu lämpimään harmaaseen. Ikkunapenkeissä alimmat maalipinnat ovat rikkonaiset, mutta fragmentissa erottuu kylmempi vaalean harmahtava lakkamaali. Kaiteen käsijohteen 1 sävykerros on saman kaltainen kuin ikkunapenkkien alimmassa maalikerrostumassa?

Kattolistan väriportaikko yleiskuvassa [1.

SEINÄPINNAT

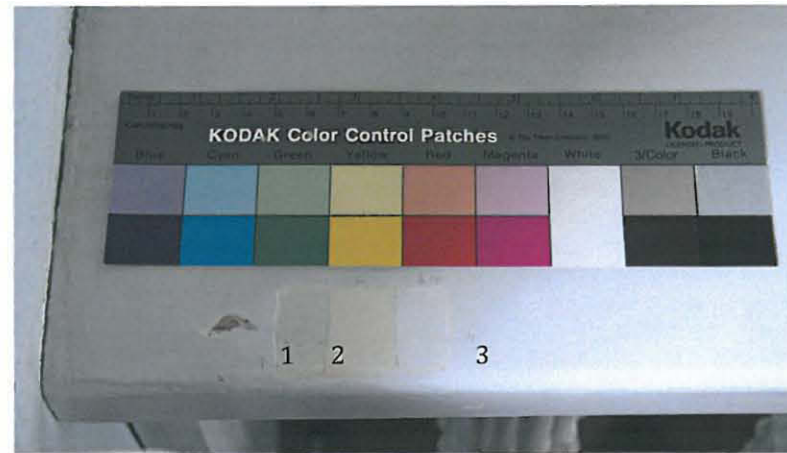
P	RAPPAUS
1	RUSKEAAN VIVAHTAVA (MAHDOLLISESTI RUSKEA UMBRA) ÖLJYMAALIPINTA.
2	OHUT KELTAINEN ÖLJYMAALIPINTA, JOKA ON VAIKEA SAADA EHIÄNÄ ESIIN. KERROSTUMA ON JOKO OMA KERROSTUNA TAI TURKOOSILLE POHJAMAALI? MAALIPINTAA ON TODENNÄKÖISESTI PESTY JA HIOTTU 1950-LUVUN KORJAUSTÖIDENYHTEYDESSÄ. MAALAUSKÄSITTELYTEKNIikka ON EPÄSELVÄ VAIKEAN ESIIN OTON TAKIA. SEINÄPINNASTA ON OTETTU POIKKILEIKKAUSNÄYTE.
3	TURKOOSI, KIILTÄVÄHKÖ LAKKAÖLJYMAALIPINTA (EMALIMAALI?). 1950- LUKU?
4	NYKYINEN VAALEA HARMAHTAVA LATEKSIMAALIPINTA.

PATTERI

P	VALURAUTA
1	RUOSTEENESTOKÄSITTELY?
2	TUMMAN RUSKEA ÖLJYMAALI.
3	TURKOOSI ÖLJYMAALI.
4	NYKYINEN TURKOOSI ALKYDIMAALI.

KÄSIJOHDE JA KAITEEN PYSTYPINNAT

P	PUU
	OHUT, VALKOINEN ÖLJYPOHJAMAALI.
1	A. KAITEEN PYSTYPINNAT: VAALEA LUUNVÄRINEN, PUOLIHIMMEÄ LAKKAÖLJYMAALI? SIVELLINJÄLKI EI EROTU SELKEÄSTI. B. KÄSIJOHDE: VAALEA, SINERTÄVÄ PUOLIHIMMEÄ LAKKAÖLJYMAALI?
2	KELLERTÄVÄ LAKKAÖLJYMAALI. PUOLIHIMMEÄ PINTA. OHUT, HIMMEÄ JA VALKOINEN POHJAMAALI.
3	NYKYINEN VAALEANHARMAA ALKYDI (ÖLJY?)MAALI.

Käsipuun värikerrokset [1.

37 Käsipuun värikerrokset [1/2.

HUOMIOT

⁽¹⁾ Seinäpinnasta tehtiin poikkileikkaus koska esiinnotossa turkoosin ja ohuen keltaisen maali kerroksen välinen suhde jäi epäselväksi. Tutkimusongelmaksi koettiin keltaisen kerroksen suhde siniseen. Onko kyseessä sinisen maalin pohjustus vai oma kerrostuma? Poikkileikkauksen perusteella voidaan päätellä että keltainen kerros on oma itsenäinen kerroksensa (Waldén).

Vaalea kerros keltaisen kerroksen 2 alla on todennäköisesti kerrokseen 1 liittyvää ikkunasmyygin värikerrosta.

VIITTEET

[1 Katja Luoma

[2 Elina Järvelä

Lattian, portaan paneelin ja jalkalistan väriportaikkoja [1.

JALKALISTAT

P	PUU
	VAALEA KELLERTÄVÄ (KELLASTUNUT) ÖLJYMAALI? POHJAMAALI?
1	SINIHARMAA PUOLIHIMMEÄ ÖLJYMAALI. SELKEÄ SIVELLINJÄLKI ON EROTETTAVISSA. OHUESTI VAALEAA ÖLJYKITTÄÄ/-POHJAMAALIA. ORANSSIKELTAINEN ÖLJYMAALI. KERROKSEN 2 POHJASÄVY/-MAALI.
2	PUNARUSKEA ÖLJYLASUURIKERROS. ERILLISTÄ LAKKAKERROSTA LASUURIN PÄÄLLÄ EI SELKEÄSTI EROTETTAVISSA? ORANSSIRUSKEA ÖLJYMAALI (TUMMEMPI KUIN KERROKSESSA 4). KERROKSEN 3 POHJASÄVY/-MAALI.
3	RUSKEA LASUURIKERROS.
4	NYKYINEN PUNARUSKEA, HIMMEÄHKÖ ÖLJY-/ÖLJYALKYDIMAALI. TÄMÄ KERROS PUUTTUU PORTAIKON PUOLELTA. PORTAIKON PUOLELLA LISTAAN ON SIVELTY SÄVYTETTY(?) ALKYDILAKKAKERROS.

KAPEAT, PUISET TASANNE(TASO)RAKENTEET PORTAIKON PUOLELLA JA KAITEEN KOHDALLA

P	PUU
	OHUT, VALKOINEN ÖLJYPOHJAMAALI SEKÄ KELLERTÄVÄÄ ÖLJYKITTÄÄ EROTETTAVISSA.
1	KELLERTÄVÄN RUSKEA, OHUT ÖLJYMAALI. PUOLIHIMMEÄ PINTA. SIVELLINJÄLKI EROTETTAVISSA. VÄRI RAJAUTUU LISTAOSAN KANTTIIN. ORANSSIKELTAINEN ÖLJYMAALI. KERROKSEN 2 POHJASÄVY/-MAALI.
2	PUNARUSKEA ÖLJYLASUURIKERROS
3	NYKYINEN PINTAKERROS: RUSKEA LASUURIKERROS JA ALKYDILAKKAA TAI PELKKÄ SÄVYTETTY ALKYDILAKKA.

IKKUNAPENKKI

P	ERITTÄIN KARKEA RAPPAUS/BETONIPINTA. PAKSU ÖLJYKITTIKERROS.
1	VAALEA, SINERTÄVÄN HARMAA ÖLJYMAALI. PUOLIHIMMEÄ KIILTOASTE? ÖLJYSILOTEKERROS.
2	SINERTÄVÄN HARMAA, PUOLIHIMMEÄ ÖLJYMAALIPINTA (LAKKAMAALI)? MAALIKERROKSELLE 3 TEHTY POHJATYÖ: PINNANVAHVISTUSKANGAS+KANKAAN YLISILOTUS MAALIKERROKSELLE 3 TEHTY POHJATYÖ: VAALEAA ALKYDIPOHJAMAALIA OHUT KERROS.
3	NYKYINEN VAALEA ALKYDIMAALIPINTA.

IKKUNASMYYGI

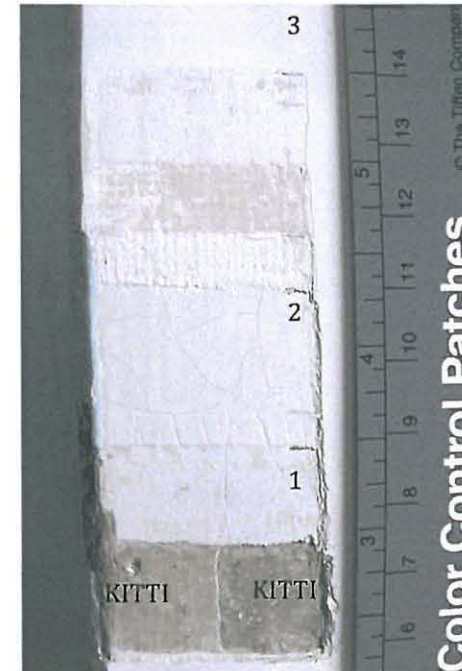
P	RAPPAUS RUSKEA KITTIKERROS KELLERTÄVÄ ÖLJYKITTI.
1	VAALEAN HARMAA ÖLJYMAALI. HIMMEÄ PINTA?/ TAI KORJAUSKÄSITTELYISSÄ HAALISTUNUT PINTA (PESU /HIONTA).
2	SINERTÄVÄN HARMAA ÖLJYMAALIPINTA. PUOLIHIMMEÄ PINTA. SIVELLINJÄLKI ON EROTETTAVISSA. MAALIKERROKSELLE 3. TEHTY POHJATYÖ: PINNANVAHVISTUSKANGAS + KANKAAN YLISILOTUS. MAALIKERROKSELLE 3. TEHTY POHJATYÖ: VALKOISTA ALKYDIPOHJAMAALIA OHUT KERROS.
3	NYKYINEN VAALEA ALKYDI- ALKYDIÖLJYMAALIPINTA.

Ikkunapenkin väriportaikko [2.

Selventävä luonnos rapun värityksestä ensimmäisessä maalausvaiheessa [1/2.

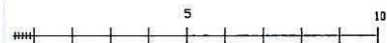
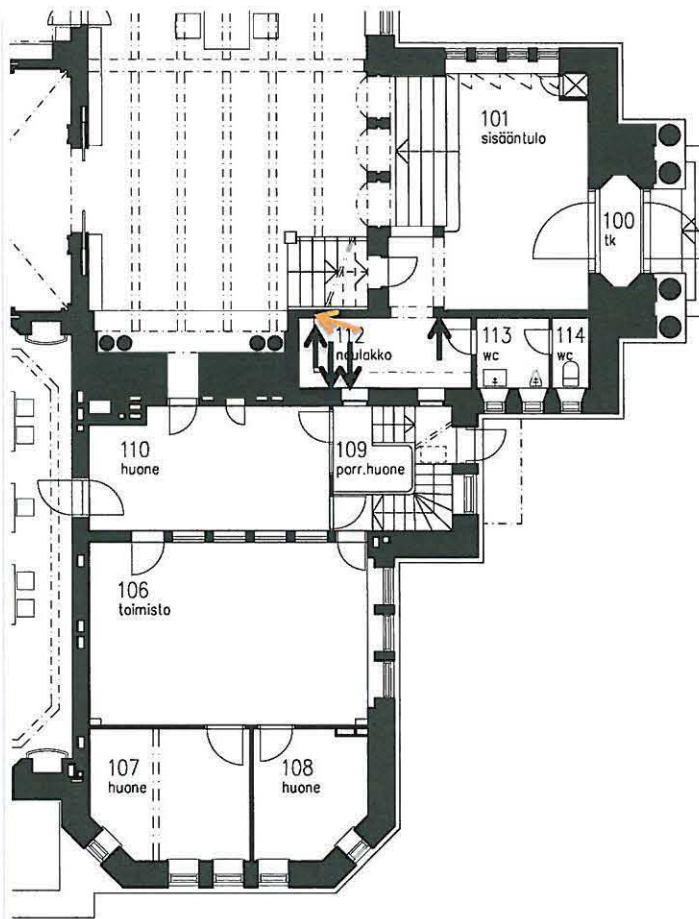

Ikkunasmyygin väriportaikko [2.

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto,
Arkkitehtitoimisto Schulman
Oy, PDF-pohjapiirrokset

[2 Katja Luoma

Naulakon tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa [1].
Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

4 NAULAKKO JA WC:T 112-114

4.1 Naulakko 112

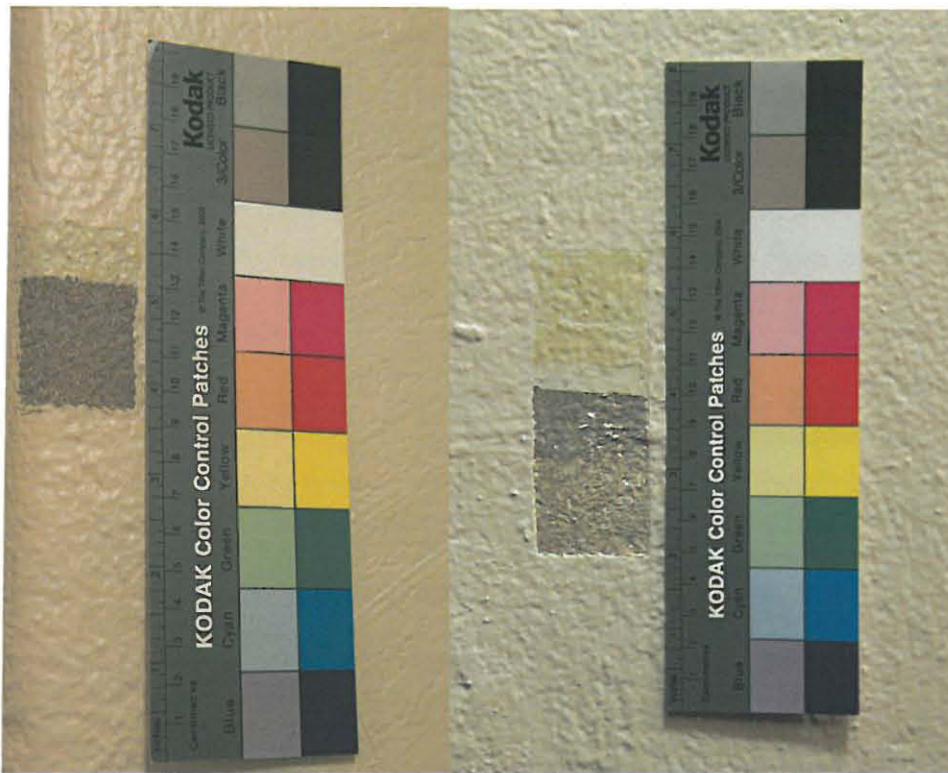
Naulakkotilassa on vain muutama värikerros. Vanhin sävy toistaa päätilojen ruskeanvihreää väriskaalaa. Tumma värikerros on toistunut kaksi eri kertaa, mikä näkyy kattomaalin rajauksesta. Tila on ollut aiemmin valoisa, sillä kaksi himmennetyllä lasiruudulla varustettua ikkunaa on avautunut tilaan. Vanhojen tilaan johtavien portaiden jättämä jälki näkyy huoneen perällä, sivuseinällä.

HUONE 112 TAKKINAULAKKO SEINÄ

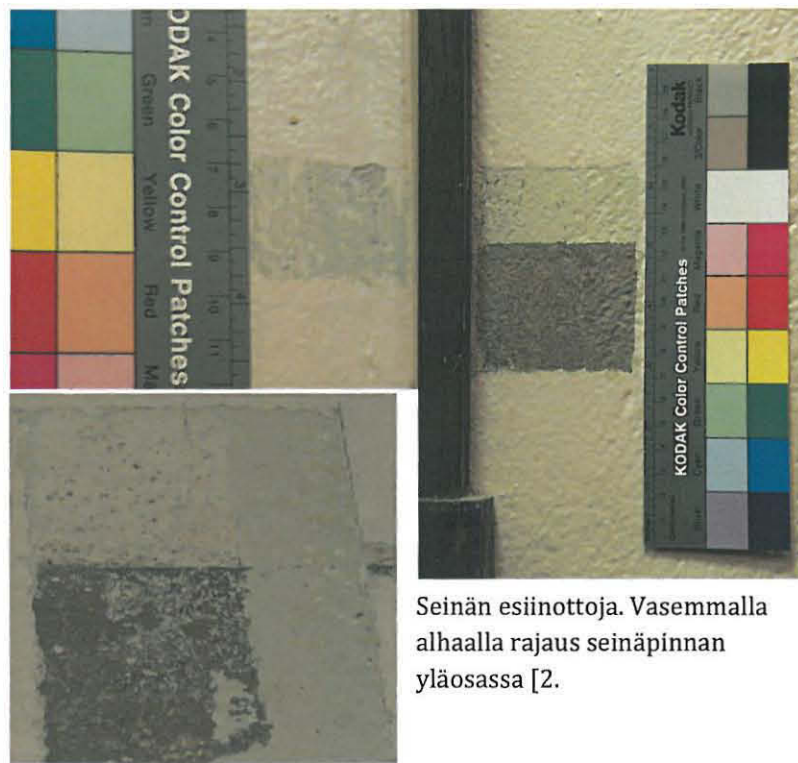
P	RAPPAUS
1	TUMMAN RUSKEANVIHREÄN ÖLJYMAALIN KERROKSIA (UMBRA) AINAKIN 2-3
2	VAALEANVIHERTÄVÄ PUOLIKIILTÄVÄ ALKYDIÖLJYMAALI ?*
3	NYKYINEN VAALEA KIILTÄVÄ ALKYDIMAALI ?

KATTO

P	RAPPAUS
1	VALKOINEN AINAKIN KAKSI ERI KERTAA, KAKSI ERI REUNARAJAUSTA SEINÄN PUOLELLA, ETÄISYYS KATOSTA N.
2	KUTEN SEINÄ
3	KUTEN SEINÄ

Seinän esiinottoja. Vasemmalla oviaukon vieressä oleva avaus ja oikealla huoneen perällä oikealla sivuseinällä sijaitseva esiinotto [2].

Seinän esiinottoja. Vasemmalla alhaalla rajausta seinäpinnan yläosassa [2].

Jalkalistan väriportaikko [2].

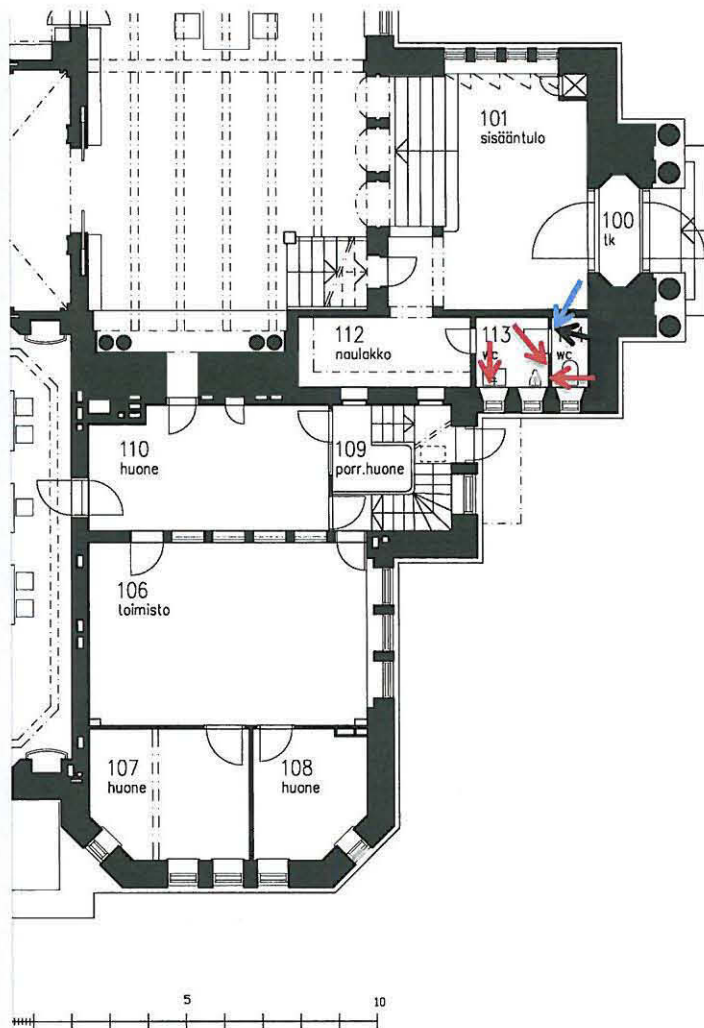
Alkuperäistä naulakon väripintaa [2].

Nissin hyllyn väriportaikko [2].

Naulakko. Nuolilla vanhan ikkuna-aukon esiinottoja [2].

WC-tilojen tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa [1].
Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

4.2 WC-tilat 113-114

Ruskean, alin kerros WC:n seinä- ja kattopinnoissa on kittiä. Ruskean kerroksen päällä olevat kaksi seuraavaa kerrosta ovat myös kittikerroksia. Useat kittikerrokset viittaavat siihen, että kaakelien yläpuolisiin pintoihin on haettu erittäin sileää maalaus pohjaa 1. maalauskerrostumalle eli vihreän harmaalle emalimaalipinnalle.

Pattereissa alinna erottuu alinna kellertävän sävyinen (ilmeisemmin kellastunut vaalea?) kerros. Ikkunapenkit ovat olleet vaaleaksi maalatut.

SEINÄ- JA KATTOPINTA

P	RAPPAUS
	VIHREÄN RUSKEA, PAKSU ÖLJYKITTIKERROS.
	KELLERTÄVÄÄ ÖLJYKITTIIÄ. PINNASSA ON EROTETTAVISSA VALKOISTA PAAKKUMAISTA RAKENNETTA.
	VAALEAN VIHREÄN KELTAINEN, SILEÄPINTAINEN KITTIKERROS.
1	VAALEA VIHREÄN HARMAA EMALIMAALI. (KIILTÄVÄHKÖ PINTA).
2	VAALEA KELTAINEN HYVIN OHUT ÖLJYMAALI, JOTA ON VAIKEA SAADA EIJÄNÄ PINTANA ESIIN. VIHERTÄVÄN RUSKEA JA OHUT KERROS (ESIINTYY VAIN OVEN VIEREISESSÄ FRAGMENTISSA, EI KATOSSA). EPÄMÄÄRÄINEN KERROS.
	VALKOINEN, OHUT JA HIMMEA ALKYDIMAALI. POHJAMAALI KERROKSELLE 4.
3	NYKYINEN VAALEA ALKYDI-/ ALKYDIÖLJYMAALI? MAALITELAJÄLKI.

PATTERI

P	VALURAUTA
1	RUOSTEENESTOKÄSITTELY?
2	KELTAINEN ÖLJYMAALI (TAI VOIMAKKAASTI KELLASTUNUT VAALEA SÄVY).
3	VIHREÄ ÖLJYMAALI.
4	SINERTÄVÄ ÖLJYMAALI (KAAKELIEN SÄVYINEN).
5	NYKYINEN, PAKSUHKO ALKYDIMAALI. SÄVY ON SAMA KUIN NYKYISESSÄ SEINÄPINNASSA.

IKKUNASMYYGI

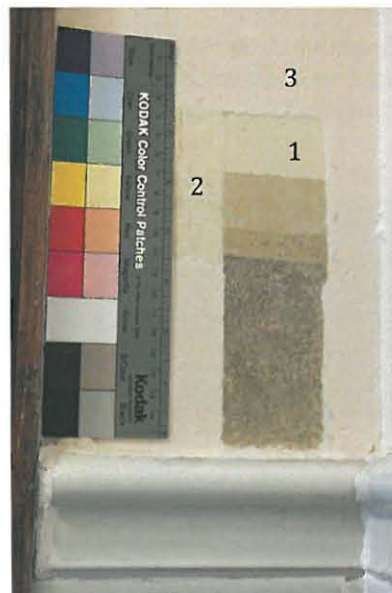
P	RAPPAUS.
	RUSKEA, PAKSUHKO ÖLJYKITTIKERROS.VRT. KERROSTA SEINÄPINNAN 1. KERROKSEEN.
	KELLERTÄVÄÄ ÖLJYKITTÄÄ?
1	VAALEA VIHREÄN HARMAA EMALIMAALI. SEINÄPINTAVÄRI KÄÄNTYY SMYYGIPINNALLE.
2	OHUT VAALEA RUSKEAJA HIMMEÄHKÖ ÖLJYMAALIKERROS.
3	OHUT, VAALEAN KELLERTÄVÄ ÖLJYMAALIKERROS.
4	VALKOINEN JA HIMMEÄ ALKYDIMAALIKERROS.
5	NYKYINEN, PAKSUHKO ALKYDI-/ ALKYDIÖLJYMAALI? SÄVY JA MAALITELAJÄLKI, KUTEN SEINÄPINNASSA.

IKKUNAPENKKI

P	RAPPAUS
	TUMMAN RUSKEAA KITTIIÄ
2	VAALEA HARMAASEEN TAITTUVA LAKKA(ÖLJY)MAALI- KITTIIÄ OHUESTI
3	VAALEA HARMAHTAVA ALKYDI/- ALKYDIÖLJYMAALI. KITTIIÄ/HIEKKATASOTETTA VALKOISTA POHJAMAALIA/KITTIIÄ.
4	NYKYINEN VAALEA ALKYDI/- ALKYDIÖLJYMAALI.

WC-tilat [1].

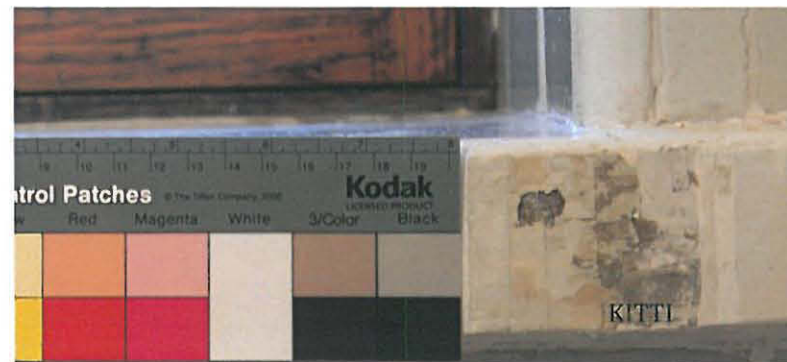
WC-tilat, seinän väriportaikko huoneessa 114 [1].

Yllä väriportaikko katon ja seinän rajapinnalla huoneessa 114 [1].

Vasemmalla ripapatterin kerrokset huone 113 ja oikealla huonetilasta 114 [1].

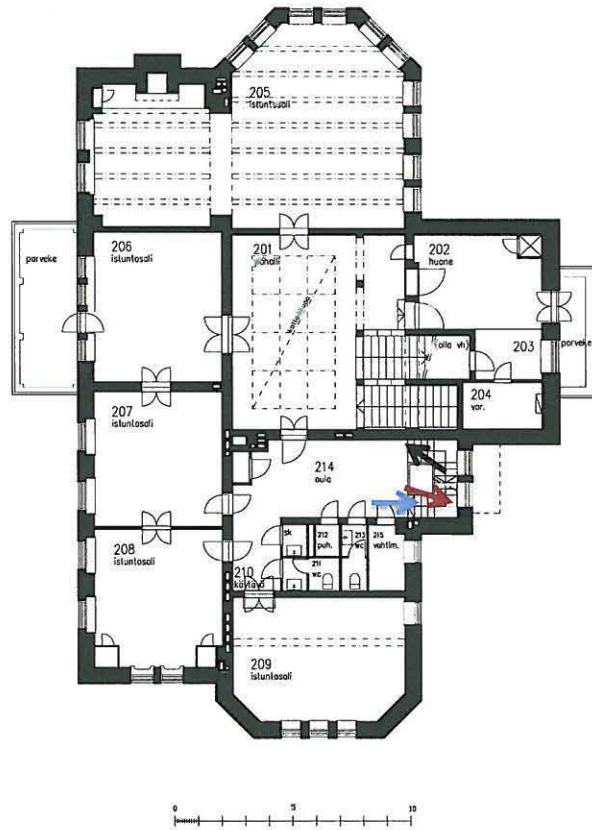
Huone 113 ikkunapenkki [1].

VIITTEET

[1] Marmoripalatsin aineisto,
Arkkitehtitoimisto Schulman
Oy, PDF-pohjapiirrokset

[2] Katja Luoma

[3] Elina Järvelä

Marmoripalatsin 2. kerros
Pohjapiirustus 1:150
27.11.2012
Arkkitehtitoimisto Schulman Oy

Porrashuoneen ja kaiteen tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa [1. Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

- Katto
- Kattolista
- Seinä
- Ovi/Ikkuna
- Listoitus
- Muu

5 MUIDEN TILOJEN TUTKIMINEN

5.1 Porrashuone 214 ja kaide

Seinät ja katto

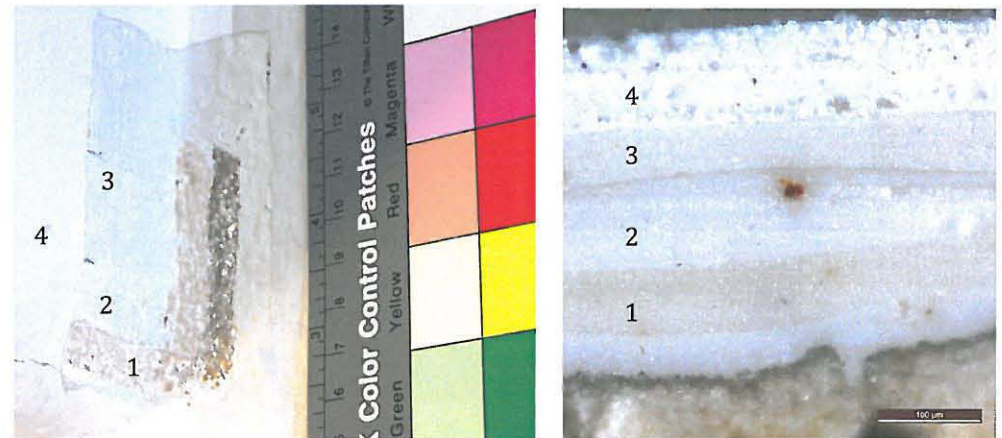
Sivuportaikon sekä kerrostasanteiden aulojen seinäpintoissa on ollut ensimmäisessä väritysvaiheessa harmaanruskea öljymaalipinta. Sama sävy ja maalityyppi on myös tarjoiluvälikön seinäpintoissa. Ensimmäisessä väritysvaiheessa porrasaskelmien ja seinän rajakohdassa ei löytynyt jalkalistamaalausta.

Sivuportaikon syöksyjen kattopintojen alimmaisena kerrostumana on todennäköisesti ollut samanlainen sävy (maalityyppi) ja kuin tarjoiluvälikön katossa? Sivuportaikossa seinävärin rajautuminen lähellä syöksyn pohjaa on lähes samankaltainen kuin nykyisellä lateksimaalikerroksella.

Muut pinnat

Kellarista löytyy 1950- luvun sivuportaikon kellarikerroksen muutostöissä poistettu ja kaiteen pintoja. Näissä erottuu vain kaksi käsittelykerrosta. Yksi pinna puhdistettiin osittain ja siihen tehtiin esiinottoalue alimmasta maalauskerrostumasta. Puhdistetuissa osissa havaitaan, että alin sävy on ollut vaalea, kauniin luunsävyinen. Näyttäisi siltä, että väri rakentuu vaaleasta lakkamaalipinnasta ja sen päälle on sivelty vielä kiiltävä ohut lakkapinta? Kaiteen käsijohteessa alimmaisena kerrostuma on ohut, musteensininen kiiltävä emalimaali.

Portaiden puiset sivurakenteet ovat myös maalattu vaalealla öljymaalilla. Lautarakenne on peitetty myöhemmin paksuhoilla kittauksilla. Lautarakenteen sävy portaan sivupinnassa on ollut ilmeisesti kerroksen 1 mukainen. Harmahtava sävy kerroksessa 2 on ilmeisesti peräisin osakorjauksista, koska se on maalattu paksun kittauskerrosten päälle, ennen vuoden 1952 korjauskäsittelyä.

44

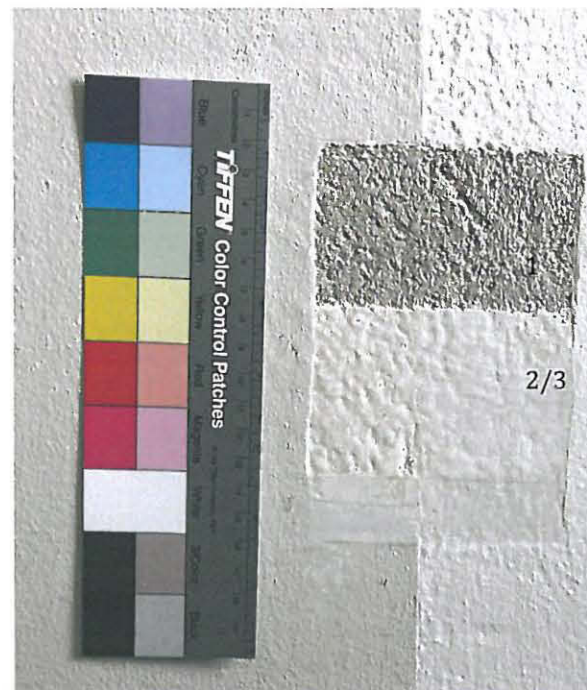
Vasemmalla syöksyn ja seinäpinnan esiinotto [2. Oikealla poikkileikkaus katon värikerroksista 10X [2. (1

KATTO- JA SEINÄPINNAT (JALKALISTAMAALAUUS)

	SEINÄ	KATTO	MAALATUT JALKALISTAT
P	RAPPAUS	RAPPAUS	RAPPAUS
1	HARMAANRUSKEA ÖLJYMAALI. HAKKURITEKNIikka?	KATOSSA KELLERTÄVÄ LIIIMA-/KALKKIMAALI? PINTA TUMMUU VEDELLÄ KOSTUTTAESSA MUTTA EI LIUKENE SIIHEN. KS. POIKKILEIKKAUSNÄYTE!	EI JALKALISTAMAALAUSTA.
2	OHUT, VAALEAN KELLERTÄVÄ ÖLJYMAALI. HAKKURITEKNIikka. TÄMÄ PINNAN SAA HUONOSTI ESIN TARJOILUVÄLIKÖN SEINÄSSÄ?	VALKOINEN, OHUT ÖLJYMAALI. ALLA ERISTE/SEISSIKERROS?	TUMMA RUSKEAN HARMAA JALKALISTAMAALAUUS. ÖLJYMAALI?
3	VAALEA, HARMAAN KELTAINEN LAKKAÖLJYMAALI. PUOLIKIILTÄVÄ PINTA. TÄMÄ KERROS ON MAALATTU 1950-LUVUN KORJAUSTÖIDEN YHTEYDESSÄ?	SEINÄVÄRITYS JATKUU MYÖS SYÖKSYJEN KATTOPINNOILLA.	PUNARUSKEA JALKALISTAMAALAUUS. EMALIMAALIPINTA.
4	2. KERROKSEN SEINÄFRAGMENTISSA EROTTUU OHUT SINERTÄVÄ (POHJA?)MAALIKERROS KELTAISEN ÖLJYMAALIPINNAN PÄÄLLÄ. EPÄMÄÄRÄISTÄ SINERTÄVÄÄ KERROSTA LÖYTYI MYÖS TARJOILUVÄLIKÖN FRAGMENTISSA.	?	EI OMAA JALKALISTAMAALAUUSKERROSTA.
5	VAALEA HARMAA ÖLJY-/ÖLJYALKYDIYMAALI? JA MAALAUSTELAJÄLKI.	VAALEA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI KATOSSA?	TUMMA HARMAANVIHREÄ JALKALISTAMAALAUUS. ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALIPINTA.
6	SININEN LATEKSIMAALI 2. KERROSTASANTEEN SEINISSÄ JA SIITÄ YLÖSPÄIN JATKUU PORTAIKOSSA VAALEA HARMAANA ÖLJY-/ALKYDIÖLJYMAALIPINTANA (=KERROS 5).		
7	RUSKEANHARMAAN LATEKSIMAALI PORTAIKON SEINISSÄ AINA 2. KERROSTASANTEELLE ASTI JA SIITÄ YLÖSPÄIN JATKUU PORTAIKOSSA VAALEANA LATEKSIMAALIPINTANA	KATOSSA NYKYINEN VAALEA ALKYDIMAALI (TIXOMAT?). HIMMEÄ PINTA.	NYKYINEN TUMMA HARMAA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALIPINTA.

Seinän väriportaikko ja portaiden rajauskohta[3].

Seinän väriportaikko [3].

HUOMIOT

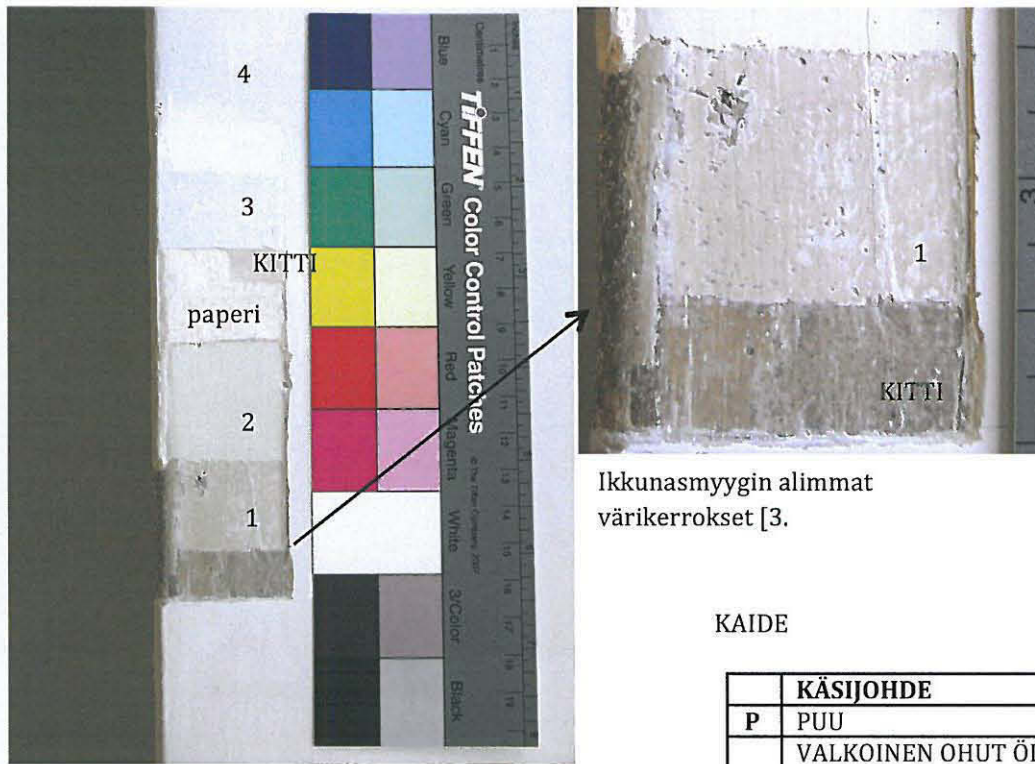
(1)
Poikkileikkausnäyte kattopinnasta: Ensimmäisessä maalauskerrostumassa (1.) erottuu selkeästi punertavan kellertäviä pigmenttipartikkeleita. Maalia on selkeästi sävytetty.

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirroksat

[2 Katja Luoma

[3 Elina Järvelä

Ikkunasmyygin alimmat värikerrokset [3.

IKKUNA- SEKÄ PARVEKKEEN OVISMYYGI

P	RAPPAUS
	PUNARUSKEAA KITTIÄ.
1	OHUT, VAALEA RUSKEAN HARMAA LAKKAÖLJYMAALI. SIVELLINJÄLKI EROTETTAVISSA VAALEAA HUOKOISTA (ÖLJY?)KITTIÄ?
2	VAALEA (KELLASTUNUT) EMALIMAALIPINTA. SIVELLINJÄLKI ON SELKEÄSTI EROTETTAVISSA. ESIINTYY SEINÄVÄRIN KERROKSEN 3 KANSSA. HIEKKATASOITETTA PAKSULTI (VAIN IKKUNASMYYGISSÄ) JÄÄMÄÄ PAPERIPINNASTA (MAKULATUURIPAPERIL ÖLJYKITTIÄ.
3	VAALEA SINERTÄVÄ ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI. VALKOISTA POHJAMAALIA.
4	NYKYINEN VAALEA ÖLJY-/ALKYDIÖLJYMAALI? SIVELLINMAALAUJÄLKI.

Parvekkeen ovismyygin värikerrokset [3.

KAIDE

	KÄSIJOHDE	PINNAT
P	PUU	PUU
	VALKOINEN OHUT ÖLJYPOHJAMAALI KELLERTÄVÄÄ LIIMAKITTIÄ (LIUKENEE VETEEN).	
1	MUSTANSININEN KIILTÄVÄ (EMALI)ÖLJYMAALIPINTA. VAHAMAINEN PINTA (VAHAA LISÄTTY MAALIIN/ MAALIN PINTAAN?	VAALEA LUUNVÄRINEN LAKKAÖLJYMAALI. PUOLIHIMMEÄ KIILTOSATE. HEIKOT SIVELLINJÄLJET EROTETTAVISSA.
		OHUT, KIILTÄVÄ JA KELLASTUNUT LAKKAPINTAKÄSITTELY? KUULUU KERROKSEEN 1?
	VALKOINEN OHUT POHJAMAALI?/OMA KERROSTUMA?. ÖLJYALKYDIMAALI?	
2	VAALEA , OHUT VIOLETINSININEN POHJAMAALI?/OMA KERROSTUMA? ÖLJYALKYDIMAALI?	PUNARUSKEA ÖLJYMAALI. HIMMEÄ PINTA. SIVELLINJÄLKI EROTETTAVISSA EPÄSELVÄÄ MIHIN KÄSIJOHTEEN KERROSTUMAAN KUULUU?
3	NYKYINEN MUSTANSININEN LAKKAÖLJYMAALI/ KIILTÄVÄ ALKYDIÖLJYMAALI.	NYKYINEN VAALEA JA HIMMEÄ ÖLJY-/ALKYDIÖLJYMAALI.

Käsijohteen värikerrokset (yllä [3]. Oikealla kaiteen pintaan tehty tutkimusavaus [3. Vasemmalla kellarista löytyneen pinnan värikerrokset [2.

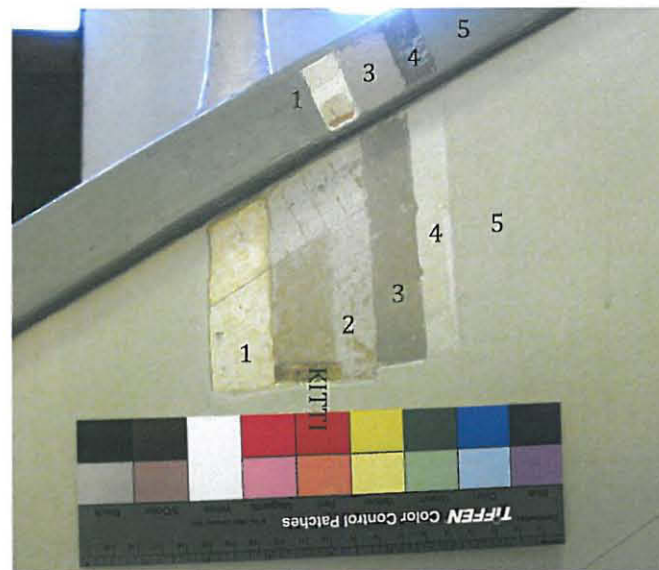

ORTAAN PUINEN SIVUPINTA JA TASOLAUTA PINNOJEN ALAOSASSA

	PORTAAN PUINEN SIVUPINTA	TASOLAUTA PINNOJEN ALAOSASSA
P	PUU (PONTTILAUTA?) RUSKEAA (ÖLJY?)KITTIÄ.	PUU VAALEA OHUT ÖLJY(POHJA)MAALI?
1	VAALEA ÖLJYMAALI. VAHVA SIVELLINJÄLKI ON EROTETTAVISSA.	VAALEAA KITTIÄ JA/TAI HAPERTUNUTTA VAALEAA ÖLJYMAALIA.
2	PAKSU KERROS KOVAA, VAALEANKELTAISTA ÖLJYKITTIÄ.	
2	VAALEAN HARMAA, OHUT ÖLJYMAALIPINTA. PINTA ON HAPERTUNUT JA KULUNUT. SIVELIINJÄLJET EROTETTAVISSA.	
3	PUNARUSKEA (LAKKA?)ÖLJYMAALI. HIMMEÄHKÖ PINTA. SIVELLINJÄLKI EROTETTAVISSA. SAMAA SÄVYÄ KUIN KAITEEN PINNOISSA (KERROS 4) JA SEINIEN JALKALISTAMAALAUKSESSA (KERROS 3).	TUMMA PUNARUSKEA (LAKKA?)ÖLJYMAALI. HIMMEÄHKÖ PINTA. SIVELLINJÄLKI EROTETTAVISSA. SAMAA SÄVYÄ KUIN KAITEEN PINNOISSA (KERROS 4) JA SEINIEN JALKALISTAMAALAUKSESSA (KERROS 3)
4	VAALEA ALKYDI/ALKYDIÖLJYMAALI	TUMMA HARMAANVIHREÄ ALKYDI- /ALKYDIÖLJYMAALIPINTA. KUTEN JALKALISTAMAALAUKSESSA 5.
5	NYKYINEN HARMAA LATEKSIMAALI (KUTEN PORTAIKON SEINÄPINNOISSA).	NYKYINEN TUMMA HARMAA ALKYDI- /ALKYDIÖLJYMAALIPINTA.

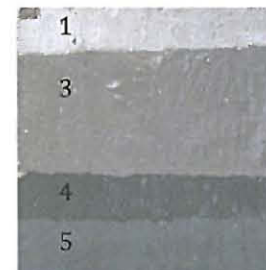
VARASTOTILAN PIENI OVI

P	PUU RUSKEAA ÖLJYKITTIÄ.
1	VAALEAA KITTIÄ TAI HAPERTUNUTTA VAALEAA ÖLJYMAALIA.
2	LUUNVÄRINEN LAKKAMAALI. VRT. SMYGGIT TARJOILUVÄLIKKÖ JA 2. KEROKSEN WC: N OVIPINTA.
3	VAALEA SINERTÄVÄ ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI. TELAJÄLKI.
4	VAALEA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI. TELAJÄLKI.
5	NYKYINEN HARMAA LATEKSIMAALI (KUTEN PORTAIKON SEINÄPINNOISSA).

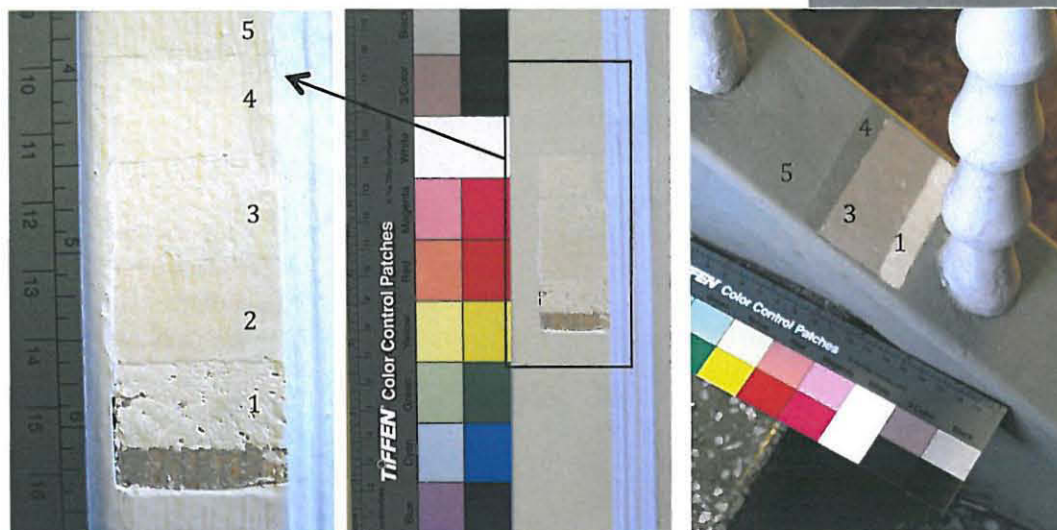

Reisipuun värikerrokset [3].

Kaiteen alapalkin päällipinnan värikerrokset (oikealla) ja kuva väriportaikosta (oikealla alhaalla) [3].

Varastotilan oven värikerrokset suurennettuna [3].

HUOMIOT

Kellarista löytyy 1950- luvun sivuportaikon kellarikerroksen muutostöissä poistettuja kaiteen pinnoja. Irrotetuissa pinnoissa erottuu vain kaksi maalauskerrosta. Yksi pinna puhdistettiin osittain ja siihen tehtiin esiinottoalue alimmasta maalauskerrostumasta.

Käsijohteessa erottuu vähemmän kerrostumia kuin pinnoissa tai sitten ohuet valkoinen tai violetinsininen kerrostumat ovat omia värikerrostumiaan. Toisaalta pinnoja on ehkä vain maalattu useampaan kertaan.

VIITTEET

[1 Katja Luoma

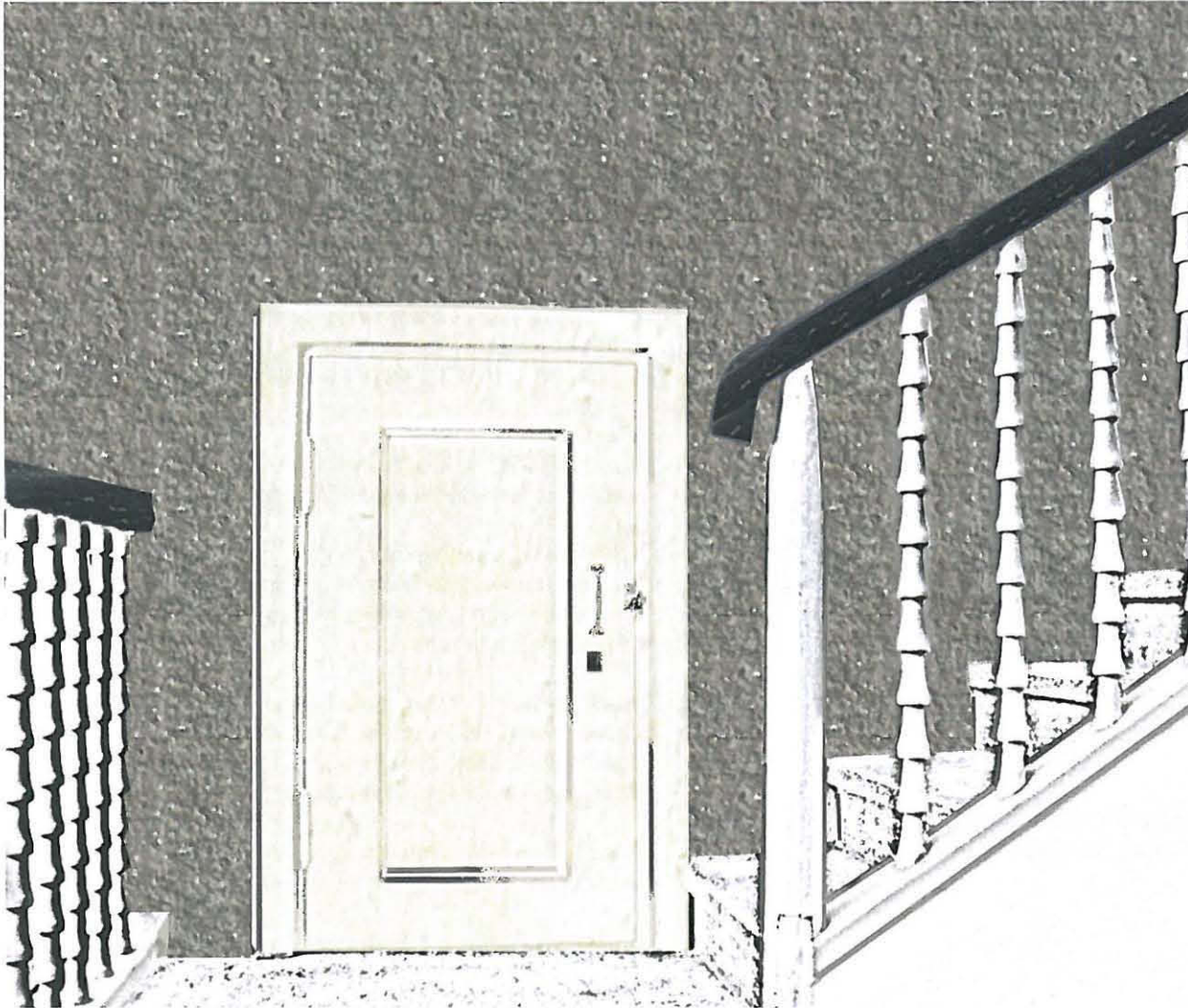
[2 Elina Järvelä

Sivuportaan aula II kerroksessa nykytilassaan [1.

Sivuportaikön
esiinottoja nuolilla
merkittynä [2.
Ikkunalaudalla
kellarista löydetty
irtopinna ja siinä
näkyvät selkeä
värikerrosstumat.

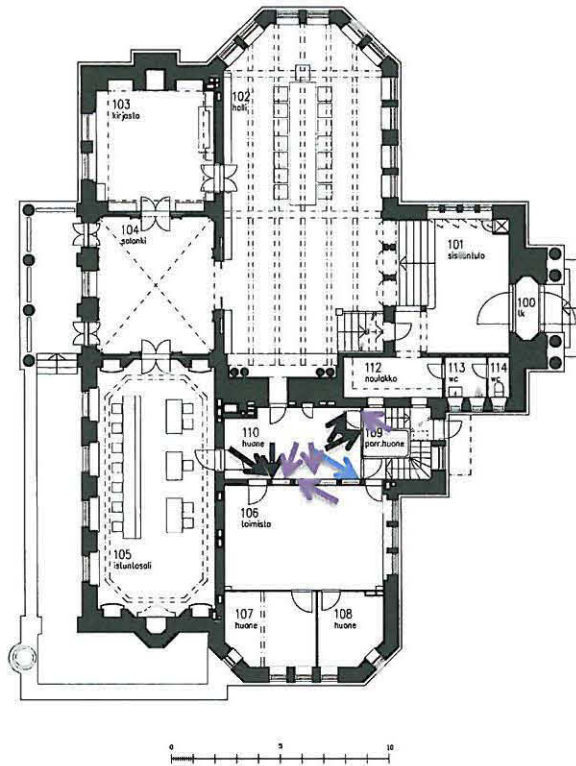

Selventävä luonnos portaikon ulkonäöstä ensimmäisessä maalausvaiheessa. Kaiteen käsijohde on musteensininen. Pieni sivukomeron ovi on vaalea kellertävä. Pinnat ovat luunväriset ja reisipuu hieman tummempi vaalea [1/2.

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirroksiset

[2 Katja Luoma

Marmoripalatsin 1. kerros
Pohjapiirustus 1:150
27.11.2012
Arkkitehtitoimisto Schulman Oy

Tarjoiluhuoneen tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa [1. Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

- Katto
- Kattolista
- Seinä
- Ovi/Ikkuna
- Listoitus
- Muu

5.2 Tarjoiluhuone 110

Seinäpinta ja katto

Tarjoiluvälikön seinäpinnat ovat olleet harmaan ruskealla öljymaalilla maalatut. Sama sävy jatkuu myös sivuportaikon seinissä. Kattopinnassa alimmaisena kerrostumana on ollut ilmeisimmin vaalea liima-/kalkkimaali. Alimmainen maalikerros on rikkonainen tai osittain poiskaavittu myöhemmässä korjausvaiheessa (1952).

Katon ja seinävärityksen alkuperäinen rajakohta löytyy keittiön puoleisten ikkunaukotusten yläreunasta. Vain uudempi kerros 3 näyttää jatkuvan kyseistä rajakohta huomattavasti ylempäs. Jatkuuko kyseisen kerrostuman väritys yli koko katon eli onko tila ollut tuossa vaiheessa samansävyinen katto- ja seinäpinnoiltaan? Nyt tehdyssä tutkimuksessa asiaa ei päästy tarkistamaan korkeammalta. Sivuportaikon pinnoissa kerros 3 jatkuu myös syöksyjen pohjissa.

Muut pinnat

Tarjoiluhuoneen kaapistot on purettu talon siirtyessä valtiolle. Ne ovat sijainneet entisen takan kohdalla pitkällä seinällä ja sitä vastapäätä lasiseinän alaosassa. *)

Ikkunaseinän smyygeissä ja karmipinnassa esiintyy alimmaisena kerroksena ohutta vaaleaa luunväristä lakka-/emalimaalikerrosta. Samanlaista sävyä esiintyy myös 2. kerroksen kerrostasanteen wc:n ovifragmentissa ensimmäisenä värityskerrostumana.

Lasioviseinän ja kaariaukon välisen palkin alkuperäinen värityksen tulkinta jää epävarmaksi. Alimmainen sävy rakenteessa on vaalea ja ohut sileäpintainen öljymaali. Tällöin rakenteen alkuperäinen sävy ja maalityyppi olisi samankaltainen ikkunaseinän smyygien ja kaiteen pintojen alimman kerroksen kanssa.

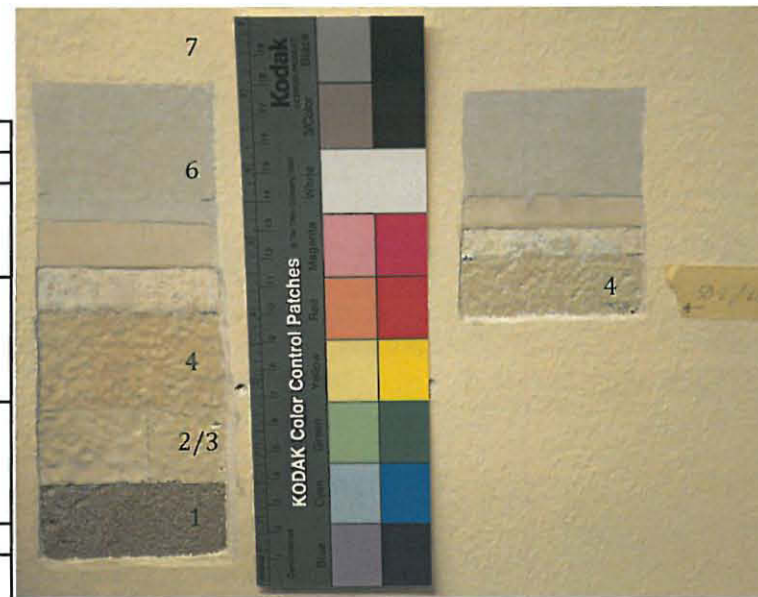
Lasiovellinen seinä on lisätty 1950-luvun muutostöissä. Löydettyjen värikerrosten perusteella tuolloin on myös suljettu kaarellinen oviaukko naulakkotilaan.

Keittiö on jätetty tutkimuksen ulkopuolelle, mutta lähteiden mukaan seinillä on ollu kaakelit. Aikalaiskirjoissa esiintyy hienoja keittiökokonaisuuksia lasisine väliseiniineen, paikalla rakennettuina kaapistoineen, kaakeloituneina seinä- katto- ja lattiapintoineen, jotka ovat edustaneet modernia arkkitehtuuria.

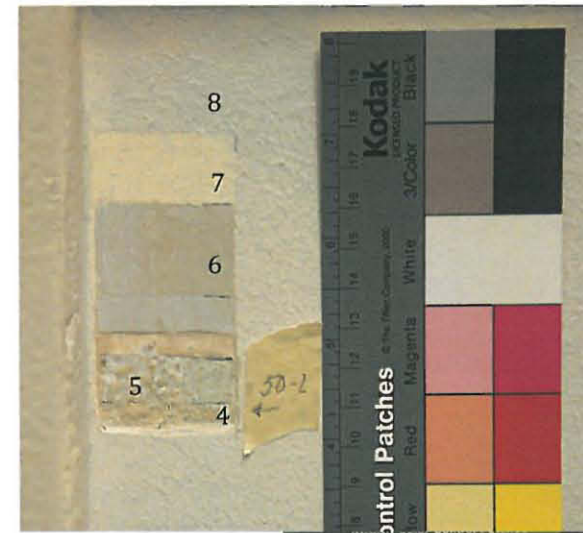
NÄPINTA
(ASEINÄN FRAGMENTTI)

JA KATTOPINTA

	SEINÄ	KATTO
?	RAPPAUS	RAPPAUS
1	HARMAANRUSKEA ÖLJYMAALI. HAKKURITEKNIikka?	KATOSSA KELLERTÄVÄ LIIMA- /KALKKIMAALI? POISPESTY/KAAVITTU.
2	VAALEAN KELTAISTA ÖLJYMAALIKERROSTA. ERITTÄIN VAIKEA SAADA KERROKSEN 3 ALTA ESIIN. OMA KERROSTUMA?	?
3	SINERTÄVÄN VIHREÄ LAKKAÖLJYMAALI. PUOLIKIILTÄVÄ PINTA. EI SELKEÄÄ SIVELLIN TAI HAKKURIJÄLKEÄ EROTETTAVISSA.	SEINÄVÄRITYS ON JATKUNUT MYÖS KATTOHOLVIPINNALLA?
	(ÖLJY?)KITTIKERROS	(ÖLJY?)KITTIKERROSTA
4	(SINIVIHREÄ= JÄÄMÄÄ KERROKSESTA 5?) KELTAINEN LAKKAÖLJYMAALI. PUOLIKIILTÄVÄ PINTA. TÄMÄ KERROS ON MAALATTU 1950- LUVUN KORJAUSTÖIDEN YHTEYDESSÄ, JOLLOIN OVIAUKKO NAULAKKOTILAAN SULJETTIIN?	VALKOINEN ÖLJYMAALIMAINEN KERROS OLLUT KATOSSA?
5	50-LUVUN LASIOVILLISESSA SEINÄSSÄ EROTTUU SELKEÄSTI OHUT SINERTÄVÄ (POHJA?)MAALIKERROS KELTAISEN ÖLJYMAALIPINNAN PÄÄLLÄ(= KERROS 4).	
	JÄÄMÄÄ PAPERIKUIDUSTA JA VAALEASTA KITISTÄ/POHJAVÄRISTÄ. TÄSSÄ KERROKSESSA ON OLLUT TAPETTIA TAI MAKULATUURIPAPERIA, JOKA ON POISTETTU.	
	PAKSUSTI (ÖLJY)KITTIA.	
	HIMMEÄ HARMAA POHJAMAALI. = KERROKSEN 6 POHJAMAALI.	
6	HARMAA ÖLJY- /ÖLJYALKYDIÖLJYMAALI? JA MAALAUSTELAJÄLKI.	VALKOINEN (ÖLJY?)MAALI KATOSSA?
7	VAALEAN KELTAINEN LATEKSIMAALI. MUUALLA SEINISSÄ ESILLÄ PÄÄLLIMMÄISENÄ KERROKSENA.	KATOSSA NYKYINEN VAALEA ALKYDIMAALI (TIXOMAT?).
8	"MAALARINVALKOINEN" LATEKSIMAALI LASIOVISEINÄSSÄ.	

Seinän väriportaikko [2].

Oikealla yllä: 1950-luvulla
tehdyn lasioviseinän
värikerrokset [2. Oikealla
alla: alimman
värikerrostuman seinä- ja
kattopinnan rajakohta [2.

HUOMIOT

*Keittiön puoleisten
ikkunoiden edustalla on
alkujaan ollut rakennettuna
taso-/kaapisto, joka on
purettu 1950-luvun
muutoskorjauksissa. Tähän
viittaavat alkuperäiset
piirustukset, 1950-luvun
korjaussuunnitelma-
dokumentit sekä
pintakerrostumapoikkeamat
/-puuttumiset: ikkunoiden
alapuolen tasolta smygien
alaosista ja seinästä ei löydy
muualla seinissä olevia
alimpia värikerroksia.
Ikkunoiden alla
seinäpintoissa, edellä
mainitulla alueella erottuu
rappauksen päällä kahtena
alimmaisena kerrostumana
kittausta ja sinertävää ohutta
maalikerrosta.

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirrokset

[2 Katja Luoma

Ikkuna-aukon karmin väriportaitikko [2.

Smyygi­pin­nan ja kattokerrosten rajakohta [2.

Ikkuna-aukon smy­yg­in värikerrokset [2.

52

IKKUNASMYYGIPINTA: 1. SEINÄN ALAOSASSA, 2. KATON VÄRITYKSEN JA "SMYYGIPINNAN" RAJAKOHDASSA SEKÄ 3. SEINÄPINNAN JA KATONRAJAN FRAGMENTIN VIEREISESSÄ OVIAUKOSSA)

P	RAPPAUS
	PUNARUSKEAA KITTIÄ ? KERROKSEN PINTA ON NYPYLÄINEN.
	VAALEA ÖLJYMAALI/-KITTI . KERROS TULEE HUOKOISENA ESIIN KATONRAJAN FRAGMENTISSA. SMYYGIN ALAOSAN FRAGMENTISSA TÄSSÄ KOHTAA ON SELKEÄSTI OHUT ÖLJYSILOTEKERROS.
1	SMYYGIN ALAOSAN FRAGMENTISSA TÄSSÄ KOHTAA ON LUUNVÄRINEN JA OHUT LAKKAMAALI.
2	VAALEA KELTAINEN (= KELLASTUNUT) EMALIMAALIPINTA.
3	VALKOINEN ÖLJY-/ALKYDIÖLJYMAALI?
4	VAALEAN SINERTÄVÄ ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI?
5	VALKOINEN ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI?
6	VAALEA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI?

Yleisku­va huoneesta [2.

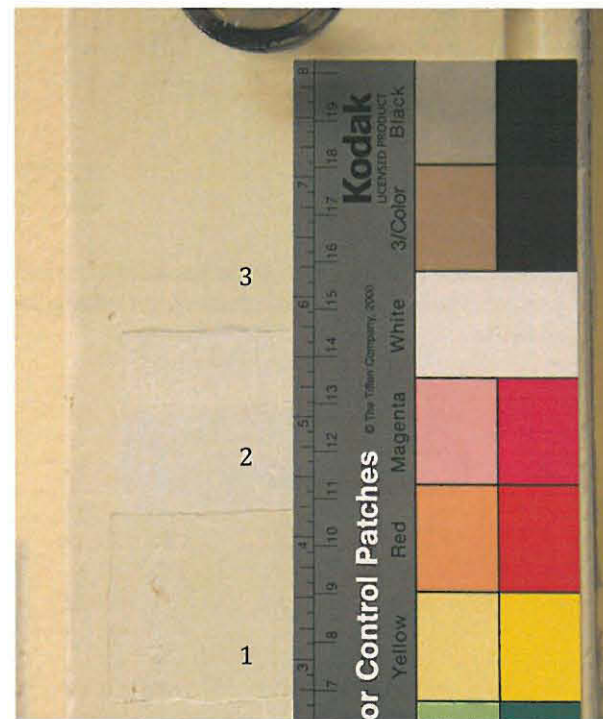
KERROSTASANTEEN ETUSEINÄMÄ (KAITEENTEEN ALLA JA LASIOVISEINÄN YLÄPUOLELLA)

P	RAPPAUS
	KELLERTÄVÄÄ KERRROSTUMAA. KITTIÄ VAI LIIMAMAALI-/KALKKIMAALIJÄÄMÄÄ? TAI SITTEEN ALKUPERÄINEN KERROSTUMA PUUTTUU TUTKIMUSALUEELTA?
1	VAALEAA KELLANRUSKEA ÖLJYMAALIPINTA. KUTEN KEITTIÖN PUOLEISEN IKKUNASEINÄN SMYYGIPINNAT?
2	OHUT VAALEAN KELTAINEN (KELLASTUNUT?) ÖLJYMAALIPINTA? SIVELLIN/HALKKURIJÄLKEÄ EI SELKEÄSTI EROTETTAVISSA. VRT. SMYYGIEN 2. KERROSTUMAN SÄVYYN,
3	PUNARUSKEA OHUT (LAKKA?)ÖLJYMAALI. VERTAA VÄRIÄ PORTAIKON KAITEEN PINNOJEN VÄRIIN.
4	HARMAANVIHREÄ ÖLJYMAALI? VERTAA SÄVYÄ KAARIAUKON LASIN TARJOILUVÄLIKÖN PUOLEISEN KIINNITYSLISTAN NYKYISEEN VÄRIIN JA PORTAIKON MAALATUN JALKALISTAN SEKÄ KAIDEPINNOJEN KERROSTUMIIN.
5	HARMAA ÖLJY- /ALKYDIÖLJYMAALI?
6	VAALEAN KELTAINEN LATEKSIMAALI. MUUALLA SEINISSÄ ESILLÄ PÄÄLLIMMÄISENÄ KERROKSENA.
7	"MAALARINVALKOINEN" LATEKSIMAALI.

1950-luvun lasioviseinän päällipalkki ja sen värikerrokset [2.

1950-luvun lasioven värikerrokset [2.

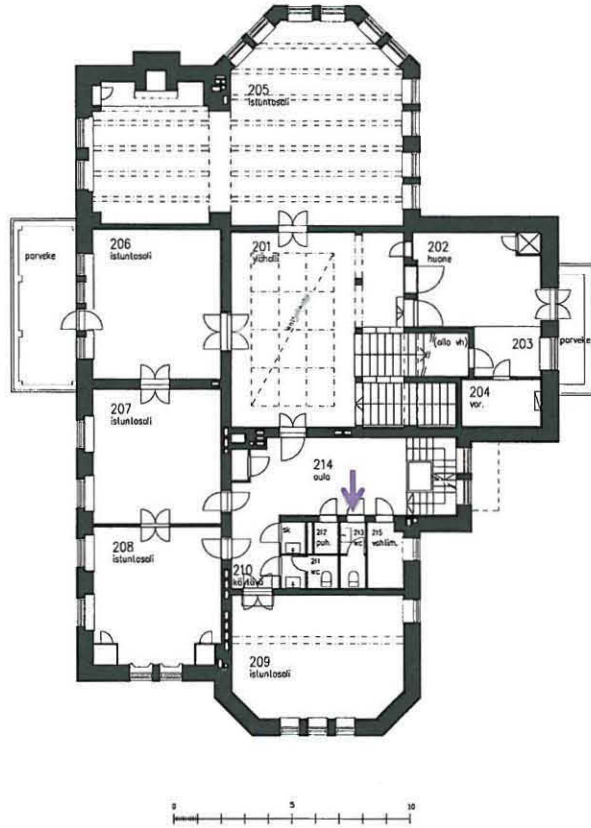
OVIPINTA 1950-LUVUN LASIOVISEINÄSSÄ

P	PUU
1	VAALEA EMALIMAALI.
2	SINERTÄVÄN VAALEA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI? VALKOINEN POHJAMAALI.
3	NYKYINEN VAALEA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI.

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto,
Arkkitehtitoimisto Schulman
Oy, PDF-pohjapiirrokset

[2 Katja Luoma

Marmoripalatsin 2. kerros
Pohjapiirustus 1:150
27.11.2012
Arkkitehtitoimisto Schulman Oy

II-kerroksen hallin ovien tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa [1. Tutkimuskohtat on merkitty nuolilla.

5.3 OVET

Rakennuksen edustustilojen ovet karmeineen ja vuorilistoineen ovat jalopuuta. Ainoat maalatut ovet sijaitsevat sivuportaikossa, taloustiloissa ja palvelijoiden tiloissa.

Sivuportaikon varaston ovensa sekä 2. kerroksen kerrostasanteen wc:n ovensa tehdyissä avauksissa alimmaisena maalikerrostumana erottuu vaalea luunvärinen lakkaöljymaalipinta. Sama sävy toistuu myös tarjoiluvälikön ikkunasmyygi- ja karmipinnoissa alimmaisena kerrostumana.

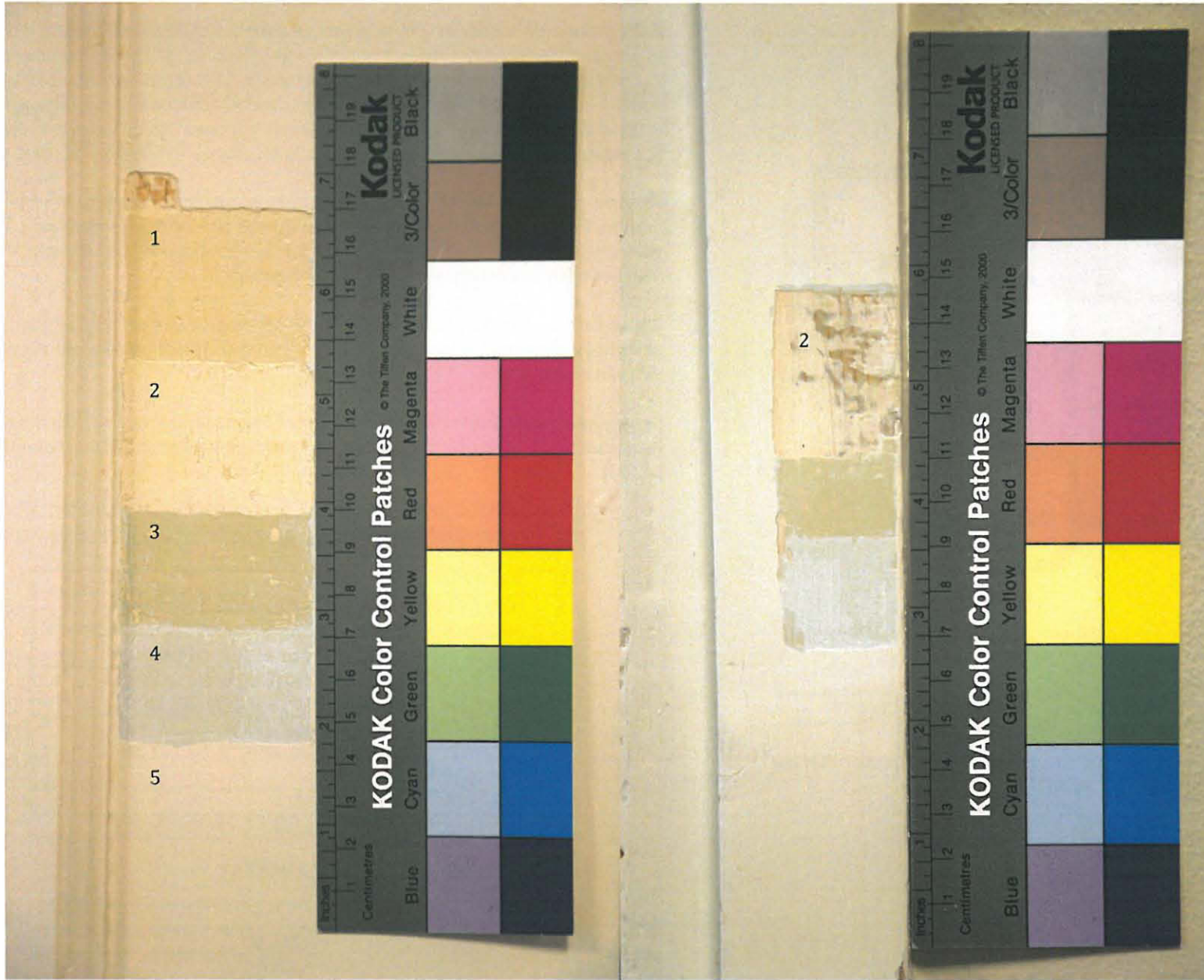
Maalattujen ovien värikerrokset on tarkastettu 2. kerroksen tasanteelta. 1950-luvun korjausvaiheeseen liittyvät oviväriytykset on tarkastettu tarjoiluhuoneen ja porrashuoneen välisestä lasiseinästä, joka on rakennettu Hovioikeuden tultua taloon.

WC: OVIPINTA HALLIN PUOLELTA

P	PUU
	VAALEA ÖLJYMAALI, POHJAMAALI KERROKSELLE 1?
1	VAALEAHKO LUUNVÄRINEN* LAKKAÖLJYMAALI. ÖLJYKITTÄ OHUELTU.
2	VAALEA KELLERTÄVÄ (= KELLASTUMAA) LAKKAÖLJYMAALI. (1950- LUKU)
3	TUMMA VIHRETTÄVÄN HARMAA ALKYDI- /ALKYDIÖLJYMAALI.
4	TUMMA HARMAA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI.
5	NYKYINEN VAALEA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI.

KARMILISTA (1950- LUVUN KORJAUKSISSA LISÄTTY)

P	PUU
	VALKOISTA POHJAMAALIA?
1	VAALEA KELLERTÄVÄ (= KELLASTUMAA) LAKKAÖLJYMAALI. (1950- LUKU)
2	TUMMA VIHREÄ HARMAA ALKYDI- /ALKYDIÖLJYMAALI.
3	TUMMA HARMAA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI.
4	NYKYINEN VAALEA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI.

Oven väri- portaikko portaikon eteistilassa II kerroksessa [2.

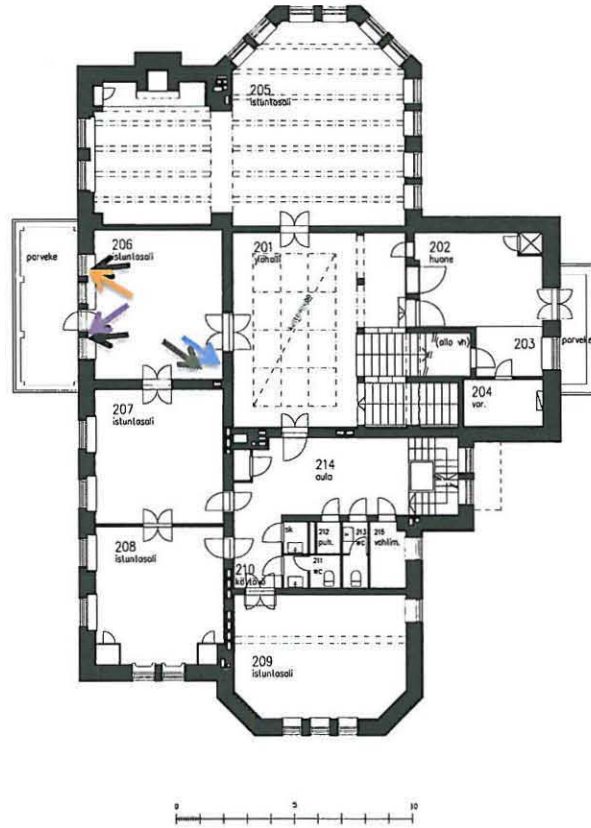
Oven karmi ja vuorilista [2.

VIITTEET

[1 Marmoripalatin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirrokset

[2 Katja Luoma

[3 Elina Järvelä

Marmoripalatsin 2. kerros
Pohjapiirustus 1:150
27.11.2012
Arkkitehtitoimisto Schulman Oy

Buduaarin tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa [1].
Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

- Katto
- Kattolista
- Seinä
- Ovi/Ikkuna
- Listoitus
- Muu

206 nykyasussa [2].

5.4 Buduaari 206 (Istuntosali)

Kattopintaan ja holkkiaan tehtiin pienet avaukset. Holkasta otettiin myös pieni näyte poikkileikkausta varten. Pienissä avauksissa katossa erottuu alimmaisina kerroksina (1) punertavan kellertävää kerrosta, joka tummuu voimakkaasti vedellä kostuttaessa; maalityyppi on liimamaalia? Kellertävän kerroksen päällä erottuu (2) vaalea seissi ja/tai öljymaalikerros ja tämän päällä vaaleaa liimamaalia (3). Nykyinen maalikerros on alkydimaalia tai alkydiöljymaalia (Tixomat?).

Seinissä on alkujaan ollut tapettipinnat, jotka on poistettu viimeistään 1980-luvulla. Tapettipinta vaikuttaa olevan valokuvan perusteella yksivärinen. Tapetin yläreunassa on kiertänyt puinen lista kuten muissa huonesarjan tiloissa. Vintillä säilyneet listat ovat mahonginsävyiseksi lakattuja.

Ikkunaseinän alaosan pinnat parvekkeelle johtavassa ovisyvennyksessä, patterisyvennyksien välipinnoissa ja patterisyvennyksissä on tuolloin maalattu vihreän ruskeaksi.

Smyygpinnoissa alimmaisena maalikerrostumana löytyy vaalea lakkamaalipinta. Jalalistoissa alin kerrostuma on tumman ruskea lasuurimaali (kuten huoneissa 207 ja 208).

IKKUNASEINÄ (IKKUNAPENKKIEN ALAPUOLINEN ALUE JA PARVEKKEEN OVISYVENNYKSEN ALAOSAN SEINÄPINTA SEKÄ PATTERISYVENNYKS)

P	RAPPAUS
1	OHUT TUMMAN RUSKEA (UMBRA) ÖLJYMAALI? SIVELLINJÄLKI EROTETTAVISSA. SÄVY SAMA KUIN JALKALISTOJEN ALIN VÄRIKERROSTUMA.
2	HARMAA ÖLJYMAALI. HAKKURIJÄLKI. TÄTÄ KERROSTA EI EROTU OVISYVENNYKSESSÄ!
3	KELLERTÄVÄN HARMAA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI. MAALAUSTELAJÄLKI ON EROTETTAVISSA.
4	VALKOINEN LATEKSIMAALI.
5	NYKYINEN HARMAANRUSKEA LATEKSIMAALI.

JALKALISTA (KAKSI ALINTA KERROSTA)

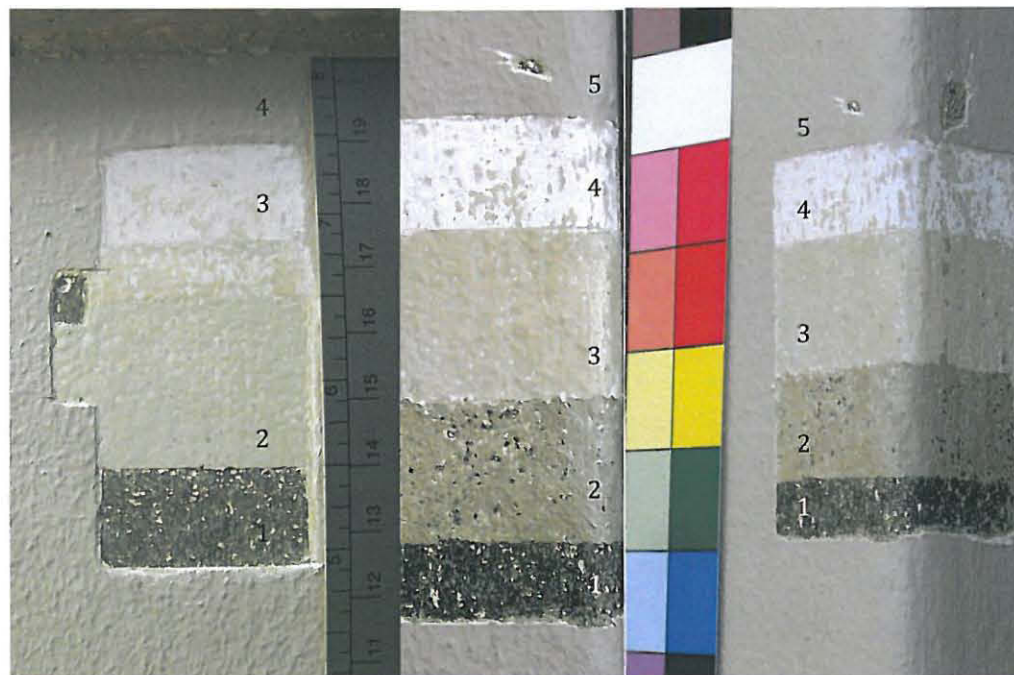
P	PUU
	VALKOINEN (ÖLJY)POHJAMAALI.
1	OHUT, TUMMAN RUSKEA LASUURI. MAALAUSJÄLJESSÄ EROTTUU TERÄVÄSTI SIVELTIMENVEDOT.
	KELLERTÄVÄN RUSKEA ÖLJYMAALI. POHJASÄVY KERROKSELLE 2.
2	PUNARUSKEA LASUURI JA ERILLINEN LAKKAKERROS?

ATTERISYVENNYKSEN LATTIATASO

P	RAPPAUS/VALU?
	TASOITETTA.
	KELLERTÄVÄN VAALEAA POHJAMAALIA. VAI ONKO TÄSSÄ VÄLISSÄ OLLUT VIELÄ OMA KERROSTUMA?
1	RUSKEAA LASUURIKERROSTA JA ERILLINEN LAKKAKERROS?
2	NYKYINEN PUNARUSKEA ALKYDIMAALI.

IKKUNASMYYGI

P	RAPPAUS
	VAALEAN KELLERTÄVÄÄ (ÖLJY)KITTIA.
1	VAALEAA (KELLERTÄVÄN= KELLASTUMAA?) HARMAA LAKKAÖLJYMAALI. SIVELLINJÄLKI ON EROTETTAVISSA. KELLERTÄVÄN RUSKEAA KITTIA
2	VAALEA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI. KITTIA JA LASIKUITUKANGAS.
3	NYKYINEN ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI. ALLA POHJAMAALIKERROS (2. JA 3. KERROKSEN VÄLISSÄ)?

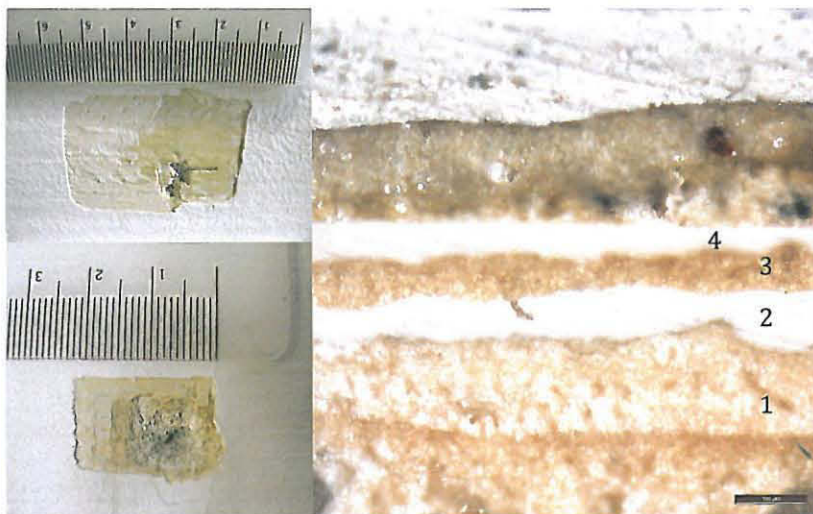
Ikkunaseinän ja patterisyvennöksen smyygin värikerroksia [3. Muualla seinissä on ensimmäisessä väritysvaiheessa ollut tapettipintoja.

HUOMIOT

(1)

Poikkileikkaus huoneen 206 värikerroksista:

- 1.liimamaalikerros
- 2.seissi ja öljymaalikerros
- 3.liimamaalikerros?
4. öljymaalikerros?
5. liimamaalia
6. nykyinen alkydimaali

Vasemmalla katon ja kattolistan värikerroksia. Oikealla poikkileikkaus kattolistan maalikerroksista 10X suurennoksena [2.

(1)

Vasemmalla parvekkeen ovismyygin värikerrokset. Oikealla yllä: patterisyvennöksen lattiataason lasuurikerrosta. Alla: jalkalistan alimmat kerrokset. 1. Tummanruskea lasuuri, jonka päällä 2. Punertavamman ruskea lasuurikerros [3.

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto,
Arkkitehtitoimisto Schulman
Oy, PDF-pohjapiirrokset

Villa Keirknerin aikainen näkymä buduaarista makuuhuoneiden 207 ja 208 suuntaan [1.

ellisen sivun huonetila kuvattuna toiseen suuntaan [1. Kuvassa kattokruunu on
htunut.

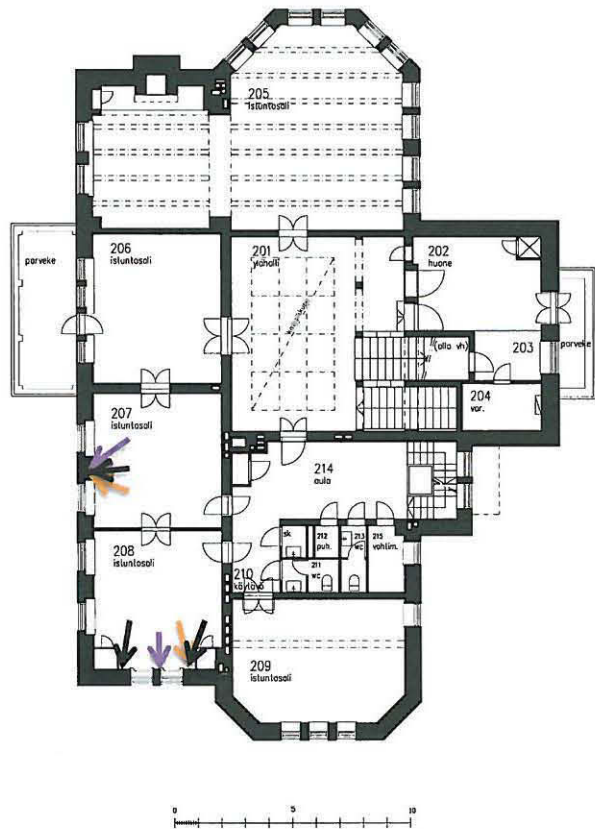

VIITTEET

[1] Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirrokset

[2] Katja Luoma

[3] Elina Järvelä

Marmoripalatsin 2. kerros
Pohjapiirustus 1:150
27.11.2012
Arkkitehtitoimisto Schulman Oy

Makuuhuoneiden tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa [1. Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

- Katto
- Kattolista
- Seinä
- Ovi/Ikkuna
- Listoitus
- Muu

Huone 207 nykytilassa [2.

5.5 Makuuhuoneet 207 ja 208

Makuuhuoneiden seinissä on ollut 1. väritysvaiheessa tapettia. Myös myöhemmissä vaiheissa seinissä on ollut tapettipintoja, mihin viittaa seinien maalikerrosten väli ja paksu kittipinta modernien maalityyppien alla. Holkkalistojen ja seinän rajakohdissa on ollut jalopuiset lakatut listat hienovaraisine kultakoristeineen. Nä on käytetty tapettiboordin sijaan.

Huoneissa 207 ja 208 sekä 206 jalkalistoissa erottuu ensimmäisenä värikerrostus tumman ruskea lasuurimainen kerros. Saman sävyinen lasuuri toistuu myös kaikilla huoneiden patterisyvennysten lattiaosissa. Jalkalistojen punaruskea lasuurikerros tumman ruskean pinnan päällä on myöhempi vaihe.

Huoneen 208 Ikkunapenkin muoto herättää lisäkysymyksiä. Se poikkeaa muista rakennuksen ikkunapenkeistä ja kaartuu patteritason taakse. Vanhoissa valokuvissa erottuva patterit peittävä metallikoriste ei ole voinut laskeutua luontevasti patteri eteen nykyisenkaltaisessa penkkimuodossa, muuta kuin erillisillä metallilistoilla kiinnitettyinä.

Huoneen 208 ikkunapenkin alimmaisena kerrostumana erottuva vaalea harmaa lakkamaalimainen kerros.

Huoneen 207 smyygipinnassa alimmaisena kerrostumana erottuu myös vaaleaa harmaaseen taittuvaa lakkamaalia.

Huoneeseen 208 tapettimallista ei voi sanoa vanhojen valokuvien mukaan juuri mitään, mutta huoneiden 207 ja 206 tapettipinnat ovat olleet joko yksivärisiä tai kevyesti kuvioituja. Tapettipinnat ovat olleet sävyiltään keskitummia päätellen päätellen patterisyvennysten kahdesta alimmasta sävystä.*

207 JALKALISTA (KAKSI ALINTA KERROSTA)

P	PUU
	VALKOINEN (ÖLJY)POHJAMAALI.
1	OHUT, TUMMAN RUSKEA LASUURI. MAALAUJÄLJESSÄ EROTTUU TERÄVÄSTI SIVELTIMENVEDOT.
	KELLERTÄVÄN RUSKEA ÖLJYMAALI. POHJASÄVY KERROKSELLE 2.
2	PUNARUSKEA LASUURI JA ERILLINEN LAKKAKERROS?

207 IKKUNASEINÄ JA PATTERNISYVENNYYS

P	RAPPAUS
	KELLERTÄVÄÄ TASOITETTA
1	OHUT TUMMAN RUSKEA (UMBRA) ÖLJYMAALI PATTERNISYVENNYKSESSÄ. SIVELLINJÄLKI EROTETTAVISSA. TÄMÄN KERROKSEN KANSSA OLLUT SEINISSÄ TAPETTIKERROS.
2	HELEÄN VIHREÄ ÖLJYMAALI. SIVELLINJÄLKI EROTETTAVISSA. VÄRI KÄÄNTYY SEINÄPINNALLA PAKSUN VAALEAN KITTIKERROKSEN PÄÄLLE. MYÖS TÄSSÄ KERROSTUMASSA OLLUT KITIN PÄÄLLÄ TAPETTIKERROS?
	VAALEAA HIEKKATASOITEKERROSTA SEINÄPINNALLA.
3	TUMMA KELTAINEN ALKYDI/-ALKYDIÖLJYMAALI SEKÄ SEINÄPINNALLA ETTÄ PATTERNISYVENNYKSESSÄ. MAAALAUSTELAJÄLKI ON EROTETTAVISSA.
4	NYKYINEN HARMAANRUSKEA LATEKSIMAALI

Smyygin värikerroksia makuuhuoneesta 207 [3.

Seinän värikerroksia makuuhuoneesta 207 [3.

PATTERNISYVENNYKSEN LATTIATASO

P	RAPPAUS/VALU?
	TASOITETTA.
	KELLERTÄVÄN VAALEAA POHJAMAALIA. VAI ONKO TÄSSÄ VÄLISSÄ OLLUT VIELÄ OMA KERROSTUMA?
1	RUSKEAA LASUURIKERROSTA JA ERILLINEN LAKKAKERROS?
2	NYKYINEN PUNARUSKEA ALKYDIMAALI.

207 IKKUNASMYYGI (ALIMMAT KERROSTUMAT)

P	RAPPAUS
1	RUSKEAA (ÖLJY)KITTIÄ.
2	OHUT, VAALEAN HARMAA LAKKAÖLJYMAALI. SIVELLINJÄLKI ON EROTETTAVISSA.
3	RUSKEAA KITTIÄ

61 Yllä ja vieressä oikealla patterisyyvennoksen smyygin pintaa huoneesta 207 [3.

HUOMIOT

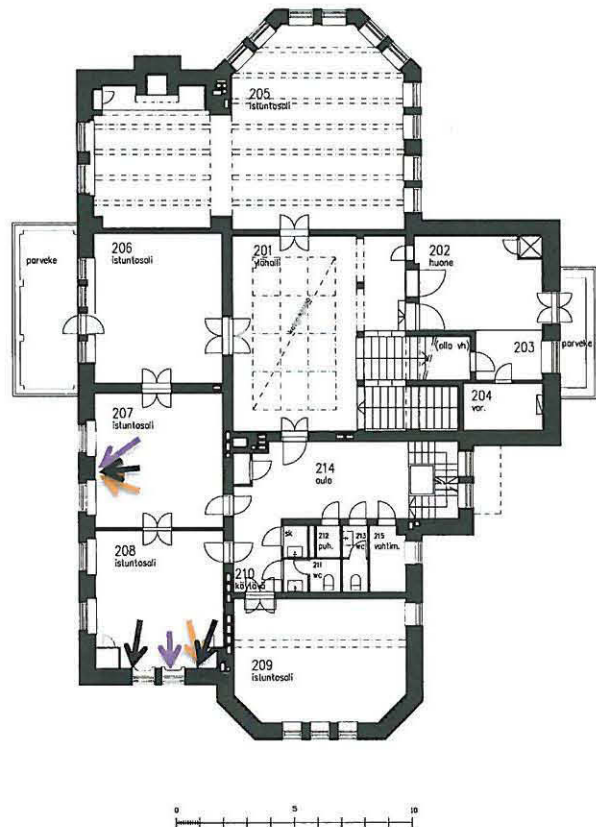
Joensuun kaupungintalolta on löytynyt Saarisen ajalta vihreitä ja tummansinisiä tapettifragmentteja, joiden taustalla on ollut niukka rasterikuvio.

VIITTEET

[1 Marmoripalatsin aineisto, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, PDF-pohjapiirrokset

[2 Katja Luoma

[3 Elina Järvelä

Marmoripalatsin 2. kerros
Pohjapiirustus 1:150
27.11.2012
Arkkitehtitoimisto Schulman Oy

Makuuhuoneiden tutkimuskohtien sijainti pohjapiirroksessa [1. Tutkimuskohdat on merkitty nuolilla.

- Katto
- Kattolista
- Seinä
- Ovi/Ikkuna
- Listoitus
- Muu

208 nykyasussa [2.

5.5 Makuuhuoneet 207 ja 208

Huoneen 208 Ikkunapenkin muotoon on tehty muutoksia. Vanhoissa valokuvissa erottuva patterit peittävä metallikoriste ei ole voinut laskeutua luontevasti patterien eteen nykyisenkaltaisessa penkkimuodossa. Penkin muutostöistä on erotettavissa jäljet seinäpinnalla. Huoneen 208 penkin alimmaisena kerrostuman erottuu vaalea harmaa lakkamaalimainen kerros.

Huoneen 207 smyygipinnassa alimmaisena kerrostumana erottuu myös vaalea harmaaseen taittuvaa lakkamaalia.

208 IKKUNASEINÄ JA PATTERISYVENNYS

P	RAPPAUS
	KITTIÄ
1	OHUT TUMMAN RUSKEA (UMBRA) ÖLJYMAALI PATTERISYVENNYKSESSÄ. TÄMÄN KERROKSEN KANSSA ON OLLUT SEINISSÄ TAPETTIKERROS?
2	VIHREÄ ÖLJYMAALI SEKÄ PATTERISYVENNYKSESSÄ ETTÄ HIEMAN SEINÄPINNALLE MAALATTUNA. VIHREÄN KERROKSEN KANSSA ON OLLUT SEINISSÄ TAPETTIKERROS. SEINISSÄ EROTTUU VAIN KITTI-TASOITEKERROSTA.
3	PATTERISYVENNYKSESSÄ BEIGE ALKYDI-/ÖLJYMAALI.
	VALKOISTA POHJAMAALIA SEKÄ SEINÄSSÄ ETTÄ PATTERISYVENNYKSESSÄ.
	HIEKKATASOITETTA.
4	KELTAINEN LATEKSIMAALI
5	NYKYINEN VAALEA KELLERTÄVÄ LATEKSIMAALI.

208 PATTERISYVENNYKSEN LATTIATASO

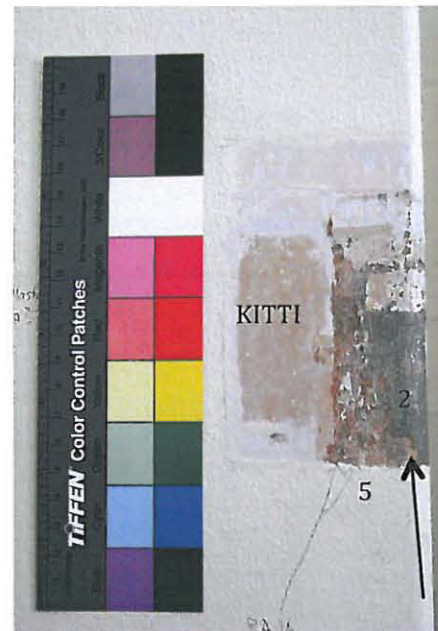
P	RAPPAUS/VALU?
	TASOITETTA.
	KELLERTÄVÄN VAALEAA POHJAMAALIA. VAI ONKO TÄSSÄ VÄLISSÄ OLLUT VIELÄ OMA KERROSTUMA?
1	(PUNERTAVAN) RUSKEAA LASUURIKERROSTA JA ERILLINEN LAKKAKERROS?
2	NYKYINEN PUNARUSKEA ALKYDIMAALI.

1 JALKALISTA (KAKSI ALINTA KERROSTA)

1	PUU
	VALKOINEN (ÖLJY)POHJAMAALI.
	OHUT, TUMMAN RUSKEA LASUURI. MAALAUSJÄLJESSÄ EROTTUU TERÄVÄSTI SIVELTIMENVEDOT.
	KELLERTÄVÄN RUSKEA ÖLJYMAALI. POHJASÄVY KERROKSELLE 2.
2	PUNARUSKEA LASUURI JA ERILLINEN LAKKAKERROS? TÄSSÄ HUONEESSA LASUURIPINTA ON PEITTÄVÄMMIN MAALATTU?

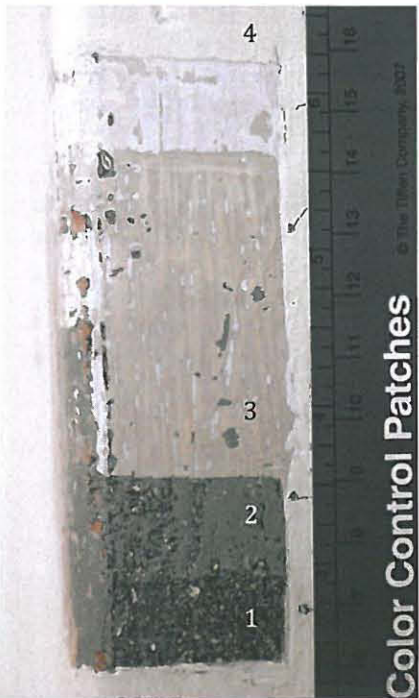
208 patterisyvännöksen lattia maalikerrokset [3].

Makuuhuoneen 208 tutkimusavaus [3. Avaus jatkuu smyggipinnalle. Toisen kerroksen tapetti on rajautunut lähelle kulmaa (nuoli).

8 IKKUNAPENKKI (ALIMMAT KERROSTUMAT)

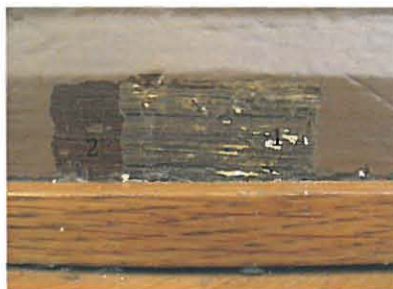
P	RAPPAUS
	(ÖLJY)KITTIÄ
1	VAALEA, (RUSKEAN) HARMAA LAKKAÖLJYMAALI
	(ÖLJY)KITTIÄ

Huoneen 208 seinän värikerroksia patterisyvännöksen seinämässä [3.

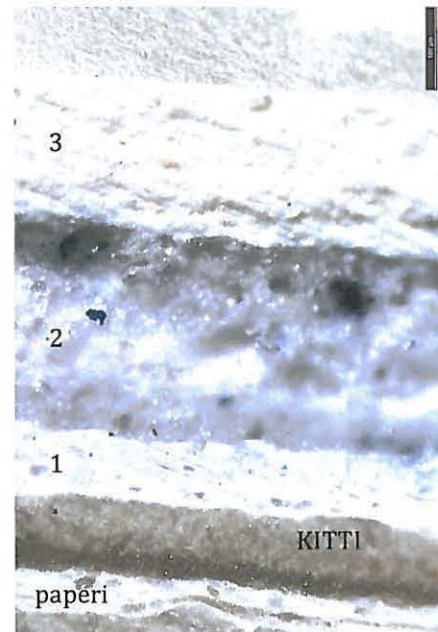
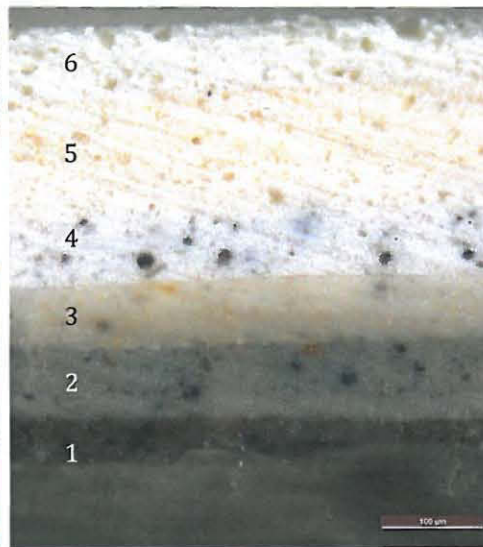

Ikkunaseinän maalikerroksia h 208 [3.

208 jalkalistan maalikerroksia [3.

Vasemmalla alla patterin poikkileikkaus ⁽¹⁾ [2. Oikealla alla poikkileikkaus seinän värikerroksista ⁽²⁾ [2.

HUOMIOT

(1

Patterin värifragmentin poikkileikkaus osoittaa samat kerrostumat kuin patterisyvännöksen väriportaitko. Vihertävä kerros 2. koostuu sinisistä ja kellertävistä pigmenttipartikkeleista.

(2

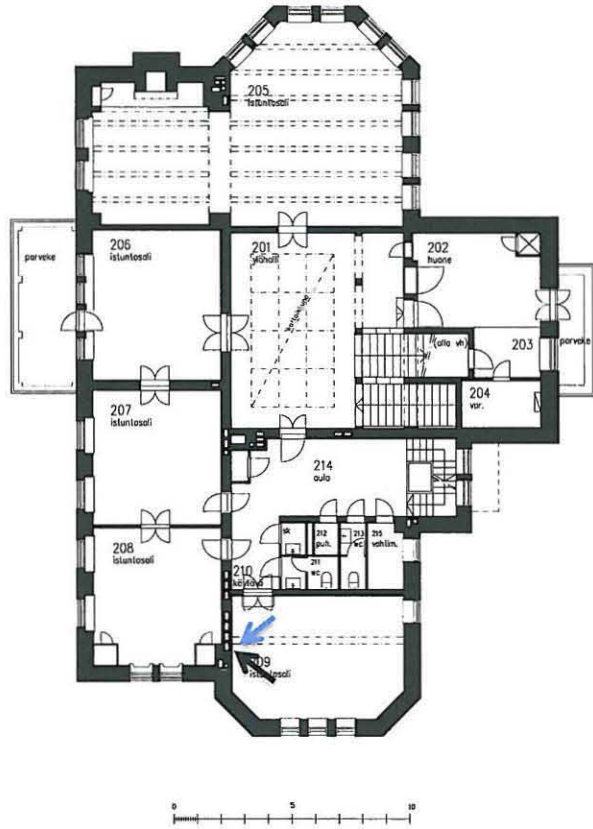
Kolme alinta värikerrostumaa (ennen kerrosta 2.) edustaa poistettuja paperikerroksia.

VIITTEET

[1] Marmoripalatsin aineisto,
Arkkititehtimistö Schulman
Oy, PDF-pohjapiirroksset

[2] Katja Luoma

[3] Elina Järvelä

Marmoripalatsin 2. kerros
Pohjapiirustus 1:150
27.11.2012
Arkkititehtimistö Schulman Oy

Kylpyhuoneen tutkimuskohtien sijainti
pohjapiirroksessa [1. Tutkimuskohdat on merkitty
nuolilla.

5.6 Kylpyhuone 209

Huone 209 muodostuu entisestä kahdeksankulmaisesta kylpyhuoneesta ja pitkänomaisesta garderobista. Seinä- ja kattopintojen väritystutkimus on tehty kylpyhuoneen puolelle.

Vuoden 1952 korjausohjeissa kylpyhuoneen pinnoissa on ollut vielä alkuperäiset kaakelit. Kylpyhuoneen katon palkkirakenne on lisätty 1960- luvun muutostöissä. Ilmeisesti myös seinäpintojen kaakelit on myös poistettu vasta tuolloin. Patterisivennykset vaikuttavat myöhemmin tehdyiltä, koska ne poikkeavat syvyydeltään talon muista patterisivennyksistä. Katon ja seinän rajakohdassa on saattanut olla myös leveät kattolistat.

Saarisen vanhimmassa suunnitelmassa on skissattu kahdeksankulmainen kylpyhuone kalusteineen (ks. valokuvat kylpyhuoneen piirroksista nykyisen apukeittiön seinällä). Kylpyamme on vielä näkyvässä 1952 korjauspiirroksissa, ja tällöin se peitettiin puukannella. Samaan Saarisen varhaiseen suunnitelmaan liittyy myös poikkileikkauksella kylpyhuoneen kolmiomaisesta päädyistä. Siinä on erotettavissa porrastettu kattolistat sekä kolmen seinämän peilijaottelu, joka on saattanut koskea kaakelointia.

Seinän yläosan fragmentin maalikerrokset vaikuttavat olevan uudemmilta värityskerrostumavaiheilta. Lisäksi muualle huoneen seinäpinoille tehdyissä pistokokeissa todettiin, että seinäosissa ei ollut modernien kerrosten alla mitään vanhempaa maalipintaa, mikä seikka viittaa poistettuihin kaakelisiin. Myöskään katon ja seinän raja-alueilla ei löytynyt mitään noin 30 cm:n etäisyydeltä katon kulmasta ja tämä taas viittaa poistettuun kattolistaan.

Katon alimmaisena värikerrostumana löytyi heleän vihreää öljymaalipintaa, jossa ei erotu selkeästi levitystapa. Maalityyppi on melko himmeää emalimaalia. Pintaa on todennäköisesti hiottu/soodapesty. Mitä todennäköisemmin kerros on rakennusvaiheelta, mihin viittaa maalipinnan alla olevat tasoitekerrokset, joilla on saatu maalauspinna erittäin tasainen pohja. Samankaltaista huolellista pohjakäsittelyä useine kittauskerroksineen on tehty myös alakerran wc: n seinä- ja kattopintojen ensimmäiselle maalauskerrokselle.

KATTO

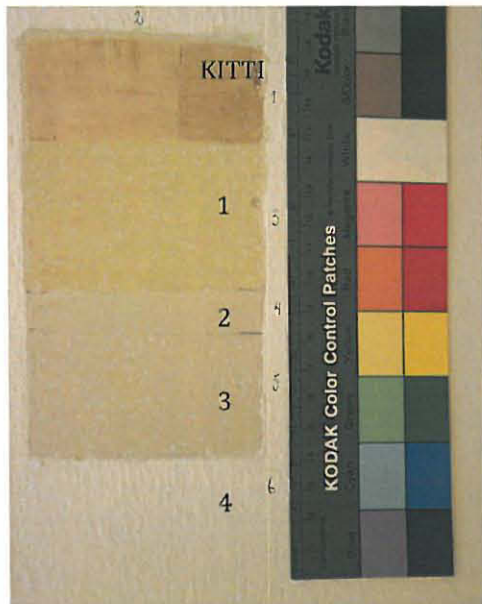
P	RAPPAUS
	PAKSU KERROS RUSKEAA (ÖLJY?)KITTIÄ.
	PUNAISEN KELTAISTA KITTIÄ?, JOKA LIUKENEET HELPOSTI VETEEN.
1	HELEÄN VAALEAN VIHREÄ EMALIMAALI. SIVELLINJÄLKEÄ EI EROTU FRAGMENTISSA. PUOLIHIMMEÄ KIILTOASTE.
2	HARMAA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI. SIVELLINJÄLKI EROTETTAVISSA.
3	RUSKEAN HARMAA ALKYDI-/ALKYDIÖLJYMAALI. TELAJÄLKI EROTETTAVISSA.
4	NYKYINEN VAALEA LATEKSIMAALIPINTA.

SEINÄPINTA KATONRAJAN LÄHELLÄ

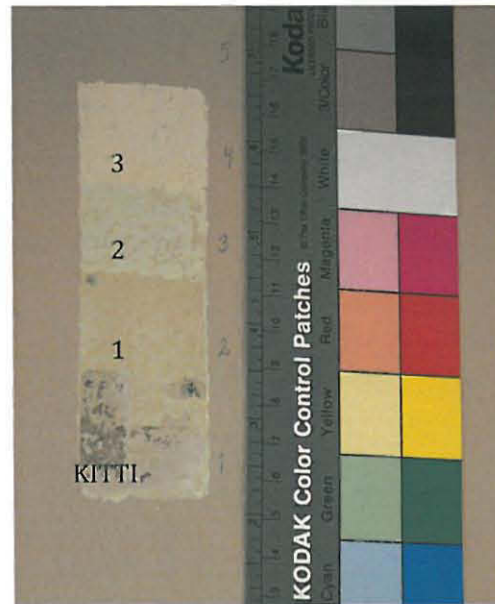
P	RAPPAUS
	PAKSU KERROS KELLERTÄVÄN RUSKEAA KITTIÄ.
1	VAALEAN KELLERTÄVÄ ÖLJYMAALI? LEVITYSTEKNIikka EI EROTETTAVISSA FRAGMENTISTA. ALEMPANA SEINISSÄ EROTTUU HAKKURIJÄLKI?
2	VAALEA SININEN ÖLJYMAALI?. SIVELLINJÄLKEÄ EI EROTU FRAGMENTISSA.
3	VALKOINEN LATEKSIMAALI.
4	NYKYINEN VAALEA RUSKEA LATEKSIMAALIPINTA.

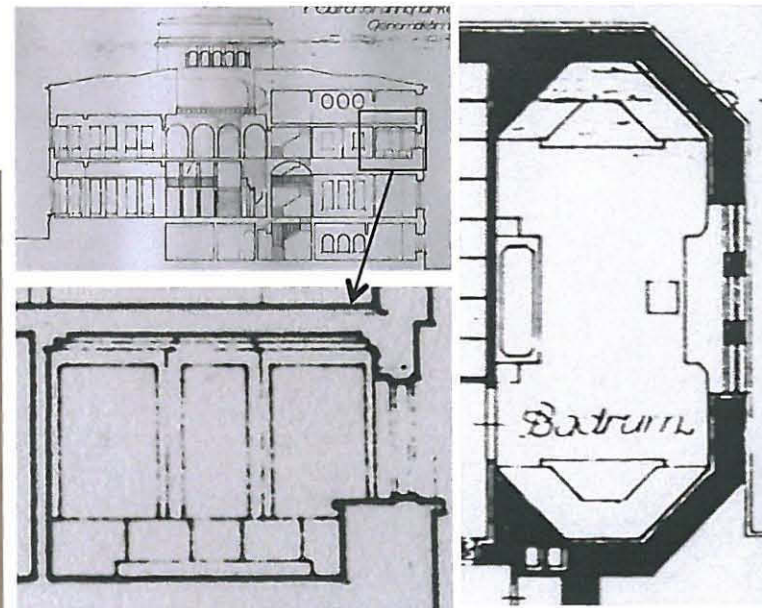
Huonetila nykyasussaan [2.]

Kylpyhuoneen katon värikerrokset [2.]

Kylpyhuoneen seinän värikerrokset [2.]

Yllä olevat projektiopiirrokset on kuvattu nykyisen apukeittiön seinältä [3. Vasemmalla alla projektio talosta, jossa kylpyhuoneen sijainti näkyy. Vasemmalla alla suurennettu kylpyhuoneen seinäprojektio ja oikealla pohjapiirros kylpyhuoneesta.

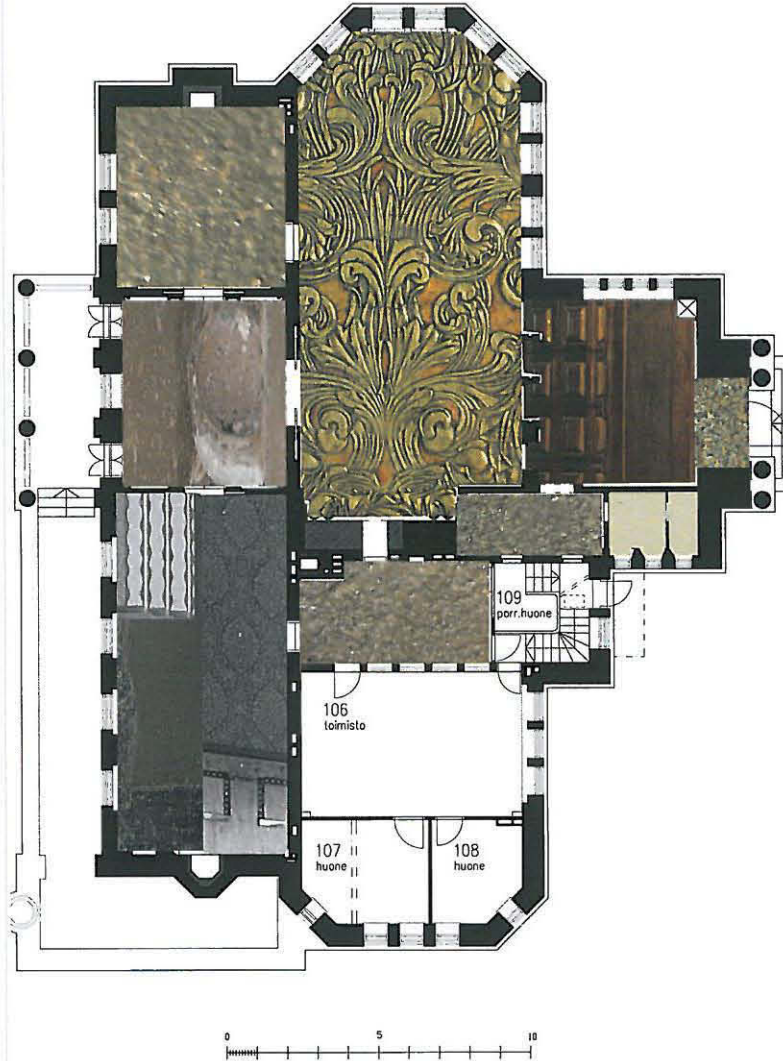
Tutkitaan ilmojen lämmettyä keväällä 2013.

VIITTEET

[1 Katja Luoma

Kitit s. 70 (1-5

Huomiot ja lähteet: LIITTEET
LIITE 1

Marmoripalatsin 1. kerros
Pohjapiirustus 1:150
27.11.2012
Arkkitehtitoimisto Schulman Oy

Löytyneet värikerrokset pohjapiirroksen laitettuna.
Huoneen 105 tapetti on mustavalkoisesta kuvasta
liitetty malli [1.

7 Yhteenveto

VÄLIYHTEENVETO MARMORIPALATSIN PINTAKÄSITTELYTUTKIMUKSEN TULOKSISTA

Katot

Katot on pääosin maalattu liimamaalilla, joka on pesty pois ennen kunnostusta öljymaalilla v. 1952. Katot vaikuttavat olleen valkoisia (lievästi murrettuja sävyiltään) eikä koristemaalauksia ole esiintynyt.

Seinät

Sävyt, maalityypit ja tapetit sekä pintastrukturi

Seinistä löytyy alimpana tummia öljymaalipintoja. Sävyt liikkuvat murretuissa vihreän-ruskean-harmaan sävyissä, vihreä umbra saattaa olla pohjana useassa sävyssä (kirjasto, ruokasali, takkinaulakko, tuulikaappi, tornihuone), selkeästi ruskea on salonki, jossa ruskeaa sävyä esiintyy eri valööriarvoissa, korosteena on käytetty kultapronssia. Pääportaikko on harmaanruskea (kylmempi saven sävy), sivuportaikko on ruskeasävyinen. Pinnat ovat struktuuriltaan melko karkeita, lukuun ottamatta salonkia ja ruokasalin koristenurkkia, joissa pinta on hieman sileämpi, kuitenkin hakkurilla tasoitettu.

Poikkileikkauksnäytteet ja laboratoriotutkimus tammikuun lopulla antavat mahdollisesti valaistusta pigmenttivalikoimaan. Värimäärityksiä ei ole otettu mukaan tähän tutkimukseen, koska ne voidaan tehdä vasta maalihuhtikuussa valoisana vuodenaikana ja pintojen oltua tarpeeksi kauan UV-säteilyssä.

Nähdäksemme tummat murrettu seinäsävyt ovat toimineet taide- ja antiikkikokoelmien "neutraalina" taustasävyinä.

Ainoa tapetoituna säilynyt tila on II kerroksen työhuone (205), josta alimmaisena löytyy jäänteitä voimakkaan viininpunaisesta tapetista. Muita tapetoituja pintoja on ollut II kerroksen makuuhuone-buduaari-tilasarja, josta tapetit on poistettu. Takimmaisena makuuhuoneen patterisyyvennyksestä on löytynyt viitteitä rajauksesta vihertävällä öljymaalilla sekä umbralla, tämä saattaa viitata tapetin sävyyn. Alkuperäiset tapetit vaikuttavat kuvien ja löytöjen perusteella lähes yksivärisiltä (205, 206 ja 208). (Huom. lähes samanikäisestä Joensuun kaupungintalosta löytyi hennosti rasterikuvioituja sinisiä ja vihreitä tapetteja, jotka vaikuttivat lähes yksivärisiltä.)

Kuviotapettia on kuitenkin käytetty ruokasalissa (ilm. granaattiomena-aihe) sekä jonkinlainen lehväkoristelu keskimmaisessä makuuhuoneessa (207).

Kaikki sisätilojen sävyt ovat samantyyppisiä kuin Joensuun kaupungintalolla, joka on valmistunut 1916. Joensuussa on myös käytetty maalityyppinä liimamaalia katoissa ja öljymaalia seinissä. [Joensuun kaupungintalon näytteet on talletettu Pohjois-Karjalan museoon].

Koristemaalaukset, pronssaukset, koristelistat

Ainoa koristemaalausaihe, joka talosta on löytynyt on ruokasalin porrastetut nurkat, joihin on kuvioitu pystyyn harmaanvihreä aaltokuvio reunustettuna lähes mustalla (tummanvihreällä) erittäin ohuella öljymaalilla. Samantyyppinen koristelu on myös Joensuun kaupungintalon porrassaulassa, sitä esiintyy lisäksi Helsingin rautatieaseman koristelussa. Koristellun nurkan väriytykseen yhdistyy tapettikenttiä ylä- ja alareunastaan sekä kulmista kehystävät maalatut reunukset. Nurkkakoristelu ja tapettien reunustus näkyvät vanhoissa valokuvissa.

Kultapronssia on käytetty salongin kipsilistojen koristelussa, sävy on hillitty. Ruokasalin patteriritilät on kevyesti patinoitu kultapronssilla.

Tapetoituissa huoneissa on käytetty ohuita mahonkisia, lakattuja koristelijoita tapetin yläreunan viimeistelyssä. Näitä on jäljellä talon ullakolla. Työhuoneesta on löytynyt poistetun tapettilistan "varjokuva".

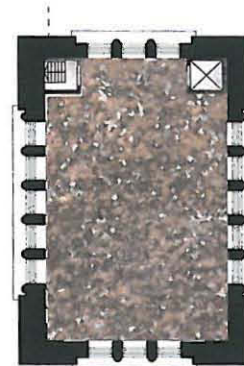
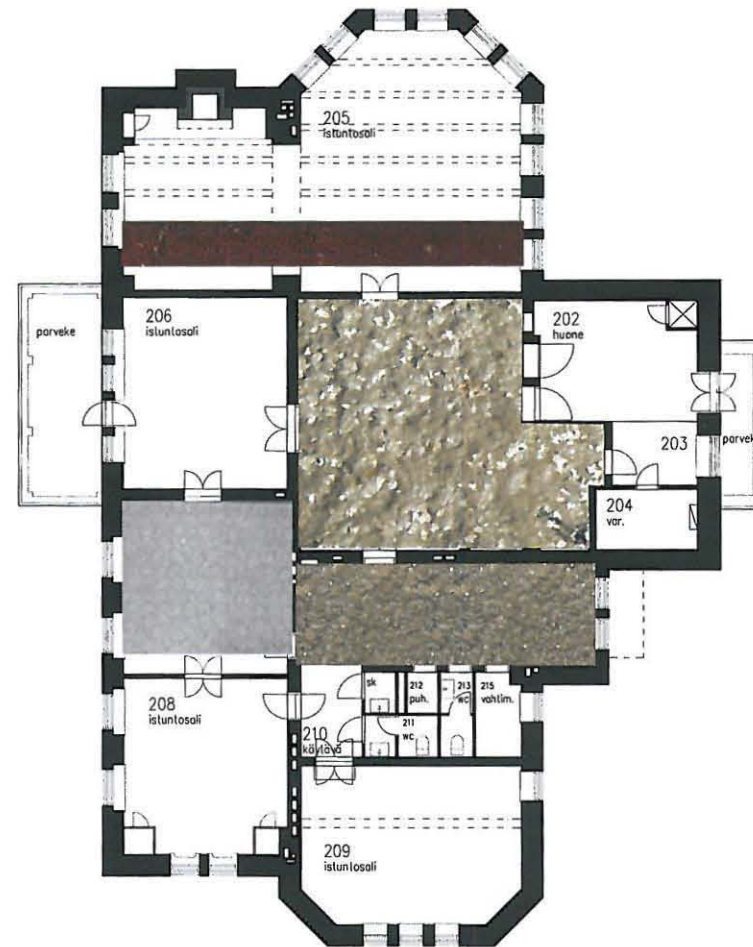
Kaakelit, ikkunasmyygit ja puiset kaiteet

Ainoat säilyneet seinäkaakelit ovat jäljellä I krs. WC-tilassa. Ikkunasmyygit ovat pääosin vaalealla kiiltävällä emalityyppisellä maalilla maalatut. Salongin ovisyvennyksistä löytyy ruskea, seinänsävyinen öljymaali.

Kaiteet ovat olleet vaaleita, erotuksena sivuportaikon mustansininen käsijohde.

Helsingissä 15.2.2013

Kirsi Karpio ja Elina Järvelä
OSK Rotunda

Marmoripalatsin 2. kerros
Pohjapiirustus 1:150
27.11.2012
Arkkitehtitoimisto Schulman Oy

Löytyneet värikerrokset
pohjapiirrokseen laitettuna.
Vasemmalla tornihuone [1].

Makuuhuoneen 207 tapetti on
suurennos mustavalkoisesta
kuvasta.

Selvennystä marmoripalatsin eri pintojen ensimmäisen väritysvaiheen tasoitustöiden ja muiden pohjatöiden työtapoihin suhteessa aikakauden yleisiin työtapoihin haettiin muutamista vanhoista, marmoripalatsin rakennusajan lähivuosina julkaistuista kirjälähteistä.

Marmoripalatsin väritystutkimusta tehtäessä havaittiin, että seinäpintojen pohjätöihin on nähty suurempaa vaivaa edustustiloihin kuuluvassa salongissa (104). Myös smyygi- ja ikkunapenkkipinnat on tehty sileäpintaisiksi jo rakennusvaiheessa. Samoin tapetoitujen tilojen seinäpintojen pohjätöihin on liittynyt enemmän pohjätöitä (makulatuuri-paperointi?)⁽¹⁾. Muualla rakennuksen seinäpintojen struktuuri on melko karkea, eikä rappauspintoja ole tasoitettu ennen öljymaalaukerroksia. Mikä on ollut todellinen maalauskerrosten määrä karkeille rappauspinnoille maalattaessa, on vaikea nähdä silmämääräisesti. Myöskään öljymaalin levitystekniikka ei erotu karkeassa pohjassa selkeästi (on kuitenkin todennäköisesti viimeistely hiertäen). Marmoripalatsin seinä- ja smyygipinnoista löytyi alimmista kerrostumista eri värisiä kittimäisiä kerroksia. Myös kittien rakennekoostumus vaikuttaa eri tiloissa hieman toisistaan poikkeavilta. Etenkin smyygipinnoissa, alakerran WC:n seinäpinnoissa ja 2. kerroksen kylpyhuoneen kattopinnassa erottuu lisäksi useita toisistaan poikkeavanvärisiä, päällekkäisiä kittikerroksia. Useammassa tilassa etenkin smyygipinnoissa havaitaan, että rappauksen päälle on valmistettu oma kittiseos ja sen pintaa on taas tehty hienompia silotekerrosta tai -kerroksia. Kittien erilaiset värit selittynevät tuohon aikaan niiden valmistuksessa yleisesti käytetyistä, vanhoista öljymaalijäämien väristä ⁽⁴⁾. Kattopinnoissa on todennäköisesti ollut suurimmassa osassa tiloja vaaleat liimamaalipinnat, joihin on liittynyt omat rappauspinnan pohjustusvaiheet ennen varsinaisen värin levittämistä ⁽²⁾. 2. Kerroksen työhuoneen kattopalkeissa on ollut lasuurikäsitteily ja palkkien välisessä kattopinnalla ilmeisesti kalkkimaalikäsitteily. Puupinnoilla, kuten jalkalistoissa, paikoitellen havaittiin, että myös niiden pohjätöissä on tehty silotusta tai osittain kittäusta. Paikoitellen näyttää siltä, että puun pintaa ei ole edes pohjustettu ennen ensimmäistä kittäus-/silotekäsittelyä ⁽⁵⁾ ja ³. Sivuportaikon porrasaskelmien sivussa lautarakennetta on tasoitettu paksusti ja hyvin kovalla vaalealla kitillä ⁽⁴⁾. Puisia pintoja on voitu ensimmäisenä työvaiheena vain öljytä ennen kittäus-/silotekäsittelyä(oksakohdat eristetty?) ⁽³⁾.

8 NÄYTTEET

Turkkilainen huone tapetti

Turkkilainen huone nissi (hartsii)
105 ilmanvaihtoritilä lattia (hartsii)
109 katto/syöksy (hartsii)
205 kattopalkki (hartsii)
206 kattolista(hartsii)
206 katto (hartsii)
208 patteri(hartsii)
208 seinä (hartsii)
400 seinä (hartsii)
400 lamppusyvennös (hartsii)

TUTKIMUKSET

Mikroskooppivalokuvaus

Näytteitä säilytetään:

LIITTEET

LIITE 1:
TYÖVAIHEMALLEJA JA KITTIHJEITA 1910-LUVULTA

LIITE 2:
KOMEROJEN ALKUPERÄISET MAALIPINNAT

LIITE 3:
PINTOJEN VAURIOITA KUVINA

TYÖVAIHEMALLEJA JA KITTIOHJEITA 1910-LUVULTA

1) ⁽¹⁾ Ohjeita pohjatöiksi **öljymaalaukselle rapatulle pinnalle** (3 eri vaativuusluokkaa):

1. Luokassa seinäpinta hierretään hohkakivellä, maalataan öljyllä 2x, tasoitetaan, vesihierretään, 1 x maalataan, 2 x tasoitetaan, hioen maalataan ja 3x maalataan.
2. Luokassa seinäpinta hierretään, öljytään, 2x tasoitetaan, hioen maalataan jonka jälkeen 2x maalataan.
3. Luokassa seinät maalataan kerran öljyllä, hioen maalataan ja sen jälkeen 1x maalataan (=Marmoripalatsi karkeammissa seinäpinnoissa?)

⁽¹⁾ Ohje työvaiheista **ennen seinien paperoimista (= tapetointia):**

Rapatut pinnat on hiottava ja siveltävä ruisjauhon ja liima sekaisella liisterillä. Seinän ympärystät ja nurkat tulee panteerata ja sitten makuleerattava.

⁽²⁾ Ohjeita työvaiheista **liimavärillä maalattavalle rappauspinnalle**

Maalattava pinta hangataan hohkakivellä, pohjustetaan (krideerataan) väkevällä liimavärillä, soopataan ja maalataan valmiiksi.

Liimamaalauspinnaalle annettuja maalaustöiden erikoishintoja (s.114):

1. Soopataan tai pohjustetaan soopa- liima- ja alunaseoksella (=seissaus) sekä maalataan valmiiksi.
2. Pohjustetaan (krideerataan), soopataan ja maalataan valmiiksi.
3. Pohjustetaan öljyvärillä ja maalataan valmiiksi.
4. Peitetään kankaalla, tasoitetaan (spaklataan), hion maalataan (slipstryka) ja maalataan valmiiksi.

⁽³⁾ Ohjeita pohjatöiksi **öljyvärillä maalatuille puupinnoille** (3 eri vaativuusluokkaa):

1. Luokassa kaikki oksa ja pihkaiset kohdat sivellään sprii lakalla, tarpeettomat syvennykset kitataan, osittain pohjustetaan 2x, tasoitetaan, hioen maalataan, tasoitetaan hienoksi ja maalataan 2x. Lisäneuvona annetaan: Jos puun pinna tahdotaan erityisen kovaksi ja kestäväksi 2 viimeistä kerrosta maalataan mahdollisimman ohuella "Ripolinilla"?

- Puun laseeraus: tarpeettomat syvennykset kitataan, öljytään, laseerataan, lakeerataan kiiltäväksi priima lakalla ja vielä kerta lakeerataan matakksi.

2. Luokassa pinta sprii lakataan, osittain pohjustetaan, kerta osittain ja kerta kokonaan tasoitetaan, hioen maalataan ja sen jälkeen 2x maalataan.

3. Luokassa pinta sprii lakataan, osittain pohjustetaan, öljykitataan tai osittain kerran tasoitetaan ja 2x maalataan (= Marmoripalatsi: jalkalistat?).

- Erittäin hieno maalaus esim. ovipinnoille

1 luokan työ 3x tasoituksen kera ja lakeeraus I:a? lakalla tai maalaus emaljivärillä

- Ohje permantojen maalauksesta (=lakkaus?)

Öljytään, kitataan, laseerataan ja lakeerataan I:a lakalla.

2) ⁽⁴⁾ Kitti-kirjan ohjeet pohjautuvat koosteenomaisesti Svante Lehtosen "Maalaus I. Kotitarpeeksi" ja John Engelbergin "Maalaus II. Ammattityön perusteet" teoksista. Osa ohjeista on ilmeisesti harvemmin ollut käytössä. Ohjeiden kerääjäksi ja esittäjäksi sekä käytännössä kokeilleeksi mainitaan esipuheessa maalarimestari E. A. Rännäri.

Spakkeliväriä eli laastakittia maalarit ovat käyttäneet epätasaisten puu- ja rapattujen pintojen tasoitukseen. Kitti-kirjassa mainitaan, että tämä pohjatyötapana on tyypillistä pohjoismaissa (Suomessa ja Ruotsissa). Muualla Euroopassa ja Amerikassa ei tapaa ilmeisesti tunnettu. Vertauksen vuoksi kirjassa mainitaan, että Amerikassa sisäseinät käsitellään kipsimuurilaastilla ja tanskalaiset käyttävät samaan tarkoitukseen valkoista savea. Nämä pinnat eivät erillistä "laastaroimista" enää tarvitse. Tasoitusta suositellaan sellaisiin tiloihin, joissa pinnat on tarpeen tehdä sileiksi helpomman puhdistettavuuden takia. (esim. keittiöt, sairaaloiden seinäpinnat).

Kirjan ohje "hyvän suomalaisen laastakitin" valmistukseen on seuraavanlainen: 1. Sekoitetaan kohtuullisen paksuksi keitetty vehnä jauholiisteri kylmään joki-, sade- tai keitettyyn veteen. Seos sekoitetaan käsin tai laastatikulla juokseväksi vellimäiseksi aineeksi. Seos puristetaan tiiviin ja puhtaan rätin läpi puhtaaseen astiaan. Tähän lisätään sihattua tynnyriliitujauhetta niin kauan, että saadaan paksua puuromaista taikinaa.

2. Toiseen puhtaaseen astiaan kaadetaan liisterin ja veden määrä mieluiten vanhaa pellavaöljyvernissaa. Usein keitetään vanhoista maalijätteistä liemi eli maski, joka sen jäähtyttyä kylmäksi vielä suoditaan (?). Maskiin tai pellavaöljyvernissaan lisätään kuivaa liitujauhetta niin paljon, että taikina on varsin paksua.

3. Molemmat taikinat yhdistetään hyvin toisiinsa puuseipäällä tai -nuijalla, jonka jälkeen taikina pienemmissä erissä jauhekiveä käyttäen kierretään notkeaksi massaksi. Massa säilytetään savisissa tai peltisissä astioissa ilmatiiviisti peitettynä. Laastikitti kaipaa hiertämistä vain kaikkein hienoimmista siloituksissa. Kittiiä voidaan käyttää rakennuksen sisäpuolisiin pintoihin: oviin, ikkunoihin ja huonekaluihin. Käytettäessä laastikittiä rapattuihin seiniin, on öljyn määrää lisättävä suuremmaksi liisterivellin määrään nähden.

Ns. Venäläisen täyte- eli liimakittiohje on seuraavanlainen: 1 osa vehnäjauholiisteriä ja ½ osa tästä määrästä ohutta liimaa sekoitetaan keskenään. Seokseen lisätään tynnyriliitujauhetta niin paljon, että saadaan paksu puuro. Tähän lisätään 1/8 osaa hyvin kuivunutta kopaalilakkaa tai pellavaöljyvernissaa. Sisäkittauksiin käytettäessä tätä kittiä on hieman lämmitettävä. Lautarakenteiden rakojen kittauksen annetaan myös useampia ohjeita. Eräissä ohjeissa ainesosat puuesineiden halkeamien ja rakojen täyttöön ovat seuraavat: sammumaton kalkki sammutetaan vedellä, jolloin se hajoaa jauheeksi. Sekoitetaan ruisjauho, kalkkijauho ja pellavaöljyvernissa keskenään. Seoksen lisätään vielä untuvaksi nypittyä pumpulia ja kalkkijauhetta. Toisessa ohjeessa, esim. lautojen ja hirsien rakoihin, neuvotaan: Liimaa laitetaan sade- tai jokiveteen likoamaan yöksi. Liima liuotetaan seuraavana päivänä. Liimaliuokseen lisätään ruisjauhoja ja alunajauhetta. Toisessa astiassa sekoitetaan pieneksi revittyjä imupaperin kaistaleita, sahajauhoa ja perunajauholiisteriä. Tähän massaun lisätään liimaliuosta niin paljon että syntyy paksu taikina.

3) ⁵ Liimakitti on runsasliimaista liimamaalia, jota käytetään pohjaamattomien puupintojen tasoittamiseen.

1) LÄHDE: K. J. Rousti (s. 30-33, 114,120): Rakentajan opas, Rakennusurakkasopimuksia sekä huonerakennuksien kustannus- ja ainearvioita. Kustannusosakeyhtiö Otavan Kirjapaino Helsingissä 1912

2) LÄHDE: KITTI- KIRJA (s. 5-7): Toimittaja Lauri Mäkinen, Näköispainos 1997: Kitti- kirja. 174 kiinnitys- ja täyteaineen neuvoa. Käsiteollisuus kirjasto no 16. Alkuperäinen versio painettu 1915 Raittiuskansan Kirjapainossa Helsingissä.

3) INTERNET-LÄHDE: Maalarimestari Reijo Mäkilä: Perinteisiä kittejä vuosien varrelta. www.elisanet.fi/reijo.makila/Perinteiset-kitit.pdf

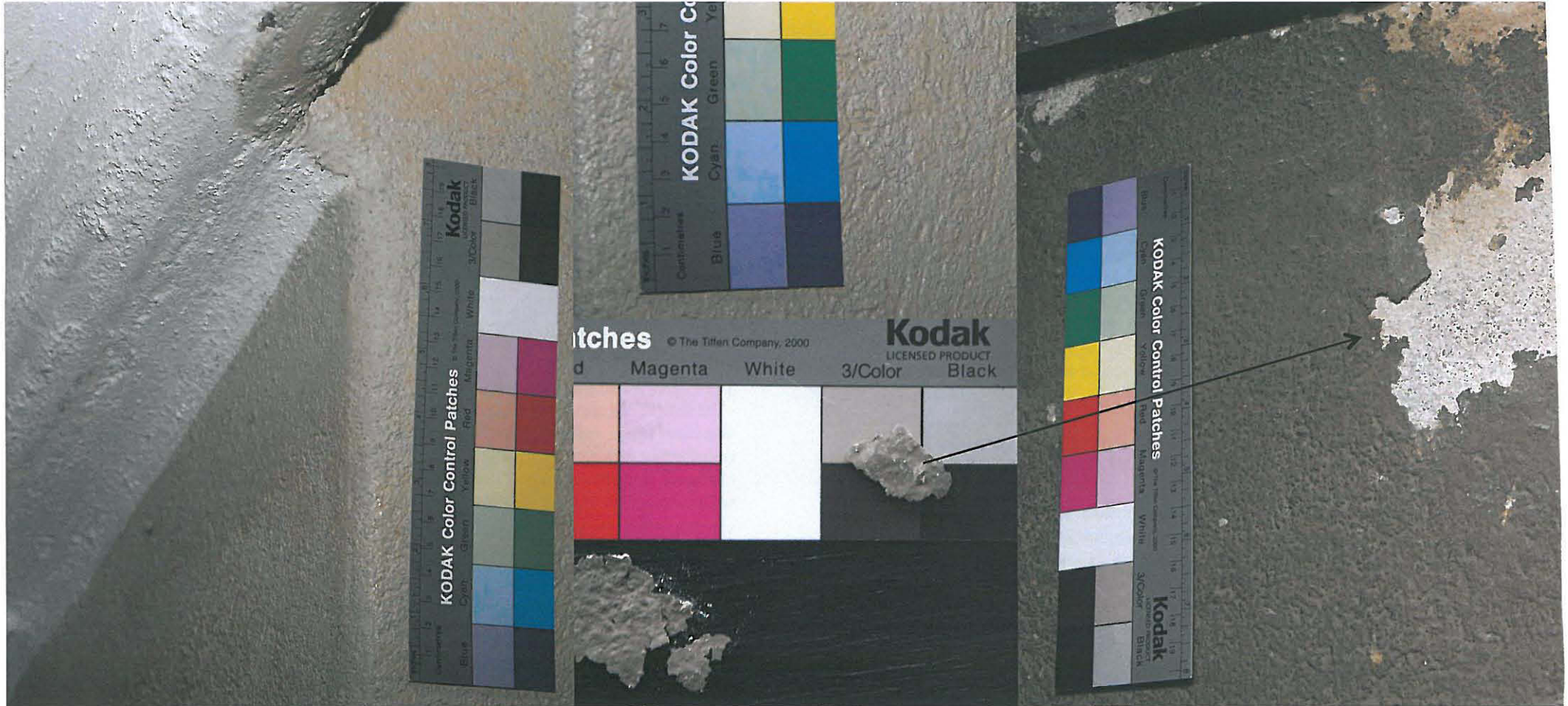
Kuva: Elina Järvelä

1910- luvun alkupuolen valmismaleja:

- "Vesivärit". Lähteessä mainitaan että keinotekoisia värejä(=maaleja?) on olemassa useita eri lajeja, esim. "Glorial", jota myytiin kuivana eri väriverivähteissä ja kun sitä sekoitettiin veteen oikeassa suhteessa, saatiin valmista maalia. s.33
- Kirjassa mainitaan myös Patentti- hartsiöljyvärejä, jota on saatavana valmiiksi sekoitettuna eri väriverivähteiksi.
- Kirjan alussa mainostetaan rakennustarvikeyritystä Oy Suomen Semptalin AB, eteläinen Makasiinikatu 6. Yritys myi mm. värejä ja vernissoja. Myytävänä oli mm. kattolakkavärejä kaikenlaisissa väreissä ja kaikenlaisiin kattoihin sekä lakkavärejä, vernissoja, kuivia värejä ja hartseja!

LIITE 2: KOMEROJEN ALKUPERÄISET MAALIPINNAT

Kellarin ja tarjoiluvälikön pienissä sivukomeroissa on säilynyt alkuperäisiä maalaus käsittelyjä, joista voidaan havainnoida sekä maalityyppejä, että maalaustekniikoita karkealla rappauspinnalla.

Kuvat: Katja Luoma

Huoneen 105 jalopuupaneelit ovat haalistuneet voimakkaan UV:n vaikutuksesta.

Huoneen 105 ikkunoiden lakkauksissa on voimakasta kuplimista, myös UV:n ja voimakkaan auringon lämmön vuoksi.

Seisonut lumi on aiheuttanut julkisivun terassien ovipinnoille vaurioitumista. Maalittomissa kohdissa puu on kärsinyt ja pinnassa on leväkasvustoja.